

Vademecum

Mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee 2015

Colofon

Het Vademecum 'Mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee (2015)' is een afgeleid product van het 'Compendium voor Kust en Zee 2015: Een geïntegreerd kennisdocument over de socio-economische, ecologische en institutionele aspecten van de kust en zee in Vlaanderen en België'. Het Compendium komt tot stand door een samenwerking tussen verschillende academische groepen, overheidsinstanties, middenveldorganisaties en overlegplatformen met betrekking tot de kust en zee en wordt gecoördineerd door het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).

Het Compendium voor Kust en Zee kan online geraadpleegd worden op: www.compendiumkustenzee.be

Secretariaat Compendium voor Kust en Zee (VLIZ):

dr. Ann-Katrien Lescrauwaet

dr. Hans Pirlet

dr. Thomas Verleye

Ruth Pirlet

Contact: compendium@vliz.be

Wijze van citeren:

Verleye, T., Pirlet, H., Lescrauwaet, A.K., Maes, F., Mees, J. (Eds.), 2015. Vademecum: Mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee (2015). Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), Oostende, België, 128 pp.

ISBN 978-94-920431-6-0

Verantwoordelijke uitgever:

Jan Mees (Vlaams Instituut voor de Zee, VLIZ)

Wandelaarkaai 7

8400 Oostende

België

Grafische vormgeving:

Cayman bvba (Brugge) en Afdeling Beleidsinformatie (VLIZ)

Foto cover:

Cayman bvba (Brugge)

Leeswijzer

Het Vademecum 'Mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee (2015)' is een afgeleid product van het Compendium voor Kust en Zee en biedt een overzicht van de meest pertinente beleids- en wetgevende instrumenten in de mariene en maritieme sfeer die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn op het Belgisch deel van de Noordzee (BNZ), de kustzone of het Schelde-estuarium, en dit over de verschillende beleidsniveaus heen (i.e. internationaal, Europees, federaal en Vlaams). Let wel: de wetgeving die in dit document aan bod komt betreft een selectie van de bestaande regelgevende instrumenten en mag geenszins opgevat worden als een exhaustieve weergave.

Op Vlaams en federaal niveau wordt in het vademecum gefocust op respectievelijk 'decreten' en 'wetten'. De uitvoeringsbesluiten die gekoppeld zijn aan deze wetten en decreten ('besluiten van de Vlaamse Regering' en 'koninklijke besluiten') worden niet opgenomen in deze publicatie. Voor de raadpleging van deze besluiten wordt verwezen naar de geconsolideerde versie in het [Belgisch staatsblad](#) en de [Justel-databank](#).

Het vademecum lijst voor de verschillende regelgevende instrumenten de volgende gegevens op: officiële verwijzing, relevante data, type instrument, geografisch bereik, juridisch bereik op het BNZ, internationaal en nationaal aanspreekpunt (indien geïdentificeerd), doorvertaling in de federale en Vlaamse wetgeving (enkel van toepassing op internationale en Europese regelgeving) en een samenvatting. Met de samenvatting wordt getracht de geest van het beleidsinstrument weer te geven. Deze samenvatting heeft bijgevolg geen enkele rechtsgeldigheid en voor de letter van de wet wordt dan ook doorverwezen naar de relevante juridische informatiekanalen en databanken (bv. [Eurlax](#), het [Belgisch staatsblad](#) en de [Justel-databank](#)). Indien een wet (federaal) of decreet (Vlaams) louter een doorvertaling of ratificatie vormt van een internationaal verdrag zonder bijkomende nationale bepalingen, worden hiervoor geen afzonderlijke fiches opgemaakt. Deze worden wel vermeld bij het verdrag in kwestie.

Het vademecum wordt in eerste instantie ingedeeld op basis van het beleidsniveau (internationaal, Europees, federaal en Vlaams). Binnen elk beleidsniveau worden per type beleidsinstrument de regelgevende instrumenten ontsloten. De in deze publicatie ontsloten wetgeving wordt ook thematisch opgelijst (p. 6-11). In hoofdstuk 2 van het Compendium voor Kust en Zee worden de regelgevende instrumenten in meer context geplaatst.

Het vademecum wordt eveneens online op interactieve wijze aangeboden op de website: www.compendiumkustenzee.be.

Aquacultuur

● Duurzame ontwikkeling aquacultuur	COM (2013) 229: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Strategische richtsnoeren voor de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de EU	p.70
● Richtlijn veterinairerechtelijke voorschriften	Richtlijn 2006/88/EG van de Raad van 24 oktober 2006 betreffende veterinairerechtelijke voorschriften voor aquacultuurdieren en de producten daarvan en betreffende de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten bij waterdieren	p.93
● Schelpdierwaterrichtlijn	Richtlijn 2006/113/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 inzake de vereiste kwaliteit van schelpdierwater	p.84
● Uitheimse aquacultuursoorten	Verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007 inzake het gebruik van uitheimse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur	p.95
● Gemeenschappelijk Visserijbeleid	Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1954/2003 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 2371/2002 en (EG) nr. 639/2004 van de Raad en Besluit 2004/585/EG van de Raad	p.99

Baggeren en storten

● Verbetering vaarweg nabij Walsoorden	Overeenkomst van 13 juli 1970 tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de verbetering van de vaarweg voor de Westerschelde nabij Walsoorden	p.19
● Verdrag van Londen	Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen	p.37
● Ontwikkelingsschets 2010	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.55
● Verruiming vaarweg Westerschelde	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995	p.56
● Havendecreet	Decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens	p.124

Educatie, onderzoek en innovatie

● EU strategie voor marien onderzoek	COM (2008) 534: Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een Europese strategie voor marien en maritiem onderzoek: een coherent kader voor de Europese onderzoeksruimte ter ondersteuning van het duurzame gebruik van oceanen en zeeën	p.67
● Mariene kennis 2020	COM (2010) 461: Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Mariene kennis 2020 - mariene gegevens en observatie voor slimme en duurzame groei	p.68
● Inspire-richtlijn	Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Inspire)	p.85

Energie

● Interconnector	Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	p.17
● Norfra	Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de "Norfra" gaspijpleiding op het Belgisch continentaal plat	p.18
● Oceaanenergie	COM (2014) 8: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Blauwe energie: vereiste maatregelen voor het benutten van het potentieel van oceaanenergie in Europa's zeeën en oceanen tegen 2020 en daarna	p.71
● Exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen	Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	p.106

Geïntegreerde wetgeving

● OSPAR	Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan	p.41
● UNCLOS	Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee	p.50
● Geïntegreerd Kustzonebeheer	2002/413/EG: Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa	p.62
● Geïntegreerd Maritiem Beleid	COM (2007) 575: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, aan de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie	p.66
● Blauwe groei	COM (2012) 494: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Blauwe groei: Kansen voor duurzame mariene en maritieme groei	p.69
● Innovatie in de blauwe economie	COM (2014) 254: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Innovatie in de blauwe economie: het werkgelegenheids- en groeipotentieel van onze zeeën en oceanen benutten	p.73
● Kaderrichtlijn Water	Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid	p.77
● Kaderrichtlijn Mariene Strategie	Richtlijn 2008/56/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie)	p.87
● Maritieme ruimtelijke planning	Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning	p.93
● Breedte territoriale zee	Wet van 6 oktober 1987 tot bepaling van de breedte van de territoriale zee van België	p.109
● MMM-wet	Wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	p.112
● EEZ-wet	Wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve zone van België in de Noordzee	p.113
● Decreet Integraal Waterbeleid	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	p.126

Landbouw

● Polderwet	Wet van 3 juni 1957 betreffende de polders	p.105
● Wet natuurbehoud	Wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud	p.107
● Duinendecreet	Decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van kustduinen	p.122
● Landbouw- en visserijbeleid	Decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid	p.128

Maritiem en kustgebonden erfgoed

● Verdrag onderwatererfgoed	UNESCO-Verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water	p.51
● Bescherming onderwatererfgoed	Wet van 4 augustus 2014 betreffende bescherming van het cultureel erfgoed onder water	p.119
● Bescherming varend erfgoed	Decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed	p.125

Maritiem transport, scheepvaart en havens

● MvO Havenstaatcontrole	Memorandum van overeenstemming inzake Havenstaatcontrole	p.14
● Bonn Overeenkomst	Overeenkomst inzake samenwerking bij de bestrijding van verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen	p.16
● Verbetering vaarweg nabij Walsoorden	Overeenkomst van 13 juli 1970 tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de verbetering van de vaarweg voor de Westerschelde nabij Walsoorden	p.19
● AFS	Internationaal verdrag inzake de controle op schadelijke aangroeiwerende systemen op schepen	p.20

● Bergingsverdrag	Internationaal verdrag inzake berging / Internationaal verdrag inzake hulpverlening	p.21
● Bunkerolieverdrag	Internationaal verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie	p.25
● BWM	Internationaal verdrag voor de controle en het beheer van ballastwater en sedimenten van schepen	p.26
● CLC	Internationaal verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie	p.27
● COLREGs	Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee	p.28
● CSC	Internationale overeenkomst voor veilige containers	p.29
● FAL	Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee	p.32
● FUND	Internationaal verdrag ter oprichting van een Internationaal Fonds voor de vergoeding van schade door verontreiniging door olie	p.30
● HNS	Internationaal verdrag inzake aansprakelijkheid en vergoeding voor schade in verband met het vervoer over zee van gevaarlijke en schadelijke stoffen	p.33
● Interventieverdrag	Internationaal verdrag inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken	p.34
● LLMC	Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen	p.35
● Laadlijnverdrag	Internationaal verdrag betreffende de uitwatering van schepen	p.36
● Verdrag van Londen	Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen	p.37
● MARPOL	Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen	p.38
● NUCLEAR	Verdrag betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid inzake het vervoer over zee van nucleaire stoffen	p.39
● OPRC	Internationaal verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging	p.40
● SAR	Internationaal verdrag inzake opsporing en redding op zee	p.43
● Scheepsrecyclageverdrag	Internationaal verdrag van Hongkong voor het veilig en milieuverantwoord recycleren van schepen	p.44
● SOLAS	Internationaal verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee	p.46
● STCW	Internationaal verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst	p.47
● TONNAGE	Internationaal Verdrag betreffende de meting van schepen	p.48
● Loodsgeldtarieven Westerschelde	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.53
● Gemeenschappelijk nautisch beheer Scheldegebied	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.54
● Verruiming vaarweg Westerschelde	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995	p.56
● Wrakopruimingsverdrag	Internationaal verdrag van Nairobi inzake het opruimen van wrakken	p.58
● Erika I	COM (2000) 142: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de veiligheid van het vervoer van olie over zee (Erika I)	p.63
● Erika II	COM (2000) 802: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over een tweede reeks maatregelen van de gemeenschap op het gebied van de veiligheid van de zeevaart naar aanleiding van het vergaan van de olietanker Erika	p.64
● Erika III	COM (2005) 585: Mededeling van de Commissie - Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie	p.65
● Zwavelrichtlijn	Richtlijn 1999/32/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende een vermindering van het zwavelgehalte van bepaalde vloeibare brandstoffen en tot wijziging van Richtlijn 93/12/EEG	p.75
● Richtlijn havenontvangstvoorzieningen	Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen	p.76
● Richtlijn veilig laden en lossen	Richtlijn 2001/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot vaststelling van geharmoniseerde voorschriften en procedures voor veilig laden en lossen van bulkschepen	p.78
● Monitoringrichtlijn	Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad	p.79

● Richtlijn scheepsverontreiniging	Richtlijn 2005/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 inzake verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken	p.80
● Richtlijn havenveiligheid	Richtlijn 2005/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende het verhogen van de veiligheid van havens	p.82
● Richtlijn opleidingsniveau zeevarenden	Richtlijn 2008/106/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake het minimum opleidingsniveau van zeevarenden (herschikking)	p.89
● Havenstaatcontrolerichtlijn	Richtlijn 2009/16/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende havenstaatcontrole	p.90
● Meldingsrichtlijn	Richtlijn 2010/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen in en/of vertrekken uit havens van de lidstaten en tot intrekking van Richtlijn 2002/6/EG	p.92
● Verordening beveiliging schepen en havenfaciliteiten	Verordening (EG) nr. 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten	p.94
● Verordening dubbelwandige olietankers	Verordening (EU) nr. 530/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2012 betreffende het versneld invoeren van de vereisten inzake een dubbelwandige uitvoering of een gelijkwaardig ontwerp voor enkelwandige olietankers	p.98
● Registratiewet	Wet van 21 december 1990 betreffende de registratie van zeeschepen	p.110
● MARPOL-wet	Wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van verontreiniging door schepen	p.111
● Maritieme beveiliging	Wet van 5 februari 2007 betreffende de maritieme beveiliging	p.114
● Piraterijwet	Wet van 30 december 2009 betreffende de strijd tegen piraterij op zee	p.115
● Schepen die bijstand behoeven	Wet van 27 juli 2011 betreffende de bevoegde instantie voor de opvang van schepen die bijstand behoeven	p.116
● Onderzoek scheepvaartongevallen	Wet van 2 juni 2012 betreffende de federale instantie voor onderzoek van scheepvaartongevallen	p.117
● Loodsdecreet	Decreet van 19 april 1995 betreffende de organisatie en de werking van de loodsdienst van het Vlaamse Gewest en betreffende de brevetten van havenloods en bootman	p.123
● Havendecreet	Decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens	p.124
● Scheepvaartbegeleidingsdecreet	Decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum	p.127

Natuur en milieu

● ASCOBANS	Overeenkomst inzake de instandhouding van kleine walvisachtigen in de Noord- en Oostzee en het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan en de Ierse Zee	p.15
● Conventie van Bern	Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke leefmilieu in Europa	p.22
● Biodiversiteitsverdrag	Verdrag inzake biologische diversiteit	p.23
● Verdrag van Bonn	Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten	p.24
● OSPAR	Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan	p.41
● Ramsar	Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels	p.42
● Walvisvaartverdrag	Internationaal verdrag tot regeling van de walvisvangst, en tot het Reglement	p.57
● Habitatrichtlijn	Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna	p.74
● Kaderrichtlijn Water	Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid	p.77
● Zwemwaterrichtlijn	Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG	p.82
● Kaderrichtlijn Mariene Strategie	Richtlijn 2008/56/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie)	p.87
● Dochterrichtlijn Prioritaire Stoffen	Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG	p.88
● Vogelrichtlijn	Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand	p.91

● Invasieve uitheemse soorten	Verordening (EG) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten	p.100
● Wet natuurbehoud	Wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud	p.107
● MMM-wet	Wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	p.112
● Duinendecreet	Decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van kustduinen	p.122
● Decreet Integraal Waterbeleid	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	p.126

Schelde-estuarium

● Verbetering vaarweg nabij Walsoorden	Overeenkomst van 13 juli 1970 tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de verbetering van de vaarweg voor de Westerschelde nabij Walsoorden	p.19
● Scheldeverdrag	Scheldeverdrag van 3 december 2002	p.45
● Beleid en beheer	Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.52
● Loodsgeldtarieven	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.53
● Nautisch beheer	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.54
● Ontwikkelingsschets 2010	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	p.55
● Verruiming vaarweg Westerschelde	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995	p.56

Toerisme en recreatie

● Kust- en maritiem toerisme	COM (2014) 86: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een Europese strategie voor meer groei en werkgelegenheid in kust- en maritiem toerisme	p.72
● Zwemwaterrichtlijn	Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG	p.82

Veiligheid tegen overstromingen

● Overstromingsrichtlijn	Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's	p.86
● Polderwet	Wet van 3 juni 1957 betreffende de polders	p.105
● Wet natuurbehoud	Wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud	p.107
● Duinendecreet	Decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van kustduinen	p.122
● Decreet Integraal Waterbeleid	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	p.126

Visserij

● Verdrag van Torremolinos	Internationaal verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen	p.49
● Walvisvaartverdrag	Internationaal verdrag tot regeling van de walvisvangst, en tot het Reglement	p.57
● Visserijgegevens	Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad van 25 februari 2008 betreffende de instelling van een communautair kader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid	p.96

● IOO-visserij	Verordening (EG) nr. 1005/2008 van de Raad van 29 september 2008 houdende de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen, tot wijziging van Verordeningen (EEG) nr. 2847/93, (EG) nr. 1936/2001 en (EG) nr. 601/2004 en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 1093/94 en (EG) nr. 1447/1999	p.97
● Gemeenschappelijk Visserijbeleid	Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1954/2003 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 2371/2002 en (EG) nr. 639/2004 van de Raad en Besluit 2004/585/EG van de Raad	p.99
● Zeevisserij in de territoriale zee	Wet van 19 augustus 1891 betreffende de zeevisserij in de territoriale zee	p.104
● Belgische visserijzone	Wet van 10 oktober 1978 houdende vaststelling van een Belgische visserijzone	p.108
● Landbouw- en visserijbeleid	Decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid	p.128

Zand- en grindwinning (incl. exploitatie niet-levende rijkdommen buiten EEZ)

● Exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen	Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	p.106
● Exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen buiten EEZ	Wet van 17 augustus 2013 betreffende de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceaانبodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtmacht	p.118

DEEL 1

Internationale regelgevende instrumenten

- Memoranda van overeenstemming
- Overeenkomsten
- Verdragen

MvO-Parijs inzake havenstaatcontrole

Officiële verwijzing	Memorandum van overeenstemming inzake havenstaatcontrole	
Officiële website	www.parismou.org	
Relevante data	Document	26/01/1982
	Inwerkingtreding	1/07/1982
	Instemming door België	13/09/1998
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Memorandum van overeenstemming	
Geografisch bereik	Partijstaten (27 landen anno 2013) (EU-kuststaten en Noord-Atlantische Oceaan)	
Internationaal aanspreekpunt	Secretariaat MoU-Parijs inzake havenstaatcontrole	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid: FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer; Directie Scheepvaartcontrole	
Federale instemmingswet	Koninklijk besluit van 13 september 1998 houdende havenstaatcontrole en wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1973 houdende zeevaartinspectiereglement	

// abstract:

Deze overeenkomst stelt dat elke autoriteit een efficiënt systeem van havenstaatcontrole dient te handhaven om te verzekeren dat buitenlandse vrachtschepen die haar havens aandoen, of die voor de havens voor anker gaan, in regel zijn met de standaarden die door internationale regelgevende instrumenten worden beschreven (*AFS* p.20; *Bunkerolieverdrag* p.25; *BWM* p.26; *CLC* p.27; *COLREGs* p.28; *Laadlijnverdrag* p.36; *MARPOL* p.38; *SOLAS* p.46; *STCW* p.47; *TONNAGE* p.48) (zie ook sectie 2 van de overeenkomst). De nationale autoriteiten worden via het informatiesysteem 'THETIS' geïnformeerd over welke schepen een inspectie dienen te ondergaan. Elk schip krijgt een risicoprofiel toegekend waarin het prioriteitsniveau, de aard van inspectie en het tijdsinterval tussen de opeenvolgende inspecties wordt bepaald. THETIS maakt een onderscheid tussen hoge, standaard en lage risiconiveaus en op het gebied van prioriteit wordt een onderscheid gemaakt tussen niveau I en II.

Een initiële inspectie bestaat uit een bezoek aan boord van het schip en behelst een nazicht van de certificaten en documenten, het controleren van de algemene staat en de hygiëne van het schip en het nagaan of tekortkomingen die bij een vorige inspectie aan het licht kwamen, rechtgezet werden binnen de tijdsperiode vermeld in het voorgaande inspectierapport. Een meer gedetailleerde inspectie dient te gebeuren wanneer er op basis van de initiële inspectie een duidelijke grond is om aan te nemen dat de staat van het schip, of haar materialen of de crew, niet overeenstemmen met de vereisten vermeld in de relevante instrumenten.

De overeenkomst duidt op het belang van samenwerking en informatie-uitwisseling tussen verschillende autoriteiten. Verder dient elke autoriteit een gepaste procedure uit te werken voor het loodswezen en de havenautoriteiten voor het geval deze tijdens de uitvoering van hun plicht duidelijke afwijkingen waarnemen die de veiligheid op het schip negatief kunnen beïnvloeden, of die een potentiële bedreiging vormen voor het mariene milieu.

ASCOBANS Overeenkomst

Officiële verwijzing	Overeenkomst inzake de instandhouding van kleine walvisachtigen in de Noord- en Oostzee en het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan en de Ierse Zee	
Officiële website	www.ascobans.org	
Relevante data	Document	13/09/1991
	Inwerkingtreding	29/03/1994
	Instemming door België	14/05/1993
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Overeenkomst	
Geografisch bereik	Regionale EU-zeeën (Oostzee, Noordzee, Atlantische Oceaan, Ierse Zee)	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	ASCOBANS-secretariaat	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Federale instemmingswet	Het verdrag werd in België niet goedgekeurd bij wet en werd enkel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (B.S. 20 oktober 1993), dit in tegenstelling tot bepaalde andere uitvoeringsovereenkomsten bij het Verdrag van Bonn. Zie A. CLIQUET, o.c., 172, voetnoot 1056 (<i>Vandamme en Cliquet, 2008</i> ¹²²¹⁹⁸).	

// abstract:

ASCOBANS is een overeenkomst die is aangenomen in het kader van het 'Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten' (*Verdrag van Bonn* p.24). De ASCOBANS Overeenkomst is van toepassing op alle soorten, ondersoorten of populaties van tandwalvissen (*Odontoceti*) in het beoogde gebied (Oostzee, NO Atlantische Oceaan, Ierse Zee, Noordzee) met uitzondering van de potvis. Het verdrag verplicht de participerende staten om maatregelen te nemen voor de instandhouding, het onderzoek en het beheer van deze walvisachtigen. De beheersmaatregelen betreffen de bescherming en het beheer van hun leefgebieden (voorkomen van lozingen), de beperking van bijvangst door wijzigingen in te voeren in de vissersuitrusting en de visserijpraktijken, de reglementering van activiteiten die de voedselbronnen aantasten en het voorkomen van belangrijke hinder (bv. geluidshinder). Op onderzoeksniveau dient men de staat en seizoenale verschuivingen van de populaties en stocks in te schatten (ontwikkeling en verbetering van de methodiek), de gebieden van primordiaal belang voor hun overleving te bepalen (broed- en voedingsgebieden) en de huidige en potentiële bedreigingen ten aanzien van elke soort te identificeren. De verdragsstaten streven tevens naar de invoering in hun nationale wetgeving van een verbod op de vangst en het opzettelijk doden van kleine walvisachtigen en van de verplichting om elk gezond dier dat is gevangen opnieuw vrij te laten.

Bonn Overeenkomst

Officiële verwijzing	Overeenkomst inzake samenwerking bij de bestrijding van verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen	
Officiële website	www.bonnagreement.org	
Relevante data	Document	13/09/1983
	Inwerkingtreding	1/09/1989
	Instemming door België	16/06/1989
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Overeenkomst	
Geografisch bereik	Noordzeegebied (zie overeenkomst voor specifieke geografische afbakeningen)	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Secretariaat van de Bonn Overeenkomst	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Federale instemmingswet	Wet van 16 juni 1989 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, en van de Bijlage, opgemaakt te Bonn op 13 september 1983	

// abstract:

De Bonn Overeenkomst bevordert de samenwerking tussen de kuststaten van de Noordzee bij de opsporing, melding en bestrijding van verontreiniging in de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen afkomstig van schepen en offshore installaties. Het akkoord treedt in werking wanneer verontreiniging of dreigende verontreiniging van het mariene milieu door olie of andere schadelijke stoffen een ernstig of onmiddellijk gevaar betekent voor de kust of daarmee samenhangende belangen van één of meer van de ondertekenende partijen. Dit akkoord haalt aan dat controles en toezicht uitgevoerd dienen te worden teneinde de overtreding van milieuregels te voorkomen en verontreinigingen op te sporen en te bestrijden. De partijen hebben binnen dit akkoord ook de mogelijkheid om bilateraal of multilateraal overeenkomsten te sluiten of regelingen te treffen inzake de operationele samenwerking bij de organisatie van toezichtactiviteiten in de zones van betrokken partijen. De overeenkomst regelt ook de financiële aspecten van de acties om de verontreiniging tegen te gaan, rekening houdend met het feit als een verdragspartij op vraag of op eigen initiatief een andere partij bijstaat voor de bestrijding.

Op 21 september 2001 is een wijziging van de Bonn Overeenkomst aangenomen, namelijk het 'Besluit van de Overeenkomst sluitende Partijen bij de Bonn Overeenkomst om de toetreding van Ierland tot het Akkoord mogelijk te maken'. Dit besluit is op 1 april 2010 in werking getreden. De grenswijzigingen van de nationale verantwoordelijkheidszones, zoals opgenomen in de bijlage van het besluit, zijn nog niet van kracht, omdat eerst voldaan dient te worden aan de formele vereisten hiervoor.

Interconnector Overeenkomst

Officiële verwijzing	Overeenkomst van 10 december 1997 tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	
Relevante data	Document	10/12/1997
	Inwerkingtreding	21/08/2002
	Instemming door België	26/06/2000
	Instemming door Vlaanderen	1/03/2002
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Overeenkomst	
Geografisch bereik	Continentaal plat van België en het Verenigd Koninkrijk	
Internationaal aanspreekpunt	Interconnector-Commissie	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	
Federale instemmingswet	Wet van 26 juni 2000 houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ondertekend te Brussel op 10 december 1997	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 1 maart 2002 houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ondertekend in Brussel op 10 december 1997	

// abstract:

Deze overeenkomst regelt de totstandkoming van een pijpleiding voor het transport van aardgas tussen België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland. Het deel van de pijpleiding dat ligt op het continentaal plateau van de landen valt onder de rechtsbevoegdheid van het desbetreffende land. Elke regering dient de nodige goedkeuringen of vergunningen toe te kennen met betrekking tot de aanleg en de exploitatie van de pijpleiding volgens de wetten van het land, waarbij steeds overlegd moet worden met de andere regering. Beide partijen moeten akkoord gaan met de exploitant van de pijpleiding. De overeenkomst stipuleert eveneens de regelgeving die beide landen moeten volgen met betrekking tot de veiligheid van de constructie en exploitatie van de pijpleiding, alsook van de inspecties ervan. Verder behandelt de overeenkomst maatregelen voor de fysieke bescherming van de pijpleiding, de toegang en het gebruik en de fiscale regeling met betrekking tot de exploitatie van de pijpleiding. De regelgeving voor de bevoorradingszekerheid en de noodmaatregelen komt aan bod en er wordt vastgelegd dat het achterlaten van de pijpleiding gebeurt in overeenstemming met de wetgeving van het desbetreffende land. De Interconnector-commissie staat in voor de uitvoering van deze overeenkomst en finaal legt dit document de regeling vast in geval van een geschil.

Norfra Overeenkomst

Officiële verwijzing	Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de "Norfra" gaspijpleiding op het Belgisch continentaal plat	
Relevante data	Document	20/12/1996
	Inwerkingtreding	13/07/2003
	Instemming door België	13/05/2003
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Overeenkomst	
(Juridisch) bereik op BNZ	Belgisch continentaal plat	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	
Federale instemmingswet	Wet van 13 mei 2003 houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de "Norfra" gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996	

// abstract:

Deze overeenkomst bakent het tracé af van de Norfra gaspijpleiding (ook 'Franpipe' genoemd) op het Belgisch continentaal plat (BCP), rekening houdend met de relevante artikels (art. 58, 79, 86, 87 en 297) binnen **UNCLOS** (1982) (p.50). De overeenkomst stelt dat de pijpleiding wordt gelegd door Statoil en dat het gedeelte van de pijpleiding gelegen op het BCP valt onder de rechtsmacht van Noorwegen. Er wordt een samenwerking tot stand gebracht tussen de bevoegde overheden van Noorwegen en België met betrekking tot deze pijpleiding. Indien er geschillen zijn die niet via deze samenwerking kunnen worden geregeld, wordt gebruik gemaakt van de procedure die vastgelegd is in UNCLOS. De bijlage van de overeenkomst bevat een uitvoerige beschrijving van het tracé van de pijpleiding en de procedure voor de goedkeuring van dit tracé, alsook de reglementering van de Norfra pijpleiding op het BCP (technische en operationele bepalingen en exploitatievoorwaarden).

Overeenkomst verbetering vaarweg nabij Walsoorden

Officiële verwijzing	Overeenkomst van 13 juli 1970 tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de verbetering van de vaarweg voor de Westerschelde nabij Walsoorden	
Officiële website	www.vnsc.eu	
Relevante data	Document	13/07/1970
	Inwerkingtreding	14/07/1972
	Instemming door België	4/04/1972
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Overeenkomst	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium / Westerschelde	
Federale instemmingswet	Wet van 4 april 1972 houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de verbetering van de vaarweg door de Westerschelde nabij Walsoorden, met bijgevoegd plan, ondertekend te 's-Gravenhage op 13 mei 1970	

// abstract:

Deze overeenkomst geeft een omschrijving van de werken die uitgevoerd moeten worden om de vaarweg van de Westerschelde ter hoogte van Walsoorden te verbeteren. De overeenkomst behandelt de voorbereiding en de uitvoering van de werken, alsook het onderhoud en de vernieuwing ervan. Nederland staat in voor deze werken. Verder komen de kosten en betaling aan bod waarbij België zorgt voor de financiering van de voorbereiding en uitvoering van de werken en Nederland voor het onderhoud en de vernieuwing. Ten slotte stipuleert de overeenkomst hoe geschillen dienen geregeld te worden.

AFS-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake de controle op schadelijke aangroeiwerende systemen op schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	5/10/2001
	Inwerkingtreding	17/09/2008
	Instemming door België	16/02/2009
	Instemming door Vlaanderen	9/05/2008
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 16 februari 2009 houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 2001 betreffende de controle op schadelijke aangroeiwerende systemen op schepen, en met de Bijlagen, gedaan te Londen op 5 oktober 2001	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 9 mei 2008 houdende instemming met het Internationaal Verdrag betreffende de controle van schadelijke aangroeiwerende systemen op schepen, opgemaakt in Londen op 5 oktober 2001	

// abstract:

Het AFS-Verdrag verbiedt het gebruik van schadelijk organotin in anti-foulingverven voor schepen en introduceert een mechanisme om het toekomstig gebruik van andere schadelijke stoffen in anti-foulingssystemen te voorkomen. Eén van de meest effectieve anti-foulingverven bevat het organotin tributyltin (TBT), waarvan de gereguleerde toepassing inclusief de bijhorende data aan bod komt in Annex 1 van het verdrag. Het proces voor het indienen van amenderingen ten aanzien van Annex 1 wordt eveneens in detail besproken. Verder stelt het verdrag dat de partijstaten de nodige maatregelen dienen te nemen zodat het verwijderen van anti-foulingverven op een passende en milieuvriendelijke wijze gebeurt. De partijen dienen ook passende maatregelen te nemen om het wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van anti-foulingverven en de monitoring van deze effecten te bevorderen en te faciliteren. De conventie behandelt tevens de uitwisseling van relevante informatie tussen de partijen, alsook de jaarlijks mee te delen informatie ten aanzien van de IMO. Verder behandelt het verdrag de inspectie van schepen, alsook de waarneming van inbreuken. De conventie bevat een clause die vermeldt dat een schip in aanmerking komt voor een compensatie voor het geleden verlies als het onschuldig vastgehouden of vertraagd wordt door de inspectie naar mogelijke overtredingen.

Verordening (EG) nr. 782/2003 vormt de Europese doorvertaling van de verdragsverplichtingen van het AFS-Verdrag.

Bergingsverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake berging / Internationaal verdrag inzake hulpverlening	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	28/04/1989
	Inwerkingtreding	14/07/1996
	Instemming door België	13/05/2003
	Instemming door Vlaanderen	7/05/2004
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW); departement MOW; afdeling Maritieme Toegang -> Berging obstakels die maritieme toegang belemmeren	
Federale instemmingswet	Wet van 13 mei 2003 houdende instemming met het Internationaal Verdrag inzake de hulpverlening, opgemaakt te Londen op 28 april 1989	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 7 mei 2004 houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 1989 inzake hulpverlening, opgemaakt in Londen op 28 april 1989	

// abstract:

Dit verdrag vervangt het 'Verdrag tot het vaststellen van enige eenvormige regels betreffende hulp en berging, gedaan te Brussel op 23 september 1910', die het 'no cure, no pay'-principe introduceerde, waarbij een bergingsmaatschappij enkel vergoed werd voor zijn diensten indien de operatie succesvol was.

Hoewel de basisfilosofie in de meeste gevallen goed werkte, hield het geen rekening met vervuiling. Een bergingsmaatschappij die een milieuverontreiniging verijdelde (bijvoorbeeld door een beschadigde olietanker uit een kwetsbaar gebied te slepen), maar er niet in slaagde om het schip of de lading te redden, werd niet vergoed. Bijgevolg voelden de bergingsmaatschappijen zich niet geroepen om een operatie aan te vatten die slechts een kleine kans op succes inhield.

Dit verdrag tracht deze tekortkoming te verhelpen door te voorzien in een verhoogde vergoeding ('speciale compensaties') rekening houdend met de inspanningen van de bergingsmaatschappij met betrekking tot het voorkomen en beperken van milieuschade. De compensatie bestaat uit de door de bergingsmaatschappij gemaakte onkosten, vermeerderd met maximaal 30% van deze onkosten als door deze inspanningen de milieuschade werd geminimaliseerd of voorkomen. De rechtbank die de compensatie bepaalt, kan de compensatie eventueel vermeerderen tot 100% van de onkosten als ze dit rechtvaardig acht. Indien de berger nalatigheid ten laste wordt gelegd en hij er bijgevolg niet in slaagde om de milieuschade te beperken of te voorkomen, kan men deze speciale compensatie weigeren of verminderen. De betaling van deze vergoeding dient te gebeuren door de betrokkenen (schip, andere eigendommen) in verhouding tot hun respectievelijke bergingskosten.

Conventie van Bern

Officiële verwijzing	Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke leefmilieu in Europa	
Officiële website	www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/nature/bern/default_en.asp	
Relevante data	Document	19/09/1979
	Inwerkingtreding	1/06/1982
	Instemming door België	20/04/1989
	Instemming door Vlaanderen	15/05/2009
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Landen behorende tot Raad van Europa en EU, Wit-Rusland, Burkina Faso, Marokko, Senegal en Tunesië	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams gewest, interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Permanent Comité van de Conventie van Bern	
Bevoegde instantie in België	Federaal: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu Vlaams: Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	
Federale instemmingswet	Wet van 20 april 1989 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa en van de Bijlagen I, II, III en IV, opgemaakt te Bern op 19 september 1979	
Vlaams instemmingsdecreet	Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (aangehaald als: het Soortenbesluit)	

// abstract:

Het doel van dit verdrag is het behoud van wildlevende dieren en flora en hun natuurlijke leefgebieden (habitats), met speciale aandacht voor die habitats die zich uitstrekken over verscheidene staten en bijgevolg samenwerking vereisen. Speciale aandacht gaat uit naar bedreigde en kwetsbare soorten, inclusief treksoorten. De partijen moeten de nodige maatregelen treffen om de natuurlijke habitats van de fauna en flora te beschermen, zoals vermeld in de bijlage van het verdrag.

De verdragsstaten dienen een nationaal beleid uit te werken ter bescherming van bovenvermelde fauna en flora, dienen educatieprogramma's te ontwikkelen en dienen in te staan voor de verspreiding van algemene informatie. Er wordt ook een Permanent Comité opgericht, bestaande uit afgevaardigden van de verdragspartijen, die onder andere instaat voor het toezicht op de naleving van het verdrag.

De *Habitatrichtlijn* (92/43/EEG; p.74) en het Natura 2000-netwerk resulteren uit de verplichtingen van de EU aangaande habitatbescherming in het kader van de Bern Conventie, waarbij de EU verdragspartij is. Het Emerald Netwerk (Bern Conventie) en het Natura 2000-netwerk zijn bijgevolg gebaseerd op dezelfde principes, waarbij de eerste de facto een uitbreiding vormt naar niet-EU-lidstaten.

Biodiversiteitsverdrag

Officiële verwijzing	Verdrag inzake biologische diversiteit	
Officiële website	www.cbd.int	
Relevante data	Document	5/06/1992
	Inwerkingtreding	29/12/1993
	Instemming door België	11/05/1995
	Instemming door Vlaanderen	19/03/1996
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Globaal	
Internationaal aanspreekpunt	Secretariaat van de Conventie (CBD)	
Bevoegde instantie in België	Belgisch Nationaal knooppunt voor het Verdrag inzake biologische diversiteit (KBIN)	
Federale instemmingswet	Wet van 11 mei 1995 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en Bijlagen I en II, gedaan te Rio de Janeiro op 5 juni 1992	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 19 maart 1996 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en van de bijlagen I en II, ondertekend te Rio de Janeiro op 5 juni 1992	

// abstract:

Het 'Verdrag inzake biologische diversiteit' (CBD) is tot stand gekomen op de Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu en Ontwikkeling (3-14 juni 1992, Rio de Janeiro) en behandelt alle ecosystemen, soorten en genetische rijkdommen. Het verdrag heeft drie hoofddoelstellingen: (1) het behoud van biologische diversiteit, (2) het duurzaam gebruik ervan en (3) een eerlijke verdeling van de voordelen die het gebruik van genetische bronnen opleveren. Verdragspartijen dienen nationale biodiversiteitsstrategieën en actieplannen op te stellen voor het behoud en het duurzaam gebruik van de biologische diversiteit, waarbij ze samenwerken indien het voor beiden van belang is of indien het onder geen enkele nationale rechtsmacht valt. Een aantal aspecten die in het verdrag aan bod komen zijn:

- Maatregelen voor het behoud en het duurzame gebruik van de biologische diversiteit;
- Aandacht in de nationale wetgeving met betrekking tot het behoud en duurzaam gebruik van biologische rijkdommen;
- Maatregelen voor de stimulatie van de biologische diversiteit;
- Het besef omtrent het belang van biologische diversiteit doen groeien (educatie en outreach);
- Een globaal initiatief met betrekking tot taxonomie;
- Milieueffectenbeoordeling;
- De informatie-uitwisseling omtrent het behoud en beheer van biologische rijkdommen;
- De technische en wetenschappelijke samenwerking op het vlak van het behoud en het duurzame gebruik van de biologische diversiteit;
- Het bieden van financiële steun met betrekking tot nationale activiteiten die gericht zijn op de verwezenlijking van de doelstellingen van dit verdrag;
- Het oprichten van een financieel mechanisme voor de versterking van financiële middelen;
- De oprichting van een aantal organen: de Conferentie van de Partijen, het secretariaat, het hulporgaan voor wetenschappelijk, technisch en technologisch advies.

Verdrag van Bonn

Officiële verwijzing	Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten	
Officiële website	www.cms.int	
Relevante data	Document	13/06/1979
	Inwerkingtreding	1/11/1983
	Instemming door België	27/04/1990
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Gebieden binnen de rechtsmacht van de partijstaten	
Internationaal aanspreekpunt	Verdragssecretariaat	
Bevoegde instantie in België	Op zee: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu Op land: Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	
Federale instemmingswet	Wet van 27 april 1990 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, en van de Bijlagen I en II, opgemaakt te Bonn op 23 juni 1979	

// abstract:

Het Verdrag van Bonn is een intergouvernementeel verdrag onder de auspiciën van de 'United Nations Environment Programme' (UNEP) en heeft tot doel trekkende wilde diersoorten, alsook hun habitats en migratieroutes, te beschermen. Het gaat hierbij zowel om terrestrische, vliegende als aquatische diersoorten. Door het verdrag worden twee soorten dieren beschermd:

- De bedreigde trekkende dieren opgenomen in bijlage I en waarvoor het Verdrag van Bonn in directe bescherming voorziet. De ondertekenende partijen verbinden zich ertoe deze bedreigde soorten strikt te beschermen en de plaatsen waar ze leven te herstellen of te beschermen. Er wordt eveneens gestreefd om obstakels in hun migratieroutes zoveel mogelijk te voorkomen, weg te nemen, te compenseren of te verkleinen;
- De trekkende dieren met een ongunstig voortbestaansperspectief (bijlage II) waarvoor in verband met het behoud en het beheer internationale overeenkomsten moeten worden gesloten. In deze zin dient het verdrag gezien te worden als een kader waarbinnen akkoorden of memoranda van overeenstemming kunnen gesloten worden om zo specifieke bescherming te voorzien voor trekkende diersoorten in bepaalde regio's (bv. [ASCOBANS](#) p.15).

Er wordt een Conferentie der Partijen opgesteld dat het besluitvormingsproces van dit verdrag vormt. Deze Conferentie der Partijen stelt een Wetenschappelijke Raad vast, die belast is met het formuleren van adviezen over wetenschappelijke aangelegenheden. Het verdrag voorziet ook in de oprichting van een Secretariaat, dat voor de administratieve taken zorg draagt.

Bunkerolieverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	23/04/2001
	Inwerkingtreding	21/11/2008
	Instemming door België	12/07/2009
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 12 juli 2009 houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 2001 inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 23 maart 2001	

// abstract:

Dit verdrag verzekert een adequate en effectieve compensatie ten aanzien van personen die schade hebben geleden door verontreiniging door bunkerolie. Deze conventie is niet van toepassing op olievervuiling overeenkomstig het [CLC-Verdrag](#) (p.27).

De scheepseigenaar verantwoordelijk voor het incident is aansprakelijk voor de schade met uitzondering van de gevallen beschreven in het verdrag (bv. oorlogsdad). Dit verdrag doet geen afbreuk aan het recht van de scheepseigenaar om zijn aansprakelijkheid te beperken overeenkomstig nationale of internationale wetgeving (bv. [CLC-Verdrag](#) p.27; [FUND-Verdrag](#) p.30; [LLMC-Verdrag](#) p.35). Een belangrijke vereiste van dit verdrag is dat scheepseigenaren (> 1.000 GT) verplicht zijn een verzekering aan te gaan of een andere financiële zekerheid te voorzien om hun aansprakelijkheid te dekken.

BWM-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag voor de controle en het beheer van ballastwater en sedimenten van schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	13/02/2004
	Inwerkingtreding	niet
	Instemming door België	niet
	Instemming door Vlaanderen	12/01/2012
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 12 januari 2012 houdende instemming met de Internationale Overeenkomst inzake controle en beheer van ballastwater en afzettingmateriaal van schepen, opgemaakt te London op 13 februari 2004	
Opmerking	De inwerkingtreding zal plaatsvinden 12 maanden na ratificatie door 30 staten, die samen 35% moeten vertegenwoordigen van het globale tonnage aan scheepsgoederen. Op 28/05/2012 hadden 35 staten het BWM-Verdrag geratificeerd die samen 27,95% van het totale handelstonnage vertegenwoordigen.	

// abstract:

Het BWM-Verdrag stelt dat verdragspartijen een nationaal beleid, strategieën en programma's dienen te ontwikkelen voor ballastwaterbeheer in havens (bv. ontvangstfaciliteiten voor sedimenten) en wateren onder hun jurisdictie. Verdragspartijen dienen adequate havenontvangstvoorzieningen te voorzien voor sedimenten afkomstig uit ballasttanks.

De verdragsstaten dienen ook wetenschappelijk en technisch onderzoek naar ballastwaterbeheer en de monitoring naar de effecten ervan te bevorderen en te faciliteren. Deze zijn noodzakelijk om te voorkomen dat schadelijke niet-inheemse aquatische organismen via ballastwater en sedimenten verspreid worden. Het verdrag stelt dat deze onderzoeksresultaten beschikbaar moeten gesteld worden voor andere verdragspartijen. Verder omvat het verdrag ook bepalingen omtrent de beschikbaarheid van relevante informatie ten aanzien van overige verdragspartijen, de certificering van schepen, inbreuken en inspecties op de verdragsregels.

Om de introductie van niet-inheemse soorten via de ballasttanks van schepen tegen te gaan, verplicht deze conventie schepen om een schip-specifiek ballastwater- en sedimentbeheerplan op te stellen. Verder dienen schepen een internationaal ballastwaterbeheercertificaat aan boord te hebben en dient men alle ballastoperaties bij te houden in een ballastwaterrapportageboek. Het beheer van het ballastwater dient te gebeuren volgens standaardprocedures. Een ander element in de conventie betreft ballastwateruitwisseling op zee, die bij voorkeur voorbij de 200 zeemijl van het vasteland moet plaatsvinden. Indien dit onmogelijk blijkt, moet de uitwisseling van ballastwater in ieder geval verder dan 50 zeemijl uit de kust plaatsvinden en dit in water van minstens 200 meter diep. In afwachting van de ratificatie van dit verdrag raadt [OSPAR](#) (p.41) aan om bepaalde maatregelen met betrekking tot het ballastwater van schepen reeds op een vrijwillige basis na te leven. Voorafgaand aan het BWM-Verdrag gaf de IMO-resolutie uit 1997 (A.868(20)) richtlijnen voor de controle en behandeling van ballastwater teneinde de overdracht van schadelijke organismen te beperken.

CLC-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	29/11/1969
	Inwerkingtreding	19/06/1975
	Instemming door België	20/07/1976
	Protocol 1992	27/11/1992
	Inwerkingtreding	30/05/1996
	Instemming door België	10/08/1998
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone (sinds Protocol 1992)	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	<p>Wet van 20 juli 1976 houdende goedkeuring en uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, en van de Bijlage, opgemaakt te Brussel op 29 november 1969</p> <p>Protocol: Wet van 10 augustus 1998 houdende instemming met het Protocol van 1992 tot wijziging van het Internationaal Verdrag inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1969, en de Bijlage, gedaan te Londen op 27 november 1992</p>	

// abstract:

Het verdrag inzake de burgerlijke aansprakelijkheid regelt de aansprakelijkheid van de eigenaars van tankschepen die schade door olieverontreiniging hebben veroorzaakt. Het stelt het principe van de risicoaansprakelijkheid in en voert een systeem van verplichte aansprakelijkheidsverzekering in. Het verdrag geeft eveneens een oplisting van redenen waarbij de eigenaar van een schip, die de olieverontreiniging veroorzaakte, kan vrijgesteld worden van deze aansprakelijkheid (bv. oorlogsaanval). De eigenaar van een schip heeft het recht zijn aansprakelijkheid te beperken tot een bedrag dat op de tonnenmaat van het schip gebaseerd is.

De in een verdragspartij teboekgestelde of geregistreerde zeeschepen en alle schepen die havens of territoriale wateren van een partijstaat aandoen of verlaten, die meer dan 2.000 ton olie in bulk vervoeren, moeten tijdens dit vervoer voorzien zijn van een nog geldig certificaat waaruit blijkt dat een voldoende verzekering of andere financiële zekerheid voorhanden is.

Het Protocol van 1992 verbreedde de geografische reikwijdte van de conventie waarbij naast de interne wateren en territoriale zee eveneens de exclusieve economische zone werd opgenomen. Het Protocol behelst dezelfde schade door verontreiniging maar de compensatie voor de milieuschade wordt beperkt tot de kost van de maatregelen nodig voor het herstel van het vervuilde milieu. Terwijl het oorspronkelijke verdrag enkel betrekking had op geladen tankers, wordt via dit Protocol een uitbreiding voorzien naar niet-geladen tankers, inclusief het verlies van bunkerolie van dit type schepen. Verder stelt dit verdrag dat een scheepseigenaar niet kan genieten van beperkte aansprakelijkheid indien de vervuiling te wijten is aan persoonlijk verzuim of roekeloosheid.

COLREGs-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	20/10/1972
	Inwerkingtreding	15/07/1977
	Instemming door België	24/11/1975
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 24 november 1975 houdende goedkeuring en uitvoering van het Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, 1972, bijgevoegd Reglement en zijn Bijlagen, opgemaakt te Londen op 20 oktober 1972	

// abstract:

Het COLREGs-Verdrag is ontworpen om de 'Internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee' (1960) te vervangen. Eén van de belangrijkste innovaties in het verdrag was de erkenning van verkeersscheidingsstelsels. Deze conventie geeft richtlijnen voor het bepalen van veilige snelheden, het risico voor aanvaringen en het begeleiden van schepen die opereren in, of in de nabijheid van verkeersscheidingsstelsels.

Het verdrag bevat 38 regels, onderverdeeld in vijf categorieën: (1) algemeen, (2) sturen en navigeren, (3) lichten en scheepsvormen, (4) geluid en lichtsignalen en (5) vrijstellingen. Tevens zijn er vier bijlagen toegevoegd met technische vereisten aangaande lichten en scheepstypes en hun positionering, toestellen voor het uitzenden van geluidssignalen, bijkomende signalen voor vissersboten wanneer deze dicht bij elkaar opereren en internationale noodsignalen.

CSC-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationale conventie voor veilige containers	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	2/12/1972
	Inwerkingtreding	6/09/1977
	Instemming door België	20/08/1981
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 20 augustus 1981 houdende goedkeuring van de Internationale Overeenkomst voor veilige containers, en van de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 2 december 1972	

// abstract:

De CSC-Conventie heeft een tweeledige doelstelling:

- Een hoge graad van veiligheid garanderen voor personen die op de werkvloer veel met containers in contact komen (transport, verplaatsen) door te voorzien in algemeen aanvaarde werkmethodes en hiermee geassocieerde vereisten;
- Vergemakkelijken van het internationaal containertransport door te voorzien in uniforme internationale veiligheidsvoorschriften, op dezelfde wijze toepasbaar op alle transportmodi over de grond.

De vereisten verbonden aan deze overeenkomst zijn van toepassing op de grote meerderheid van internationale vrachtcontainers met uitzondering van deze die speciaal ontworpen zijn voor luchtvrachtvervoer. De bepalingen hebben enkel betrekking op containers met voorgeschreven minimumafmetingen en verankeringshoeken.

Bijlage 1 bevat richtlijnen inzake het testen, het inspecteren, het goedkeuren en het onderhouden van containers. Hier worden de procedures beschreven waarbij de veiligheid van containers, gebruikt voor internationaal transport, geïnspecteerd dient te worden door een administratie van een verdragspartij of door een organisatie die werkt in haar naam. Deze instellingen geven de fabrikant toestemming om de container te voorzien van een veiligheidslabel (plaat) die de nodige technische gegevens bevat. Dit label dient tevens erkend te worden door de overige verdragspartijen. Dit principe van wederzijdse aanvaarding vormt het uitgangspunt van deze overeenkomst. Het onderhoud van dergelijke containers is de verantwoordelijkheid van de eigenaar, die de desbetreffende containers periodiek aan specifieke controles onderwerpt zoals beschreven in de overeenkomst. Bijlage 2 omvat de structurele veiligheidsvoorschriften en testen, inclusief de details van de testprocedures. Belangrijke amenderingen van deze overeenkomst vonden plaats in 1983, 1991 en 1993.

FUND-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag ter oprichting van een internationaal fonds voor de vergoeding van schade door verontreiniging door olie	
Officiële website	www.iopcfund.org	
Relevante data	Document	18/12/1971
	Inwerkingtreding	16/10/1978
	Instemming door België	6/08/1993
	Document Protocol 1992	27/11/1992
	Inwerkingtreding	30/05/1996
	Instemming door België	10/08/1998
	Document Protocol 2003	16/05/2003
	Inwerkingtreding	3/03/2005
Instemming door België	6/10/2005	
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	IOPC Fonds secretariaat	
Federale instemmingswet	<p>Wet van 6 augustus 1993 houdende goedkeuring en uitvoering van het Internationaal Verdrag ter oprichting van een internationaal fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, opgemaakt te Brussel op 18 december 1971, en houdende uitvoering van de Protocollen bij dit Verdrag, opgemaakt te Londen op 27 november 1992 en 16 mei 2003</p> <p>Wet van 10 augustus 1998 houdende instemming met het Protocol van 1992 tot wijziging van het Internationaal Verdrag van 1971 ter oprichting van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, gedaan te Londen op 27 november 1992</p> <p>Wet van 6 oktober 2005 houdende instemming met en uitvoering van het Protocol van 2003 bij het Internationaal Verdrag van 1992 ter oprichting van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, opgemaakt te Londen op 16 mei 2003</p>	

// abstract:

Dit verdrag werd geïntroduceerd omdat het [CLC-Verdrag](#) (p.27) een onvoldoende juridische en financiële basis vormde als mechanisme voor betalingsgaranties ter compensatie van olievervuiling. De financiering van het fonds (1971) dient te gebeuren door alle personen die over zee getransporteerde olie ontvangen. De doelstellingen van dit verdrag zijn:

- Voorzien in een uitgebreidere compensatie voor schade door olievervuiling daar waar het CLC-Verdrag ontoereikend was;
- Verademing bieden aan de scheepseigenaars voor de bijkomende financiële lasten die door hen gedragen moeten worden conform het CLC-Verdrag. Deze ondersteuning is gebonden aan voorwaarden die de naleving van andere verdragen met betrekking tot veiligheid op zee verzekeren;
- Uitwerking geven aan de doelstellingen die in de conventie worden uiteengezet.

Als eerste doelstelling is het fonds verplicht de verdragsstaten of personen te vergoeden die schade hebben geleden door de vervuiling en die geen (of onvoldoende) compensatie krijgen van de scheepseigenaar. Mits enkele uitzonderingen is het fonds tevens verplicht om de compensatievergoeding te betalen aan de slachtoffers van olievervuiling die geen compensatie krijgen van de scheepseigenaar of de partij die zich borg heeft gesteld onder het CLC-Verdrag.

Het fonds kan tevens verdragspartijen ondersteunen bij het nemen van maatregelen tegen de vervuiling, en dit onder de vorm van personeel, materiaal, kredietvoorzieningen, etc. Overeenkomstig het tweede hoofddoel van dit verdrag is het fonds verplicht om de scheepseigenaar of zijn verzekeraar schadeloos te stellen voor een gedeelte van de aansprakelijkheid van de scheepseigenaar onder

FUND-Verdrag

// abstract (vervolg):

het CLC-Verdrag. Het fonds is echter niet verplicht de eigenaar schadeloos te stellen indien de schade het gevolg is van opzettelijk handelen of indien het ongeval (al dan niet deels) veroorzaakt werd doordat het schip niet in regel was met bepaalde internationale verdragen.

Het hoofddoel van het Protocol van 1992 was een wijziging van de vereisten voor de inwerkingtreding van het verdrag alsook een toename van de maximale compensatie. Hiertoe richtte het Protocol een afzonderlijk fonds op, namelijk het International Oil Pollution Compensation (IOPC) Fonds van 1992. Het fonds van 1971 werd opgeheven op 24 mei 2002 ten voordele van het fonds van 1992 (cfr. Protocol van 27 september 2000).

Het 2003 Protocol (optioneel) heeft als doel nog een derde pijler van compensaties te voorzien. Het bijkomende fonds voorziet in de vergoeding van schade in het territorium, inclusief de territoriale zee, en de exclusieve economische zone van de verdragspartijen. De Raad van het Supplementaire Fonds zal de mate van bijdrage tot het fonds van elke verdragsstaat bepalen aan de hand van haar uitgaven en inkomsten.

Niettemin de fondsen werden opgericht onder IMO-conventies, vormen ze volledig onafhankelijke juridische entiteiten. De fondsen zijn een intergouvernementele organisatie buiten de Verenigde Naties (VN), maar volgen procedures die gelijkaardig zijn aan deze binnen de VN.

FAL-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	9/04/1965
	Inwerkingtreding	5/03/1965
	Instemming door België	4/01/1967
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Goedkeuring van het verdrag van 19 april 1965 inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, en Bijlage, opgemaakt te Londen. BS: 24/02/1967	

// abstract:

De hoofddoelstellingen van dit verdrag zijn (1) het voorkomen van onnodige vertragingen bij het maritiem vervoer; (2) het ondersteunen van samenwerking tussen staten en (3) het vastleggen van de hoogst praktisch haalbare graad van uniformiteit inzake formaliteiten en andere procedures.

In het bijzonder vermindert deze conventie het aantal aangiftes welke vereist worden door de overheden. Slechts weinig activiteiten worden zwaarder onderworpen aan allerhande regels dan het internationaal maritiem transport, wat deels het resultaat is van het feit dat schepen tal van grondgebieden doorkruisen, behorende tot staten welke onafhankelijk van elkaar gewoonten en regels hebben ontwikkeld.

De bijlagen bevatten standaarden en aanbevolen praktijken inzake formaliteiten, documentaire vereisten en procedures welke van toepassing zijn bij aankomst, verblijf en vertrek m.b.t. het schip zelf, en m.b.t. zijn bemanning, passagiers, bagage en goederen. Indien het voor een verdragspartij onhaalbaar is om aan een bepaalde internationale standaard tegemoet te komen, dient zij de IMO hiervan op de hoogte te brengen.

HNS-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake aansprakelijkheid en vergoeding voor schade in verband met het vervoer over zee van gevaarlijke en schadelijke stoffen	
Officiële website	www.hnsconvention.org	
Relevante data	Document	3/05/1996
	Inwerkingtreding	niet (vervangen door Protocol 2010)
	Instemming door België	niet
	Document Protocol 2010	30/04/2010
	Inwerkingtreding	niet
	Instemming door België	niet
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	IOPC Fonds secretariaat	

// abstract:

Het HNS-Verdrag van 1996 regelt de compensaties aan slachtoffers voor schade voortvloeiend uit het vervoer van gevaarlijke en schadelijke stoffen over zee. Het tekort aan ratificaties resulteerde in het Protocol van 2010 dat de praktische problemen behandelt die de landen verhinderden om over te gaan tot ratificatie van het oorspronkelijke verdrag. Het verdrag werd dan ook hernoemd tot het HNS-Verdrag van 2010. De conventie gaat verder dat het *CLC-Verdrag* (p.27) en het *FUND-Verdrag* (p.30) in die zin dat het niet enkel schade door verontreiniging vergoedt maar eveneens de risico's van branden en explosies, inclusief dodelijke slachtoffers en lichamelijke letsels alsook het verlies en schade aan eigendommen. Schade door verontreiniging zoals bepaald in het CLC- en FUND-Verdrag wordt in het HNS-Verdrag uitgesloten teneinde overlap te voorkomen.

De scheepseigenaar is aansprakelijk voor de veroorzaakte schade. De aansprakelijkheid kan worden beperkt tot een maximumbedrag overeenkomstig de tonnage van het schip. Het verdrag bepaalt ook de redenen die de eigenaar kunnen vrijstellen van zijn aansprakelijkheid (bv. schade gevolg van oorlogshandeling). Verder stelt het HNS-Verdrag dat vorderingen wegens overlijden of lichamelijke letsels voorrang krijgen, en dat eigenaars van dergelijke schepen verplicht een verzekering dienen aan te gaan.

Algemeen werd aangenomen dat de aansprakelijkheid van de scheepseigenaar alleen onvoldoende zekerheid gaf voor de vergoeding van de schade gerelateerd aan het vervoer van gevaarlijke en schadelijke stoffen. Deze aansprakelijkheid wordt daartoe aangevuld met het Internationaal Fonds voor gevaarlijke en schadelijke stoffen (HNS-Fonds), gefinancierd door de afnemers van dergelijke lading. Het fonds voorziet in de schadeloosstelling indien (1) de scheepseigenaar niet aansprakelijk gesteld wordt, (2) de scheepseigenaar financieel niet in staat is te voorzien in de verplichtingen bepaald onder dit verdrag of (3) wanneer de schade het maximale aansprakelijkheidsbedrag overschrijdt.

Interventieverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	26/11/1969
	Inwerkingtreding	6/05/1975
	Instemming door België	29/07/1971
	Document Protocol 1973	2/11/1973
	Inwerkingtreding	30/03/1983
	Instemming door België	6/08/1982
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Internationale wateren) doch ook exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	<p>Wet van 29 juli 1971 houdende goedkeuring van volgende internationale akten: 1. Verdrag inzake de territoriale zee en de aansluitende zone; 2. Verdrag inzake de volle zee; 3. Verdrag inzake de visserij en de instandhouding van de levende rijkdommen van de volle zee; 4. Protocol van facultatieve ondertekening inzake de verplichte beslechting van geschillen, opgemaakt te Genève op 29 april 1958; 5. Internationaal verdrag betreffende maatregelen in volle zee in geval van een ongeval dat verontreiniging door olie tot gevolg heeft of kan hebben en bijlage, opgemaakt te Brussel op 29 november 1969</p> <p>Protocol: Wet van 6 augustus 1982 houdende goedkeuring van het Protocol van 1973 betreffende de maatregelen in volle zee in geval van verontreiniging door stoffen, andere dan oliën, en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 2 november 1973</p>	

// abstract:

Het Interventieverdrag, ook 'Public Law Convention' (PLC) genoemd, regelt het interventierecht van de kuststaat op volle zee (inclusief de exclusieve economische zone). Staten kunnen op grond van dit verdrag maatregelen treffen ter voorkoming, vermindering of opheffing van een dreigend gevaar voor hun kust door olieverontreiniging of bedreiging met olieverontreiniging na een ongeval op zee. Interventie is enkel mogelijk indien men redelijkerwijs aanneemt dat ernstige schade zal worden geleden. Ingrijpen in de territoriale zee blijft echter onderworpen aan de nationale soevereiniteit.

Voordat de kuststaat overgaat tot het nemen van maatregelen dient deze, met uitzondering van gevallen van uitzonderlijke noodzaak, overleg te plegen met de vlaggenstaat, andere staten die bij het ongeval zijn betrokken en iedereen die door de voorziene maatregelen getroffen kan worden. Van fundamenteel belang is dat de maatregelen evenredig dienen te zijn met de opgetreden of dreigende schade. De kuststaat staat in voor het vergoeden van schade die het gevolg is van buitenproportionele maatregelen.

In 1973 werd het Interventieverdrag aangevuld door een Protocol dat de interventiemogelijkheid op zee uitbreidde met verontreiniging of gevaar voor verontreiniging door andere stoffen dan olie. Het Protocol trad in werking in 1983 en werd geamendeerd in 1996 en 2002 met als doel de lijst van verontreinigende substanties te actualiseren.

LLMC-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	19/11/1976
	Inwerkingtreding	1/12/1986
	Instemming door België	11/04/1989
	Opzegging door België	9/10/2009
	Uitwerking opzegging	1/10/2010
	Document Protocol 1996	2/05/1996
	Inwerkingtreding	13/05/2004
Instemming door België	10/09/2009	
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Federale instemmingswet	Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart Protocol: Wet van 10 september 2009 houdende instemming met het Protocol van 1996 tot wijziging van het Verdrag van 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen, gedaan te Londen op 2 mei 1996	

// abstract:

Het LLMC-Verdrag van 1976 legt een bovengrens vast voor maritieme vorderingen tegen reders of bergers. Hierbij worden twee soorten vorderingen onderscheiden: deze met betrekking tot het verlies van levens of verwondingen en vorderingen met betrekking tot eigendommen (bv. schade aan andere schepen). Verder maakt dit verdrag een onderscheid op basis van het tonnage van schepen. Enkel in het geval van ernstige opzettelijke fouten of nalatigheid wordt de beperking op de vordering opgeheven. Verder werkt dit document de regelgeving met betrekking tot een beperkingsfonds uit waarop een persoon die aansprakelijk wordt gesteld beroep kan doen. De bovengrenzen van de maritieme vorderingen die werden vastgelegd in het verdrag van 1976 werden aanzienlijk opgetrokken door het Protocol van 1996. Dit Protocol maakt eveneens een onderscheid tussen de twee hierboven vermelde types vorderingen op basis van het tonnage van het schip in kwestie.

Laadlijnverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag betreffende de uitwatering van schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	5/04/1966
	Inwerkingtreding	21/07/1968
	Instemming door België	27/12/1968
	Document Protocol 1988	11/11/1988
	Inwerkingtreding	3/02/2000
	Instemming door België	15/02/2007
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	<p>Wet van 27 december 1968 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de uitwatering van schepen, 1966, en van de Bijlagen, opgemaakt te Londen op 5 april 1966</p> <p>Protocol: Wet van 15 februari 2007 betreffende de toetreding van België tot het Protocol van 1988 aangaande het Internationaal Verdrag van 1966 betreffende de uitwatering van schepen, gedaan te Londen op 11 november 1988</p>	

// abstract:

Het Laadlijnverdrag (1966) reglementeert de bepaling van de vrijboorden (afstand van de bovenkant van de deklijn tot de bovenkant van de van toepassing zijnde lijn van het uitwateringsmerk) van schepen gebaseerd op subdivisies en lekstabiliteitsberekeningen. Dit verdrag heeft echter geen betrekking op oorlogsschepen, nieuwe schepen korter dan 24 meter, bestaande schepen met een GT <150, plezierjachten en vissersboten.

Het verdrag omvat bepalingen over herstellingswerken en wijzigingen aan schepen, richtlijnen die rekening houden met de mogelijke risico's geassocieerd met verschillende regio's en seizoenen en inspecties. Een internationaal 'Load Lines Certificate' wordt overhandigd aan elk schip dat geïnspecteerd en gemarkeerd werd conform de conventie. De geldigheidsduur van een certificaat wordt gespecificeerd door de respectievelijke administratie maar zal nooit meer dan 5 jaar bedragen. De technische bijlage bevat verscheidene bijkomende veiligheidsmaatregelen betreffende deuren, het vrijmaken van doorgangen, hatchways en andere. Het voornaamste doel van deze maatregelen is de waterdichte integriteit van de scheepsromp onder het vrijboorddek te waarborgen.

Het verdrag omvat 3 bijlagen, waarbij de eerste betrekking heeft op de bepaling van de vrijboorden, de tweede handelt over zones en seizoenale perioden en de laatste ingaat op de certificaten.

Het Protocol van 1988 harmoniseerde de inspectie- en certificaatvereisten met deze van het [SOLAS-Verdrag](#) (p.46) en het [MARPOL-Verdrag](#) (p.38). Er werden enkele voorschriften binnen de technische bijlage herzien en er werd een stilzwijgende amendementsprocedure geïntroduceerd. Dat wil zeggen dat aangenomen amendementen 6 maanden na de geachte datum van goedkeuring in werking treden tenzij een derde van de partijen bezwaar indienen. Zowel het Comité Maritieme Veiligheid als de verdragspartijen mogen wijzigingen aan de conventie voordragen.

Verdrag van Londen

Officiële verwijzing	Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	13/11/1972
	Inwerkingtreding	30/08/1975
	Instemming door België	20/12/1984
	Document Protocol 1996	7/11/1996
	Inwerkingtreding	13/02/2006
	Instemming door België	21/06/2004
	Instemming door Vlaanderen	23/12/2005
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Federale instemmingswet	Wet van 20 december 1984 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de voorkoming van de verontreiniging van de zeeën ten gevolge van het storten van afvalstoffen, van de Bijlagen, het Addendum en het Bijvoegsel, opgemaakt te Londen, Mexico, Moskou en Washington op 29 december 1972 en gewijzigd te Londen op 12 oktober 1978, 1 december 1978 en 1 december 1980 Protocol: Wet van 21 juni 2004 houdende instemming met het Protocol van 1996 bij het Verdrag van 1972 inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afvalstoffen, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, gedaan te Londen op 7 november 1996	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 23 december 2005 houdende instemming met het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, opgemaakt in Londen op 7 november 1996	

// abstract:

Het Verdrag van Londen werd in 1972 opgesteld onder auspiciën van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en verbiedt het storten van bepaalde gevaarlijke stoffen in zee. De conventie stelde een speciale vergunning in voor het storten van bepaalde stoffen en een algemene vergunning voor het storten van afval. Het verdrag werd in 1996 grondig aangepast door het Londen Protocol dat het verdrag uiteindelijk zal vervangen. Dit Protocol stelt een algemeen verbod in voor het storten op zee met uitzondering van een aantal aanvaardbare stoffen die zijn opgelijst in de bijlage van het Protocol. Deze stoffen vereisen echter nog steeds een vergunning en omvatten onder meer: baggerspecie; zuiveringslib; visafval; schepen en menselijke structuren in zee; inert anorganisch geologisch materiaal; natuurlijk organisch materiaal en grote voorwerpen uit ijzer, staal of beton. Recent namen de verdragspartijen stappen om de stijging van de CO₂-concentraties in de atmosfeer te mitigeren en nieuwe technologieën met betrekking tot klimaatregulatie die een negatief effect kunnen hebben op het marien milieu te reguleren en controleren.

MARPOL-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document 1973	2/11/1973
	Document Protocol 1978 (MARPOL 73/78)	17/02/1978
	Inwerkingtreding	2/10/1983
	Instemming door België	17/01/1984
	Document Protocol 1997	26/09/1997
	Inwerkingtreding	19/05/2005
	Instemming door België	15/06/2004
	Instemming door Vlaanderen	23/12/2005
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	<p>Wet van 17 januari 1984 houdende goedkeuring van volgende Internationale Akten: a) Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, en Bijlagen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973, b) Protocol van 1978 bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, en Bijlage, opgemaakt te Londen op 17 februari 1978</p> <p>Protocol: Wet van 15 juni 2004 houdende instemming met het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 26 september 1997</p>	
Vlaams instemmingsdecreet	<p>Protocol: Decreet van 23 december 2005 houdende instemming met het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, MARPOL 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978</p>	

// abstract:

MARPOL 73/78 is het belangrijkste internationale verdrag ter voorkoming en ter preventie van mariene verontreiniging door schepen, en heeft betrekking op zowel operationele (bv. ladingsresten, resten van brandstof en smeerolie, afvalwater, vuilnis, luchtverontreiniging) als accidentele verontreiniging. De aanname van het Protocol van 1978 vormt een antwoord op een aantal ongevallen met olietankers in de periode 1976-1977. In 1997 werd een nieuw Protocol aangenomen dat het verdrag amendeerde en Annex VI toevoegde.

Het verdrag bestaat uit een aantal algemene artikelen die o.a. de algemene verplichtingen van verdragsstaten en de handhavingsbevoegdheden behandelen. De lozingsvoorschriften en technische eisen die uiteindelijk de doelstellingen van het verdrag moeten bewerkstelligen, zijn neergelegd in 6 afzonderlijke bijlagen:

- Voorschriften ter voorkoming van olieverontreiniging;
- Voorschriften voor het beheersen van verontreiniging door schadelijke vloeistoffen die in bulk worden vervoerd;
- Voorschriften ter voorkoming van verontreiniging door stoffen die over zee worden vervoerd in verpakte vorm;
- Voorschriften ter voorkoming van verontreiniging door sanitair afval van schepen;
- Voorschriften ter voorkoming van verontreiniging door vuilnis van schepen;
- Voorschriften ter voorkoming van luchtverontreiniging door schepen.

In het geval van operationele lozingen beperkt het verdrag de verontreiniging door het vaststellen van lozingsnormen of (lozingsverbod) die o.a. de concentratie van het mengsel of de maximale hoeveelheid bepalen. De bijlagen kennen een aantal algemene uitzonderingen op de lozingsnormen, namelijk (1) in geval van overmacht, (2) als de lozing het gevolg is van schade of (3) als de lozing plaatsvindt ter bestrijding van verontreiniging. Tevens kan er geopteerd worden voor technische oplossingen die de noodzaak van operationele lozingen beperken. In het kader van ongevallen dient men vooral te denken aan ontwerp-, constructie-, bemannings- en uitrustings-eisen met als doel de eventuele schade te beperken.

NUCLEAR-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid inzake het vervoer over zee van nucleaire stoffen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	17/12/1971
	Inwerkingtreding	15/07/1975
	Instemming door België	11/04/1989
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart	

// abstract:

Het NUCLEAR-Verdrag werd opgesteld door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) samen met het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA) en het Nucleair Energieagentschap (NEA) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) naar aanleiding van een conferentie in 1971. Het doel van dit verdrag bestaat erin moeilijkheden en conflicten op te lossen met betrekking tot de burgerlijke aansprakelijkheid in geval van schade bij het maritiem vervoer van nucleaire substanties. Deze conflicten en moeilijkheden vloeien voort uit de gelijktijdige toepassing van verscheidene maritieme verdragen die handelen over de aansprakelijkheid van scheepseigenaars, alsook uit andere conventies die de aansprakelijkheid in geval van nucleaire incidenten bij de operatoren van de nucleaire installaties leggen van waaruit, of waarheen, het desbetreffende materiaal wordt getransporteerd.

OPRC-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	30/11/1990
	Inwerkingtreding	13/05/1995
	Instemming door België	niet
	Document Protocol 2000 (OPRC-HNS)	15/03/2000
	Inwerkingtreding	14/06/2007
	Instemming door België	niet
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	

// abstract:

Het verdrag voorziet in een kader voor de internationale samenwerking bij het bestrijden van incidenten of bedreigingen door mariene verontreiniging. Dit verdrag heeft betrekking op schepen, offshore installaties en structuren, zeehavens en faciliteiten voor de behandeling van olie. Allen dienen ze te beschikken over een rampenplan tegen olievervuiling en is er een verplichting om onmiddellijk voorvallen waarbij olie in zee geloosd wordt, of kan worden, te melden. Verdragsstaten dienen nationale en internationale strategieën te ontwikkelen voor de voorbereiding en bestrijding van verontreinigingsincidenten. Het verdrag bepaalt dat een voorraad aan apparatuur dient te worden aangelegd om een olieramp te bestrijden en dat oefeningen dienen te worden gehouden ter bestrijding van olieverontreiniging. Verdragspartijen dienen hulp te bieden aan andere staten in geval van een noodsituatie en het verdrag voorziet in het treffen van voorzieningen voor de terugbetaling van de kosten voor de verleende bijstand.

In de marge van de totstandkoming van dit verdrag werd de IMO uitgenodigd om een juridisch instrument te ontwikkelen waarbij de toepassing van het OPRC-Verdrag zou kunnen worden uitgebreid naar schadelijke en gevaarlijke stoffen. Dit resulteerde in het 'Protocol van 2000 inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij de voorvallen van verontreiniging door schadelijke en potentieel gevaarlijke stoffen' (OPRC-HNS-Protocol).

Dat België deze internationale overeenkomsten nog niet heeft goedgekeurd, betekent niet dat er voor de Belgische zeegebieden geen voorschriften bestaan. Wanneer zich op de Noordzee incidenten voordoen waarbij olie of andere schadelijke of potentieel gevaarlijke stoffen in het mariene milieu terechtkomen, dient België de 'Overeenkomst inzake de samenwerking bij de bestrijding van verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, gedaan te Bonn op 13 september 1983' (*Bonn Overeenkomst* p.16) na te leven.

OSPAR-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan	
Officiële website	www.ospar.org	
Relevante data	Document	22/09/1992
	Inwerkingtreding	25/03/1998
	Instemming door België	11/05/1995
	Instemming door Vlaanderen	19/04/1995
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Noordoostelijke Atlantische Oceaan (5 regio's: Arctische wateren, Noordzee, Keltische Zee, Golf van Biskaje en Iberische kust, Noordoostelijke Atlantische Oceaan)	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	OSPAR-Commissie	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Federale instemmingswet	Wet van 11 mei 1995 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, Bijlagen I, II, III en IV, en de Aanhangsels 1 en 2, gedaan te Parijs op 22 september 1992	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 19 april 1995 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992	

// abstract:

Het OSPAR-Verdrag verenigt en actualiseert het 'Verdrag van Oslo inzake het dumpen van afval op zee' (1972) en het 'Verdrag van Parijs over de vervuiling van de zee door bronnen op het land' (1974). De OSPAR-Commissie heeft in haar 'North-East Atlantic Environment Strategy 2010-2020' als algemeen doel mariene gebieden te beschermen tegen de nadelige effecten van menselijke activiteiten, zodoende de menselijke gezondheid en mariene ecosystemen te beschermen, alsook mariene gebieden die schade hebben geleden te herstellen. De implementatie van de ecosysteembenadering inzake het beheer van menselijke activiteiten staat hierbij centraal. De OSPAR-Commissie ontwikkelde en implementeerde een reeks van vijf thematische strategieën teneinde zich te richten op de voornaamste geïdentificeerde bedreigingen voor het mariene milieu. Deze strategieën hebben betrekking op de thema's biodiversiteit en ecosystemen, eutrofiëring, gevaarlijke stoffen, offshore industrie en radioactieve stoffen. Een zesde strategie is de 'Strategy for the Joint Assessment and Monitoring Programme' (JAMP) die een kader voorziet voor de ontwikkeling van OSPAR's monitoring en assessment programma's. In 2014 heeft de OSPAR Commissie een nieuwe 'Strategy for the Joint Assessment and Monitoring Programme' (JAMP) aangenomen voor de periode 2014-2021 met de nadruk op het ontwikkelen van een nieuwe algemene monitoring voor de kwaliteitsstatus van het mariene milieu. Hiervoor wordt ondermeer rekening gehouden met de relevante monitoringscriteria in het kader van de *Kaderrichtlijn mariene strategie* (2008/56/EG; p.87). Ondanks het feit dat er geen afzonderlijke strategie voor klimaatverandering werd ontwikkeld, wordt het belang van dit topic alsook de hiermee gepaard gaande noodzakelijke mitigaties en aanpassingen binnen het kader van het marien milieu uitvoerig besproken in het Quality Status Report van 2010.

Ramsar-Convention

Officiële verwijzing	Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels	
Officiële website	www.ramsar.org	
Relevante data	Document	2/02/1971
	Inwerkingtreding	21/12/1975
	Instemming door België	22/02/1979
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Draslanden worden gedefinieerd als gebieden met moerassen, veen of water die zowel natuurlijk als kunstmatig, tijdelijk of permanent kunnen zijn. Het water kan stilstaand of stromend, zoet, brak of zout zijn, met inbegrip van gebieden van zeewater waarvan de diepte bij eb niet meer dan zes meter bedraagt.	
Internationaal aanspreekpunt	Ramsar secretariaat	
Bevoegde instantie in België	Op zee: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu Op land: Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	
Federale instemmingswet	Wet van 22 februari 1979 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn in het bijzonder als woongebied voor watervogels, opgemaakt te Ramsar (Iran) op 2 februari 1971	

// abstract:

De Ramsar-Convention is een intergouvernamenteel verdrag dat een kader biedt voor nationale maatregelen en internationale samenwerking voor de bescherming en het doordacht gebruik van draslanden. Het verdrag voorziet in een brede interpretatie van de types draslanden waarop het betrekking heeft (zie 'geografisch bereik'). De verdragspartijen verbinden zich ertoe om de drie hoofdpijlers van het verdrag te implementeren:

- Het toewijzen van draslanden aan de lijst met draslanden van internationaal belang en het verzekeren van hun effectief beheer. Het verdrag voorziet een aantal criteria voor de aanwijzing van deze watergebieden (op basis van hun ecologisch, botanisch, zoölogisch, limnologisch of hydrologisch belang). Watergebieden van internationale betekenis voor watervogels genieten hierbij een zekere voorrang;
- Het nastreven van een doordacht gebruik voor al hun draslanden door middel van een nationale landgebruiksplanning, een gepast beleid en wetgeving, beheersmaatregelen en publieke educatie/bewustmaking;
- Internationale samenwerking met betrekking tot grensoverschrijdende draslanden, gedeelde draslandsystemen, gedeelde soorten en ontwikkelingsprojecten die draslanden kunnen affecteren.

SAR-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag inzake opsporing en redding op zee	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	27/04/1979
	Inwerkingtreding	22/06/1985
	Instemming door België	20/12/1984
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Gouverneur West-Vlaanderen (bevoegd voor coördinatie hulpverlening via Kustwacht)	
Federale instemmingswet	Wet van 20 december 1984 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag inzake opsporing en redding op zee en van de Bijlage, opgemaakt te Hamburg op 27 april 1979	

// abstract:

Het SAR-Verdrag had oorspronkelijk als doel een internationaal systeem te ontwikkelen met betrekking tot de opsporing- en reddingsoperaties (SAR) van personen in nood op zee, zodat overal ter wereld dergelijke operaties konden geleid worden door een SAR-organisatie. In navolging van de aanneming van dit verdrag deelde het Maritiem Veiligheidscomité van de IMO de wereldzeeën op in 13 SAR-gebieden waarvoor opsporings- en reddingsplannen opgemaakt werden. Het originele verdrag van 1979 legde echter te veel verplichtingen op aan de verdragsstaten waardoor het weinig geratificeerd werd. Dit leidde tot een herziening van het verdrag (1998) met een verhoogde focus op de regionale aanpak en de coördinatie tussen de SAR-operaties op zee en in de lucht. De herziene annex met de technische bepalingen van het verdrag stipuleert onder meer:

- De verantwoordelijkheid van de verdragsstaten (de staten moeten individueel of in samenwerking voorzien in de basiselementen van een SAR-dienst);
- De samenwerking tussen verdragsstaten inzake SAR-operaties;
- Operationele procedures: Reddingscoördinatiecentra moeten beschikken over actuele informatie, communicatie en reddingsfaciliteiten en moeten gedetailleerde plannen voor SAR-operaties opmaken;
- Aanbevelingen inzake de scheepsrapportagesystemen voor SAR-doeleinden.

Scheepsrecyclageverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag van Hongkong voor het veilig en milieuverantwoord recycleren van schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	15/05/2009
	Inwerkingtreding	niet
	Instemming door België	niet
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Verdragspartijen	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Opmerking	Het verdrag treedt in werking 24 maanden na ratificatie door 15 staten die samen minstens 40% van het GT van de mondiale koopvaardijvloot vertegenwoordigen, en waarvan het gecombineerde maximale jaarlijkse scheepsrecyclagevolume in de voorbije 10 jaar minstens 3% van de GT van de gecombineerde koopvaardijvloot van die staten vertegenwoordigt.	

// abstract:

Dit verdrag is bedoeld om te verzekeren dat schepen (> 500 GT) tijdens hun recyclageproces geen onnodige risico's met zich meebrengen voor de gezondheid of voor het milieu. Het verdrag reglementeert alle aspecten van het scheepsrecyclageproces, inclusief het feit dat de te slopen schepen gevaarlijke en schadelijke stoffen kunnen bevatten (asbest, zware metalen, koolwaterstoffen, etc.).

De bepalingen in dit verdrag omvatten:

- Het ontwerp, de constructie, de werking en de fabricage van schepen teneinde een veilige en milieuvriendelijke recyclage te vergemakkelijken, maar zonder de veiligheid en de efficiënte werking van schepen te compromiteren;
- De veilige (arbeidscondities) en milieuvriendelijke werking van scheepsrecyclagefaciliteiten;
- Invoeren van gepaste dwangmaatregelen voor scheepsrecyclage, wat onder meer certificaten en rapportagevereisten omvat.

Schepen, klaar voor recyclage, dienen voorzien te zijn van een inventaris van gevaarlijke stoffen. De bijlage van dit verdrag voorziet in een lijst van de desbetreffende gevaarlijke stoffen. Schepen worden geregeld geïnspecteerd teneinde deze inventaris te verifiëren, inclusief een finale inspectie net voor het recyclageproces.

Het verdrag eist dat scheepsrecyclagewerven een scheepsrecyclageplan kunnen voorleggen, teneinde de recyclagewijze van elk individueel schip te specificeren, gebaseerd op haar bijzonderheden en inventaris. Verdragspartijen dienen effectieve maatregelen te nemen om te verzekeren dat de scheepsrecyclagefaciliteiten in overeenstemming zijn met het verdrag.

Scheldeverdrag

Officiële verwijzing	Scheldeverdrag	
Officiële website	www.isc-cie.org	
Relevante data	Document	3/12/2002
	Inwerkingtreding	1/12/2005
	Instemming door België	6/10/2005
	Instemming door Vlaanderen	30/04/2004
Beleidsniveau	Internationaal (multilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Internationaal stroomgebieddistrict van de Schelde	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Scheldecommissie	
Bevoegde instantie in België	Delegatieleider federale overheid: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu Delegatieleider Vlaamse overheid: Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE); Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	
Federale instemmingswet	Wet van 6 oktober 2005 houdende instemming met de volgende Internationale Akten: 1° Scheldeverdrag; 2° Maasverdrag, gedaan te Gent op 3 december 2002	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 30 april 2004 houdende goedkeuring van het Scheldeverdrag, ondertekend te Gent op 3 december 2002	

// abstract:

Het Scheldeverdrag beoogt het bereiken van een duurzaam en integraal waterbeheer van het internationaal stroomgebieddistrict van de Schelde. Om dit doel te bereiken, werken de verdragspartijen samen rond verschillende zaken:

- De uitvoering van de *Kaderrichtlijn water* (2000/60/EG; p.77) en in het bijzonder de afstemming van de verschillende maatregelenprogramma's;
- Het opstellen van één enkel beheerplan voor het internationaal stroomgebieddistrict van de Schelde voor de Kaderrichtlijn water;
- De afstemming van de voorzorgs- en beschermingsmaatregelen tegen hoogwater;
- De afstemming van maatregelen met betrekking tot waterverontreiniging.

Voor de uitvoering van het verdrag werd de Internationale Schelde Commissie opgericht waarin de verschillende verdragspartijen zetelen (Frankrijk, Nederland, België, Vlaams Gewest, Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). De commissie kan onder meer adviezen en aanbevelingen uitbrengen en zorgt voor de afstemming tussen de verschillende verdragsstaten met betrekking tot de verplichtingen opgelegd door de Kaderrichtlijn water. Verder legt het verdrag de regelgeving in verband met de samenstelling, werkwijze, financiering, etc. van de commissie vast. Ten slotte komt de beslechting van geschillen aan bod.

SOLAS-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	1/11/1974
	Inwerkingtreding	25/05/1980
	Instemming door België	10/08/1979
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Federale instemmingswet	Wet van 10 augustus 1979 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag van 1974 voor de beveiliging van mensenlevens op zee, en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 1 november 1974, en van het Protocol van 1978 betreffende dit Verdrag, en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 17 februari 1978	

// abstract:

Het SOLAS-Verdrag wordt beschouwd als het belangrijkste internationale verdrag met betrekking tot de veiligheid van koopvaardij schepen. De voornaamste doelstelling van het verdrag betreft het specificeren van de minimumstandaarden voor de constructie, de uitrusting en de werking van schepen, teneinde de veiligheid van mensenlevens op zee te waarborgen. Vlaggenstaten dienen ervoor te zorgen dat hun schepen voldoen aan de vereisten vermeld in dit verdrag, waarbij het verdrag een aantal attesten voorziet als bewijs dat men aan de vooropgestelde eisen voldoet. Verdragsstaten mogen de schepen van andere aangesloten staten inspecteren indien het vermoeden rijst dat het schip en zijn uitrusting niet voldoen aan de vooropgestelde vereisten. Deze procedure staat bekend als de 'havenstaatcontrole'. De onderwerpen die in het SOLAS-Verdrag aan bod komen betreffen onder meer: de constructie van schepen, reddingsmiddelen en -voorzieningen en veiligheidsmiddelen, radiocommunicatie, veilige navigatie, vervoer van lading en gevaarlijke stoffen, nucleaire schepen, management voor de veilige exploitatie van schepen, hogesnelheidsschepen, speciale maatregelen ter bevordering van de maritieme beveiliging en aanvullende veiligheidsmaatregelen voor bulkcarriers.

STCW-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst	
Officiële website	www.stcw.org	
Relevante data	Document	7/07/1978
	Inwerkingtreding	28/04/1984
	Instemming door België	16/08/1982
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Federale instemmingswet	Wet van 16 augustus 1982 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, brevettering en wachtdienst, en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 7 juli 1978	

// abstract:

Het STCW-Verdrag is een internationaal verdrag dat de minimale vereisten beschrijft waaraan zeevarenden moeten voldoen wat betreft training, diplomering en wachtlopen. De bepalingen zijn van toepassing op schepen van vlaggenstaten die het verdrag ondertekend hebben, alsook op schepen uit niet-verdragsstaten die een verdragsland aandoen. In 1995 vond een grondige herziening van het verdrag plaats waarbij onder meer een STCW-code werd voorzien met de technische details en voorzieningen van het verdrag. Deel A van deze code is verplicht, terwijl deel B aangeraden wordt. De verdragsstaten dienen ook gedetailleerde informatie aan de IMO te bezorgen met betrekking tot de genomen administratieve maatregelen om dit verdrag effectief te implementeren. In 2010 werd het verdrag nogmaals grondig gewijzigd (Manila amendments) om de trainingsstandaarden up to date te houden met de nieuwe technologische en operationele vereisten aan boord van schepen. Het gaat hier onder meer over verbeterde maatregelen om frauduleuze praktijken met competentiecertificaten en evaluatieprocedures te voorkomen, nieuwe rusturen voor zeevarenden, nieuwe certificatievereisten voor bekwame zeevaarders, nieuwe trainingen voor personeel op schepen in polaire wateren, nieuwe training voor het opereren van dynamische positioneringssystemen (DPS), nieuwe vereisten in bepaalde opleidingen, nieuwe bepalingen omtrent het gebruik van drugs en alcohol, etc.

TONNAGE-Verdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag betreffende de meting van schepen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	23/06/1969
	Inwerkingtreding	18/07/1982
	Instemming door België	7/04/1975
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Federale instemmingswet	Wet van 7 april 1975 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag van 1969 betreffende de meting van schepen, en van de Bijlagen, opgemaakt te Londen op 23 juni 1969	

// abstract:

Dit verdrag was de eerste succesvolle poging om een universeel tonnagemeetsysteem te introduceren voor schepen. De schepen waarop dit verdrag geen uitwerking heeft, komen aan bod in artikel 4. Deze conventie voorziet in zowel bruto- als nettotonnages, die beiden onafhankelijk worden berekend door de respectievelijke administraties of de door deze erkende organisaties. Elk schip dient een 'International Tonnage Certificate' (meetbrief) te ontvangen, opgemaakt conform het verdrag. Het TONNAGE-Verdrag behandelt tevens de zaken die kunnen leiden tot het ongeldig maken van het certificaat (bv. wijziging in de constructie, capaciteit, aantal passagiers, indien schepen onder een andere vlag zullen varen, etc.). De schepen die varen onder de vlag van een verdragspartij zullen in de havens van een andere verdragspartij onderworpen worden aan inspecties.

De regels zijn geldig voor alle schepen gebouwd vanaf 18 juli 1982, oudere schepen mochten hun bestaande tonnage behouden tot uiterlijk 18 juli 1994 (12 jaar na de inwerkingtreding van dit verdrag). Deze introductie heeft als doel schepen een degelijke economische bescherming te geven, daar haven- en andere heffingen worden bepaald op basis van de tonnage van het schip. Tegelijkertijd, en in de mate van het mogelijke, tracht het verdrag te voorzien dat de bruto- en nettotonnages zoals berekend volgens het nieuwe systeem niet te veel afwijken van deze berekend onder het vorige systeem.

Verdrag van Torremolinos

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	2/04/1977
	Inwerkingtreding	niet (vervangen door Protocol 1993)
	Instemming door België	16/08/1982
	Document Protocol 1993	2/04/1993
	Inwerkingtreding	niet
	Instemming door België / Vlaanderen	niet
	Document Overeenkomst van Kaapstad 2012	29/10/2012
Inwerkingtreding	niet	
Instemming door België / Vlaanderen	niet	
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Verdragsstaten	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Federale instemmingswet	Wet van 16 augustus 1982 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen, en van de Bijlage, opgemaakt te Torremolinos op 2 april 1977	
Opmerking	De Overeenkomst van Kaapstad 2012 zal in werking treden 1 jaar nadat 22 staten welke een gecombineerde zeegaande vloot hebben van 3.600 vissersschepen met een lengte van 24 meter of meer toegestemd hebben met deze overeenkomst	

// abstract:

Het Torremolinos-Verdrag (1977) was het eerste verdrag inzake de veiligheid van vissersschepen. Het verdrag omvatte bepalingen omtrent de constructie en uitrusting van zeegaande vissersschepen met een lengte van 24 meter of meer. Aangezien duidelijk werd dat het verdrag nooit in werking zou treden (te wijten aan technische redenen), besliste de IMO om het verdrag te vervangen door een Protocol (1993).

De veiligheidsvoorzieningen van het Protocol van Torremolinos 1993 worden in de bijlage opgenomen en omvatten een automatische controle van machinekamers, verbeterde reddingsmiddelen, overlevingspakken en hulpmiddelen tegen warmteverlies, satellietcommunicatiesystemen en andere componenten van het wereldwijde maritieme nood- en veiligheidssysteem.

Op basis van het uitblijven van de ratificaties begon de IMO de opties te herbekijken en werd in 2012 een nieuwe overeenkomst aangenomen, de Overeenkomst van Kaapstad 2012. Deze overeenkomst amendeert en actualiseert een aantal bepalingen van het Protocol van 1993.

VN-Zeerechtverdrag (UNCLOS)

Officiële verwijzing	Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee	
Officiële website	www.un.org/depts/los	
Relevante data	Document	10/12/1982
	Inwerkingtreding	16/11/1994
	Instemming door België	18/06/1998
	Instemming door Vlaanderen	14/07/1998
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
Internationaal aanspreekpunt	VN-afdeling Oceanen en Zeerecht (UN-DOALOS)	
Federale instemmingswet	Wet van 18 juni 1998 houdende instemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982 en de Overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982, gedaan te New York op 28 juli 1994	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 14 juli 1998 houdende instemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het Recht van de Zee, en de bijlagen, ondertekend in Montego Bay op 10 december 1982, en de Overeenkomst inzake de toepassing van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het Recht van de Zee van 10 december 1982, en de bijlage, ondertekend in New York op 28 juli 1994	

// abstract:

Het VN-Zeerechtverdrag (UNCLOS) is een allesomvattend juridisch kader voor het gebruik van de oceanen, om op deze manier onder meer volgende zaken te regelen: gebruik van natuurlijke hulpbronnen, het voorkomen van milieuverontreiniging, marien wetenschappelijk onderzoek, economische en commerciële activiteiten en het regelen van geschillen. Samenvattend kan gesteld worden dat UNCLOS kan gezien worden als de grondwet van de oceaan. Door het integrale karakter zijn de regels van het Zeerechtverdrag doorgaans vrij algemeen en kunnen deze verder uitgewerkt worden door andere internationale verdragen, zoals het *MARPOL-Verdrag* (p.38) of het *OSPAR-Verdrag* (p.41).

Het Zeerechtverdrag bestaat uit 17 hoofdstukken en 9 bijlagen. In de eerste plaats voorziet dit verdrag in de regelgeving voor de opdeling van de zeeën en oceanen in verschillende juridische zones, waarin de kuststaten bepaalde bevoegdheden bezitten. Het gaat onder meer over de interne wateren, de territoriale zee, de aansluitende zone, de exclusieve economische zone (EEZ), het continentaal plat, de internationale wateren, etc. In de territoriale zee (12 nautische mijl vanaf de basislijn) is de kuststaat vrij om wetten te bepalen en is ze bevoegd voor de rechtspraak. In deze zone geldt tevens het recht van onschuldige doorvaart voor alle schepen. In de aansluitende zone mag de kuststaat toezicht uitoefenen om te voorkomen dat inbreuken plaatsvinden op de regelgeving inzake douane, belastingen, immigratie of volksgezondheid binnen zijn grondgebied en de territoriale zee, of dergelijke inbreuken bestraffen. Het Zeerechtverdrag kent de kuststaat in deze zone eveneens bepaalde rechten toe met betrekking tot archeologische en historische voorwerpen. De EEZ en het continentaal plat zijn ruimtelijk en inhoudelijk overlappende zones (200 nautische mijl vanaf de basislijn). Het continentaal plat omvat de zeebodem en de ondergrond, terwijl de EEZ ook de bovenliggende waterkolom behelst. In deze zones hebben de kuststaten soevereine rechten en rechtsmacht ten aanzien van het economisch gebruik van levende en niet-levende natuurlijke hulpbronnen (bv. energieopwekking of ontginning van grondstoffen). De rechten van de kuststaat in de EEZ en het continentaal plat zijn beperkt door de toekenning van rechten aan andere staten in deze zones.

UNESCO UCH-Verdrag

Officiële verwijzing	Verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water	
Officiële website	www.unesco.org	
Relevante data	Document	2/11/2001
	Inwerkingtreding	2/01/2009
	Instemming door België	6/07/2013
	Instemming door Vlaanderen	16/07/2010
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Zee- en oceaانبodem, inclusief de ondergrond, voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone, continentaal plat	
Internationaal aanspreekpunt	Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed; Agentschap Onroerend Erfgoed	
Federale instemmingswet	Wet van 6 juli 2013 houdende instemming met het Verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water, aangenomen te Parijs op 2 november 2001	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 16 juli 2010 houdende instemming met het verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water, aangenomen in Parijs op 2 november 2001	

// abstract:

Dit verdrag heeft als doel het cultureel erfgoed onder water te beschermen. Dit erfgoed wordt gedefinieerd als alle sporen van menselijke aanwezigheid met een cultureel, historisch of archeologisch karakter die zich geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of permanent onder water bevinden met een ouderdom van minstens 100 jaar. Het verdrag stipuleert de basisprincipes voor de bescherming van het cultureel erfgoed onder water, vormt een kader voor samenwerking tussen staten en voorziet praktische regels voor de behandeling en het onderzoek van dit erfgoed. De belangrijkste principes van dit verdrag betreffen:

- Een verplichting voor de verdragsstaten om hun cultureel erfgoed onder water te beschermen en hiervoor maatregelen te nemen;
- Het streven naar de (in situ) bewaring van het cultureel erfgoed onder water;
- Cultureel erfgoed onder water mag niet commercieel worden geëxploiteerd voor handel of speculatie;
- Het belang van samenwerking en informatie-uitwisseling tussen staten, onder meer met betrekking tot opleidingen en de bewustmaking inzake het cultureel erfgoed onder water.

Verdrag beleid en beheer Schelde-estuarium

Officiële verwijzing	Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	
Officiële website	www.vnsc.eu	
Relevante data	Document	21/12/2005
	Inwerkingtreding	1/10/2008
	Instemming door Vlaanderen	9/03/2007
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium	
Internationaal aanspreekpunt	Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC)	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 9 maart 2007 houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	

// abstract:

Dit verdrag regelt de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen om te komen tot een gemeenschappelijk beleid en een daarop afgestemd gemeenschappelijk beheer van het Schelde-estuarium (zoals afgebakend in het toepassingsgebied van het verdrag). De samenwerking is gericht op een maximale beveiliging tegen overstromingen, een optimale toegankelijkheid van de Scheldehavens en een gezond en dynamisch estuarien ecosysteem. Om deze doelstellingen te realiseren werd de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC) opgericht die bestaat uit een politiek college, een ambtelijk college en een secretariaat. Het verdrag stipuleert onder meer de door de VNSC te volgen regelgeving bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van plannen, programma's en projecten. Daarnaast behandelt het verdrag eveneens het opzetten en het uitvoeren van gemeenschappelijk fysieke monitoring en gemeenschappelijk wetenschappelijk onderzoek. Er wordt bepaald dat de bevoegdheden van de Technische Scheldec commissie worden overgenomen door de VNSC. Bij de externe betrekkingen staat de VNSC in voor de externe communicatie met betrekking tot de uitvoering van dit verdrag en dient ze contacten te onderhouden met de Internationale Scheldec commissie. Verder komt de regelgeving in verband met de evaluatie en de rapportage in het kader van dit verdrag aan bod, alsook de geschillenregeling. De samenstelling en werkwijze van het politiek (bevoegde bewindsliden) en ambtelijk college (hoge Nederlandse en Vlaamse ambtenaren) en de taken van het secretariaat van de VNSC worden vastgelegd. Ten slotte komt de financiering aan bod.

Verdrag loodsgeldtarief Schelde-estuarium

Officiële verwijzing	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	
Officiële website	www.vnsc.eu	
Relevante data	Document	21/12/2005
	Inwerkingtreding	1/10/2008
	Instemming door Vlaanderen	9/03/2007
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 9 maart 2007 houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	

// abstract:

Dit verdrag bepaalt dat het vaststellen van loodsgelden voor de Scheldevaart uitsluitend een Vlaamse bevoegdheid is. De loodsgeldtarieven worden evenwel in onderling overleg tussen Nederland en Vlaanderen vastgelegd, met een verwijzing naar de tarieven van de loodsen van de haven van Rotterdam.

Verdrag nautisch beheer Schelde-estuarium

Officiële verwijzing	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	
Officiële website	www.vts-scheldt.net	
Relevante data	Document	21/12/2005
	Inwerkingtreding	1/10/2008
	Instemming door Vlaanderen	9/03/2007
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium	
Internationaal aanspreekpunt	Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 9 maart 2007 houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	

// abstract:

Dit verdrag geeft Vlaanderen en Nederland een gezamenlijke bevoegdheid voor het nautisch beheer van het Scheldegebied voor een veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer. Het toepassingsgebied van het gemeenschappelijk nautisch beheer (GNB) wordt afgebakend. Het verdrag richt een Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart op, dat het hoogste orgaan vormt binnen de organisatie van het GNB. Daarnaast voorziet het verdrag in de oprichting van een Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit die instaat voor de dagdagelijkse nautische dienstverlening. Met het oog op de ketenbenadering wordt gestreefd naar een optimale samenwerking tussen de Permanente Commissie, de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit, de verkeersbegeleidingsdiensten, de havenautoriteiten van Antwerpen, Gent, Terneuzen en Vlissingen, de loodsdiensten en de overige nautische dienstverleners. Verder komen ook de rechtsbescherming, de aansprakelijkheid en de strafrechtelijke sancties aan bod. Het verdrag stipuleert eveneens de regelgeving met betrekking tot de verhouding tussen het nautisch beheer en andere beleidsdomeinen (bv. milieubeheer en ruimtelijke ordening). Ten slotte komen de bepalingen in geval van geschillen aan bod.

Verdrag ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium

Officiële verwijzing	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	
Officiële website	www.vnsc.eu	
Relevante data	Document	21/12/2005
	Inwerkingtreding	1/10/2008
	Instemming door Vlaanderen	9/03/2007
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium	
Internationaal aanspreekpunt	Technische Scheldec commissie (opgevolgd door de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC))	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 9 maart 2007 houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005	

// abstract:

Dit verdrag wil de uitvoering verzekeren van een aantal projecten en werken om de veiligheid, de toegankelijkheid en de natuurlijkheid van het Schelde-estuarium te optimaliseren. De uit te voeren werken en projecten worden omschreven, waarbij het onder meer gaat over de verruiming van de vaargeul en het ontwikkelen van estuariene natuurgebieden. Het verdrag bespreekt de voorbereiding, de uitvoering en het onderhoud van deze werken. Teneinde de gemaakte afspraken en termijnen te respecteren voorziet het verdrag in de instelling van een bestuurlijke monitoring. Verder wordt een gemeenschappelijk fysiek monitoringsplan opgesteld en uitgevoerd aangezien de fysieke systeemkenmerken in hun natuurlijke dynamiek moeten behouden blijven. Met het oog op het behoud van deze fysieke systeemkenmerken wordt ook een flexibele stortstrategie geïntroduceerd waarbij de morfologische evolutie nauwgezet dient opgevolgd te worden. Het verdrag stipuleert eveneens de regelgeving met betrekking tot de kosten, de kostenverdeling en de regeling van de betaling. Vlaanderen verbindt zich er toe om een openstaande schuld in verband met de Schelde-Rijnverbinding in te lossen. Ten slotte komt de regeling van geschillen aan bod.

Verdrag verruiming vaarweg Westerschelde

Officiële verwijzing	Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995	
Officiële website	www.vnsc.eu	
Relevante data	Document	17/01/1995
	Inwerkingtreding	1/07/1996
	Instemming door Vlaanderen	22/12/1995
Beleidsniveau	Internationaal (bilateraal)	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Schelde-estuarium	
Internationaal aanspreekpunt	Technische Scheldec commissie (opgevolgd door de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC))	
Vlaams instemmingsdecreet	Decreet van 22 december 1995 tot goedkeuring van het Verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995	

// abstract:

Dit verdrag regelt de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde. Nederland draagt de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding en de uitvoering van de opruimingswerken, de oeververdedigingswerken en de herstelwerken van de natuurwaarden. Vlaanderen is dan op zijn beurt verantwoordelijk voor de uitvoering en de voorbereiding van de werken voor een plaatselijke verruiming. Verder komt ook de regelgeving voor de betaling van de kosten aan bod. De Technische Scheldec commissie (opgevolgd door de huidige Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie) volgt de voorbereiding, de uitvoering en het onderhoud van de werken op. Vlaanderen en Nederland verbinden zich tot het instandhouden en het exploiteren van aaneensluitende meetnetten en informatiesystemen van hydro-meteogegevens met betrekking tot de Westerschelde. Ten slotte komt de beslechting van geschillen aan bod.

Walvisvaartverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag tot regeling van de walvisvangst, en tot het Reglement	
Officiële website	https://iwc.int	
Relevante data	Document	2/12/1946
	Inwerkingtreding	10/11/1948
	Instemming door België	9/07/2004
	Document Protocol 1956	19/11/1956
	Inwerkingtreding	4/05/1959
	Instemming door België	9/07/2004
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Wereldzeeën	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Walvisvaart Commissie	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Federale instemmingswet	Wet van 9 juli 2004 betreffende de toetreding van België : - tot het Internationaal Verdrag tot regeling van de walvisvangst en tot het Reglement, gedaan te Washington op 2 december 1946; - tot het Protocol, gedaan te Washington op 19 november 1956, bij het Internationaal Verdrag tot regeling van de walvisvangst, gedaan te Washington op 2 december 1946	

// abstract:

Het 'Internationaal verdrag tot regeling van de walvisvangst' betreft een internationaal milieuakkoord teneinde te voorzien in de instandhouding van de walvisstocks en dus een gepaste ontwikkeling van de walvisvangstindustrie mogelijk te maken. Het regelt de commerciële, wetenschappelijke en traditionele walvisvangstpraktijken. De doelstellingen van dit akkoord omvatten de bescherming van alle walvissoorten tegen overbejaging, de oprichting van een systeem van internationale regelgeving voor de walvisvangst om een goede bescherming en ontwikkeling van walvisstocks te verzekeren, alsook het veiligstellen van de grote natuurlijke rijkdom van walvissen voor de toekomstige generaties. Hiertoe voorziet het verdrag in de oprichting van de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC). Elke verdragspartij wordt in de commissie vertegenwoordigd door één lid. De IWC kan, al dan niet samen met verdragspartijen of andere organisaties, (1) onderzoek naar walvissen aanmoedigen, aanbevelen of organiseren, (2) statische informatie m.b.t. walvisstocks en de walvisvangst verzamelen en analyseren en (3) informatie m.b.t. methoden voor het behoud en het verhogen van walvisstocks bestuderen en verspreiden.

Het Protocol van 1956 zorgt voor een uitbreiding van de term 'whale catcher' waarbij naast schepen eveneens helikopters en andere vliegtuigen worden opgenomen.

Wrakopruimingsverdrag

Officiële verwijzing	Internationaal verdrag van Nairobi inzake het opruimen van wrakken	
Officiële website	www.imo.org	
Relevante data	Document	18/05/2007
	Inwerkingtreding	niet
	Instemming door België	niet
Beleidsniveau	Internationaal	
Type instrument	Verdrag	
Geografisch bereik	Verdragsstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Nog niet van toepassing voor België. Het verdrag is bij verdragsstaten van toepassing op de exclusieve economische zone (verdragsstaten kunnen de toepassing van dit verdrag uitbreiden met wrakken op hun territorium (interne wateren), inclusief de territoriale zee)	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Opmerking	Het verdrag treedt in werking 12 maanden nadat 10 staten hebben aangegeven zich te binden aan het verdrag	

// abstract:

Dit verdrag voorziet in een internationale juridische basis om scheepswrakken buiten de territoriale zee te bergen die potentiële negatieve gevolgen hebben voor de navigatie en de veiligheid, alsook voor het mariene milieu. Het verdrag voorziet in een optionele clausule die verdragspartijen in staat stelt enkele voorzieningen te implementeren binnen hun territorium, inclusief de territoriale zee.

De verdragsbepalingen handelen over:

- De rapportage en lokalisering van schepen en wrakken;
- Criteria voor de bepaling van de risico's die uitgaan van het wrak;
- Maatregelen om het bergen van de wrakken te faciliteren;
- Aansprakelijkheid van scheepseigenaars inzake de kosten voor het lokaliseren, het markeren en het bergen van scheepswrakken, inclusief het feit dat een verzekering dient aangegaan te worden of een andere financiële zekerheid dient voorzien te worden teneinde de kosten te dekken;
- Beslechting van geschillen.

DEEL 2

Europese regelgevende instrumenten

- Aanbevelingen
- Mededelingen
- Richtlijnen
- Verordeningen

Aanbeveling geïntegreerd kustzonebeheer

Officiële verwijzing	2002/413/EG: Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa	
Relevante data	Document	30/05/2002
	Publicatie	6/06/2002
	Inwerkingtreding	30/05/2002
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Aanbeveling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Kustzone, land-zee overgang	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Aanspreekpunt in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu in samenwerking met Provincie West-Vlaanderen	

// abstract:

Deze aanbeveling wijst lidstaten erop bij het beheren van hun kustgebieden rekening te houden met de strategie voor duurzame ontwikkeling en met het besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het zesde milieuactieprogramma. De lidstaten moeten ten aanzien van het beheer van hun kustgebieden een strategische aanpak volgen rekening houdend met de (a) ecosysteembenadering inzake de bescherming van het kustmilieu, (b) de erkenning van de bedreiging van kustgebieden door het klimaat, inclusief (c) het nemen van passende en ecologisch verantwoorde maatregelen voor de bescherming van kustgebieden, (d) duurzame economische mogelijkheden en werkgelegenheid, (e) een functionerend maatschappelijk en cultureel systeem in de lokale gemeenschappen, (f) voldoende voor het publiek toegankelijke gebieden, (g) het behoud of het bevorderen van de samenhang van kustgemeenschappen en (h) de betere coördinatie van acties van alle betrokken autoriteiten.

De aanbeveling beschrijft eveneens de beginselen waarop nationale strategieën en de daarop gebaseerde maatregelen dienen voort te bouwen, zoals een holistisch en langetermijnperspectief, een adaptief beheer, rekening houden met lokale kenmerken, het respecteren van de draagkracht van ecosystemen, het betrekken van belanghebbenden, partnerschappen tussen autoriteiten en het vergemakkelijken van de samenhang tussen sectorale beleidsdoelstellingen enerzijds en ruimtelijke ordening en beheer anderzijds.

De lidstaten stellen een nationale inventaris op, of werken die bij, om te analyseren welke belangrijke actoren, wetten en instellingen het beheer van het kustgebied beïnvloeden. Op basis van de resultaten van de inventarisatie ontwikkelt elke betrokken lidstaat één nationale strategie of - indien nuttig - meerdere strategieën om de beginselen voor een geïntegreerd beheer van het kustgebied ten uitvoer te brengen. De lidstaten dienen eveneens de dialoog te bevorderen met de buurlanden aan dezelfde regionale zee, waaronder niet-lidstaten, teneinde mechanismen op te zetten voor een betere coördinatie van de aanpak van grensoverschrijdende vraagstukken.

Erika I

Officiële verwijzing	COM (2000) 142: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de veiligheid van het vervoer van olie over zee	
Relevante data	Document	21/03/2000
	Einde geldigheid	18/02/2002
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	

// abstract:

Het vergaan van de olietanker 'Erika' voor de Franse kust in december 1999 was de impuls tot nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot het Europees beleid op het gebied van de veiligheid van de zeevaart. Op 21 maart 2000, werd door de Commissie COM (2000) 142 aangenomen, die enkele concrete maatregelen omvat om de herhaling van dergelijke ongevallen te voorkomen. Het Erika I-pakket omvat maatregelen inzake havenstaatcontrole, classificatiebureaus en dubbelwandige tankers. In het kader van het Erika I-pakket werden onder meer de volgende richtlijnen en verordeningen uitgewerkt:

- Havenstaatcontrolerichtlijn: Richtlijn 2001/106/EG die Richtlijn 95/21 wijzigt, deze laatste werd in 2009 vervangen door [Richtlijn 2009/16/EG](#) (p.90);
- Classificatiebureaus: Richtlijn 2001/105/EG die richtlijn 94/57/EG wijzigt, ingetrokken door Richtlijn 2009/15/EG;
- Dubbelwandige tankers: Verordening (EG) nr. 417/2002, opgeheven door [Verordening \(EG\) nr. 530/2012](#) (p.98).

Erika II

Officiële verwijzing	COM (2000) 802: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over een tweede reeks maatregelen van de gemeenschap op het gebied van de veiligheid van de zeevaart naar aanleiding van het vergaan van de olietanker Erika	
Relevante data	Document	7/12/2000
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	

// abstract:

Aanvullend aan de *Erika I*-maatregelen (p.63), werden in COM (2000) 802 (Erika II) een tweede reeks maatregelen aangenomen voor een duurzame verbetering van de bescherming van de Europese wateren tegen ongevallen en verontreiniging. Deze mededeling omvat vooreerst maatregelen om de veiligheid van de zeevaart te verbeteren en verontreiniging door schepen te voorkomen, i.e. de verbetering van de identificatie van schepen, alsook de monitoring van schepen op doorvaart, het verbeteren en het vereenvoudigen van de informatieverstrekking omtrent gevaarlijke en verontreinigende goederen (meldingsplicht) en de uitbreiding van de bevoegdheden van kuststaten in geval van risico op een ongeval of vervuiling voor hun kust. Daarnaast worden maatregelen voorzien voor de verbetering van de bestaande regelingen voor de aansprakelijkheid en schadevergoeding in geval van vervuiling. Een laatste maatregel omvat de oprichting van een Europees Agentschap voor de Veiligheid van de Zeevaart (EMSA; European Maritime Safety Agency). EMSA dient de Commissie en de lidstaten te ondersteunen bij de toepassing en de controle van de communautaire wetgeving en bij de beoordeling van de effectiviteit van de getroffen maatregelen.

In het kader van het Erika II-pakket werden reeds volgende regulerende instrumenten uitgewerkt:

- Richtlijn 2002/59/EG betreffende de invoering van een communautair monitoring-, controle- en informatiesysteem voor het maritiem verkeer (*Monitoringrichtlijn* p.79);
- Gewijzigd voorstel voor een verordening tot instelling van een Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie in de Europese wateren en daarmee samenhangende maatregelen (COM (2002) 313);
- Verordening (EG) nr. 1406/2002 tot oprichting van een Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid.

Erika III

Officiële verwijzing	COM (2005) 585: Mededeling van de Commissie - Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie	
Relevante data	Document	23/11/2005
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	

// abstract:

Het ongeval met de olietanker 'Prestige' in november 2002 leidde tot een krachtige toezegging van de EU-instellingen om het ingezette beleid (*Erika I* p.63; *Erika II* p.64) voort te zetten en te intensiveren. Dit gebeurde onder de vorm van het Erika III-pakket (COM (2005) 585), dat in 2005 door de Commissie werd aangenomen en een nieuw pakket juridische maatregelen ten behoeve van de maritieme veiligheid in Europese wateren omvat.

Maatregelen die de maritieme veiligheid en de concurrentiepositie van de maritieme sector op internationaal en Europees niveau moeten versterken zijn onder meer:

- De totstandbrenging van een 'Europese ruimte van veiligheid op zee', met als hoekstenen een verbod op vaartuigen die niet aan de normen voldoen en de introductie van een aansprakelijkheidsregeling voor de hele zeevaartsector en de voor de maritieme veiligheid verantwoordelijke overheidsinstanties;
- Het opzetten van een operationeel kader dat het mogelijk maakt efficiënter op te treden bij ongevallen en de potentiële gevolgen daarvan te beperken, en met name een beter gebruik te maken van de toevluchtsoorden voor schepen in nood;
- Verbetering van de dekking van door ongevallen veroorzaakte schade via verscherpte eisen inzake verplichte verzekering en vergoeding;
- Intensivering van de samenwerking en bevestiging van het principe van onafhankelijke onderzoeken naar scheepsongevallen;
- Strenger toezicht op de schepen, via een strikter uitoefening van de havenstaatcontrole en een nauwlettende opvolging van de activiteiten van de classificatiemaatschappijen.

Geïntegreerd maritiem beleid

Officiële verwijzing	COM (2007) 575: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, aan de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie	
Relevante data	Document	10/10/2007
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone, continentaal plat	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

Het geïntegreerd maritiem beleid (GMB), getrokken door het Directoraat-generaal voor Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE), is een voorbeeld van een beleidsinstrument dat zich richt op de bescherming en het behoud van het kust- en mariene milieu alsook op een duurzaam gebruik van het economisch potentieel van zeeën en oceanen. Het betreft een holistische benadering van alle maritieme beleidsaangelegenheden, en wenst interacties te creëren tussen de verschillende beleidsniveaus en sectoren door o.a. synergieën te identificeren. Dit gebeurt vanuit de opvatting dat een dergelijke aanpak zal leiden tot een hogere opbrengst met geringere schade voor het milieu. Van belang zijn de beginselen van subsidiariteit en mededinging, de ecosysteembenadering en participatie van de belanghebbende partijen. Een GMB van de EU dient de volgende doelstellingen voor ogen te houden:

- De optimale voorwaarden scheppen voor het duurzaam gebruik van de zeeën en oceanen om de groei van de maritieme sectoren en de kustregio's mogelijk te maken;
- Het opbouwen van een kennis- en innovatiebasis voor het maritieme beleid (effecten van menselijke activiteiten, klimaatverandering, etc.);
- Het waarborgen van een optimale levenskwaliteit in de kustregio's en de ultraperifere regio's waarbij wetenschappelijke ontwikkeling en respect voor het milieu hand in hand gaan;
- Het bevorderen van het EU-leiderschap in internationale maritieme aangelegenheden;
- Het vergroten van de zichtbaarheid van het maritieme Europa en van het imago van de maritieme activiteiten en beroepen.

Drie instrumenten zijn bij de ontwikkeling van een GMB van essentieel belang. Dit zijn (1) een Europees netwerk voor maritieme controle om een veilige exploitatie van de zeeën en de beveiliging van de Europese maritieme grenzen te waarborgen, (2) een geïntegreerd beheer van de kustgebieden (land en zee) ter bevordering van de maritieme ruimtelijke ordening en (3) een omvattende en toegankelijke bron van gegevens en informatie over de natuurlijke omstandigheden en de menselijke activiteiten in de oceanen ten einde de strategische besluitvorming over het maritiem beleid te vergemakkelijken.

Strategie voor marien onderzoek

Officiële verwijzing	COM (2008) 534: Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een Europese strategie voor marien en maritiem onderzoek: een coherent kader voor de Europese onderzoeksruimte ter ondersteuning van het duurzame gebruik van oceanen en zeeën	
Relevante data	Document	3/09/2008
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Onderzoek en Innovatie (DG Research)	

// abstract:

Het Europese *geïntegreerd maritiem beleid* (GMB) (COM (2007) 575; p.66) streeft naar de creatie van optimale omstandigheden voor de groei van de maritieme sectoren en mikt op het bereiken van de Europese milieudoelstellingen zoals de *Kaderrichtlijn mariene strategie* (2008/56/EG; p.87). Teneinde de toenemende maritieme activiteiten en de milieudoelstellingen met elkaar te verzoenen, vormen wetenschap en technologische innovatie onmisbare componenten. Hierbij staan het eco-efficiënter produceren, alsook de efficiënte coördinatie van mariene onderzoeksactiviteiten centraal. Hiervoor werd de Europese strategie voor marien en maritiem onderzoek (COM (2008) 534) aangenomen. Deze strategie vormt een essentiële pijler van het GMB en biedt een breder referentiekader voor Europese mariene onderzoeksprioriteiten. De strategie richt zich op de complexiteit van mariene ecosystemen en ijvert voor een doelmatiger integreren en bundelen van kennis en onderzoek, en het stimuleren van partnerschappen tussen verschillende sectoren door een forum te creëren waarin netwerken tussen sleutelpartners in maritiem onderzoek (en industrie) kunnen tot stand komen die op lange termijn en op gezamenlijke wijze de onderzoeksbehoeften en -prioriteiten aanpakken. De strategie onderlijnt ook de nood aan nieuwe vormen van 'governance' op het gebied van onderzoek, die moeten steunen op een continue dialoog tussen wetenschappers, beleidsmakers, industriëlen en maatschappelijke belangengroepen.

Mariene kennis 2020

Officiële verwijzing	COM (2010) 461: Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Mariene kennis 2020 - mariene gegevens en observatie voor slimme en duurzame groei	
Relevante data	Document	8/09/2010
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

Deze mededeling behandelt de verzameling en ordening van mariene gegevens die de basis bieden om een slimme duurzame groei tot stand te brengen, de gezondheid van het mariene ecosysteem te beoordelen of om kustgemeenschappen te beschermen. De publicatie schetst een kader voor een meer gecoördineerde aanpak van deze verzameling en ordening van mariene gegevens en omschrijft een actieplan.

De drie doelstellingen betreffen:

- De operationele kosten en de wachttijden voor diegenen die mariene gegevens gebruiken reduceren;
- De concurrentie en innovatie onder gebruikers en hergebruikers van mariene gegevens doen toenemen door een ruimere toegang tot snel beschikbare, samenhangende mariene gegevens waarvan de kwaliteit gecontroleerd is;
- De onzekerheid omtrent de kennis van de oceanen en de zeeën verminderen, waardoor een steviger basis wordt geboden voor het beheer van toekomstige veranderingen.

Deze doelstellingen dragen rechtstreeks bij aan enkele van de kerninitiatieven die zijn aangekondigd in de strategie Europa 2020, zoals de 'Innovatie-Unie', het 'Efficiënt gebruik van hulpbronnen' en het 'Industriebeleid in een tijd van mondialisering'.

De mededeling geeft eveneens een overzicht van de verschillende EU-instrumenten en -acties die beogen om binnen de EU een samenhangende reeks gegevens en observaties beschikbaar te maken (bv. [Inspire-richtlijn](#) (2007/2/EG) p.85; [Kaderrichtlijn mariene strategie](#) (2008/56/EG) p.87; [Verordening \(EG\) nr. 199/2008](#) p.96). Ook worden voorstellen geformuleerd om de bestaande instrumenten te verbeteren. Op langere termijn is een gerichte operationele architectuur nodig voor samenhangende, grensoverschrijdende gegevens (o.a. EMODNET, MyOcean) waarbij reeds een aantal krachtlijnen geformuleerd worden. Om een dergelijke infrastructuur tot stand te brengen, stelt de Commissie ten slotte een aantal actiepunten voor. De doelstellingen en acties in deze mededeling zijn gericht op de periode 2011-2013.

Blauwe groei

Officiële verwijzing	COM (2012) 494: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Blauwe groei: Kansen voor duurzame mariene en maritieme groei	
Relevante data	Document	13/09/2012
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

Deze strategie vormt de bijdrage van het *geïntegreerd maritiem beleid* (COM (2007) 575; p.66) aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. De mededeling benadrukt het groot potentieel van zeeën en oceanen voor de Europese economie en voor innovatieve ontwikkelingen. Zowel de snelle vooruitgang van de offshore techiek, de toenemende bewustwording van het niet-onuitputtelijke karakter van grondstoffen alsook de noodzaak om broeikasgasemissies te reduceren, creëren kansen voor de blauwe groei. Dit vereist een gericht investeringsbeleid en doeltreffende onderzoeksinspanningen. Ook dient het EU-beleid de inspanningen van de lidstaten en regio's te versterken door het aanreiken van gemeenschappelijke bouwstenen zoals o.a. het creëren van een kader voor mariene ruimtelijke planning (Richtlijn 2014/89/EU), het bevorderen van de gegevensuitwisseling (*Mariene kennis 2020* (COM (2010) 461)) p.68, de *Kaderrichtlijn mariene strategie* (2008/56/EG) p.87, de instelling van een Europese maritieme vervoersruimte zonder grenzen (COM (2009) 10), de uit het kaderprogramma gefinancierde programma's voor onderzoek en innovatie op marien en maritiem gebied, etc.

De vijf prioritaire sectoren die duurzame groei en banen in de blauwe economie kunnen creëren, en waarvoor de EU een impuls kan geven aan de langetermijngroei en -werkgelegenheid, zijn (1) blauwe energie; (2) aquacultuur; (3) maritiem, kust- en cruisetoeerisme; (4) mariene minerale hulpbronnen en (5) blauwe biotechnologie.

Duurzame ontwikkeling van de aquacultuur

Officiële verwijzing	COM (2013) 229: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Strategische richtsnoeren voor de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de EU	
Relevante data	Document	29/04/2013
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

De Europese aquacultuurproductie bevindt zich in een periode van stagnatie terwijl andere regio's in de wereld een forse groei optekenen. Om het potentieel van de aquacultuur in de EU te ontsluiten, zal gewerkt worden aan vier prioriteiten: (1) administratieve procedures vereenvoudigen teneinde de gelddruk en doorlooptijd te beperken; (2) gecoördineerde ruimtelijke ordening aanwenden om een duurzame ontwikkeling en groei van de aquacultuur te verzekeren d.m.v. het reduceren van onzekerheden, het faciliteren van investeringen, het aanpakken van het ruimtegebrek en het versnellen van de ontwikkeling van sectoren als aquacultuur; (3) concurrentievermogen van de aquacultuursector in de EU versterken d.m.v. een betere marktorganisatie en het ten volle gebruiken van het voorgestelde EFMZV voor productie- en afzetplannen en voor een betere band tussen O&O en de sector en (4) het verzekeren van een gelijk speelveld voor marktdeelnemers van de EU door hun concurrentievoordelen ten volle te benutten, zoals de strikte reglementering op het gebied van milieu, voedselveiligheid en consumentenbescherming.

De lidstaten worden gevraagd een nationaal strategisch meerjarenplan (2014-2020) voor te bereiden op basis van bovenstaande strategische EU-richtsnoeren. Het nationaal operationeel programma moet, wat aquacultuur betreft, samengaan met het nationaal meerjarenplan. De mededeling stelt dat er ook een uitwisseling van beste praktijken dient plaats te vinden tussen de EU-lidstaten d.m.v. seminars. Verder werd een adviesraad voor aquacultuur opgericht die de Commissie en de lidstaten in staat stellen te profiteren van de kennis en de ervaring van alle belanghebbende partijen via het opstellen van aanbevelingen voor beleidsmakers.

Oceaanenergie

Officiële verwijzing	COM (2014) 8: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Blauwe energie: vereiste maatregelen voor het benutten van het potentieel van oceaanenergie in Europa's zeeën en oceanen tegen 2020 en daarna	
Relevante data	Document	20/01/2014
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

De sector 'blauwe energie' werd in de *blauwe groei-strategie* (COM (2012) 494; p.69) als één van de vijf prioritaire sectoren beschouwd die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het creëren van werkgelegenheid in kustgebieden. De effectenbeoordeling bij mededeling COM (2014) 8 laat zien dat extra steun (vb. Europese alliantie voor energieonderzoek (EERA); ERA-net voor oceaanenergie; Horizon 2020) voor oceaanenergie de EU belangrijke economische en milieuvoordelen zou kunnen opleveren zoals: het beperken van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, het vergroten van de energiezekerheid, het bijdragen tot een koolstofarme economie, het in stand houden van de sterke Europese industriële positie inzake oceaanenergie en het creëren van nieuwe hoogwaardige jobs. De mededeling signaleert tevens de aandachtspunten waarop ingezet dient te worden teneinde het voor de sector mogelijk te maken een schaalvergroting te bereiken alsook te concurreren met andere vormen van energieopwekking (hoge technologiekosten, uitbreiding en versterking transmissieinfrastructuur, complexe vergunningsprocedures, beperkte kennis omtrent milieu-impact, stabiel ondersteuningskader voor precommerciële technologieën).

Er wordt in deze mededeling een actieplan met twee fasen (bottom-up benadering) uiteengezet ter ondersteuning van de ontwikkeling van de sector. De eerste fase (2014-2016) omvat het introduceren van een forum voor oceaanenergie (incl. diverse werkgroepen) en op basis van haar bevindingen wordt een strategisch stappenplan ontwikkeld met duidelijke streefdoelen voor de industriële ontwikkeling van de sector. De tweede fase (2017-2020) omvat het opzetten van een Europees industrieel initiatief (publiek-private samenwerkingsverband tussen de sector, onderzoekers, lidstaten en de Commissie) in het kader van het Europees strategisch plan voor energietechnologie (SET), met als doel binnen een concrete termijn duidelijke, gemeenschappelijke doelstellingen vast te stellen en te realiseren. Een tweede aspect binnen deze fase betreft het opstellen van richtsnoeren om de uitvoering van de *Habitat-* (92/43/EEG; p.74) en *Vogelrichtlijn* (2009/147/EG; p.91) en artikel 13 van de richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG; i.e. administratieve procedures) te stroomlijnen en te faciliteren, alsook om processen van maritieme ruimtelijke ordening te ondersteunen. Dit ter vermindering van de bestaande onzekerheden en administratieve lasten.

De Commissie zal in 2017 een initiële beoordeling van de bereikte vooruitgang uitvoeren en uiterlijk in 2020 een grondige evaluatie maken van de ontwikkeling binnen de sector 'oceaanenergie'.

Kust- en maritiem toerisme

Officiële verwijzing	COM (2014) 86: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een Europese strategie voor meer groei en werkgelegenheid in kust- en maritiem toerisme	
Relevante data	Document	20/02/2014
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

In de mededeling over *blauwe groei* (COM (2012) 494; p.69) werd kust- en maritiem toerisme erkend als een van de vijf prioriteitsgebieden voor duurzame groei en werkgelegenheid in de blauwe economie. De mededeling formuleert voorstellen met betrekking tot de vele uitdagingen, het profileren van Europa's sterke punten en om een bijdrage te kunnen leveren aan de EU 2020-doelstellingen voor slimme, duurzame en inclusieve groei. De vier voornaamste uitdagingen waarvoor een strategie werd opgesteld zijn (1) het stimuleren van de prestaties en het concurrentievermogen door middel van kennisvergroting en het bevorderen van de samenwerking tussen ondernemingen; (2) het bevorderen van vaardigheden en innovatie gebaseerd op een gericht scholingsbeleid; (3) het versterken van duurzaamheid door het beperken van de milieudruk (milieubeheersystemen, uitstootbeperking pleziervaartuigen, bevorderen ecotoerisme) en het bevorderen van een kwalitatief hoogstaand innovatief en duurzaam aanbod; (4) het maximaliseren van het gebruik van de beschikbare Europese financieringskanalen. Er dient een verdere integratie te gebeuren met het transversale en sectorale EU-beleid dat direct of indirect gevolgen heeft voor het kust- en maritieme toerisme, zoals het beleid omtrent milieubescherming, klimaat, regionale ontwikkeling, scholing, consumentenbescherming, IT-verbindingen, duurzaam vervoer, veiligheidskwesties en vrij verkeer van werknemers.

Innovatie in de blauwe economie

Officiële verwijzing	COM (2014) 254: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Innovatie in de blauwe economie: het werkgelegenheids- en groeipotentieel van onze zeeën en oceanen benutten	
Relevante data	Document	8/05/2014
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Mededeling	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	

// abstract:

Deze mededeling stelt dat om het groei- en werkgelegenheidspotentieel van de *blauwe economie* (COM (2012) 494; p.69) optimaal te benutten in alle sectoren van deze economie geïnnoveerd moet worden. Het Europa 2020-kerninitiatief Innovatie-Unie (COM (2010) 546) draagt op dit moment al bij aan de ontwikkeling van een innovatievriendelijke omgeving maar enkele hiaten binnen dit initiatief dienen nog aangepakt te worden, zoals de beperkte investeringen in kennis, slechte toegang tot financiering, het niet-doelmatig gebruik van overheidsopdrachten, duplicatie van onderzoek, hoge kosten voor intellectuele eigendomsrechten en de langzame totstandkoming van interoperabele normen. Verder dient samenwerking tussen de overheid en de particuliere sector aangemoedigd te worden en dient de valorisatie van onderzoeksresultaten vanuit kennisintensieve sectoren gestimuleerd te worden.

Innovatie in de blauwe economie wordt bemoeilijkt door een gebrek aan informatie over de zee, de zeebodem en de daar aanwezige biota. Er dient verder aandacht te worden besteed aan het publiek toegankelijk maken van kwalitatief hoogstaande mariene data (cf. EMODnet), wat blauwe groei zal stimuleren en o.a. een betere tenuitvoerlegging van de *Kaderrichtlijn mariene strategie* (2008/56/EG; p.87) mogelijk zal maken.

Het EU-programma Horizon 2020 biedt talloze mogelijkheden voor marien onderzoek (zie ook *Pirlet et al., 2015*). De Commissie zal nauwer samenwerken met JPI Oceans teneinde complementariteit te bekomen tussen de nationale strategische onderzoeks- en innovatieagenda's en Horizon 2020. Ook internationale samenwerking is van cruciaal belang teneinde het hoofd te bieden aan mondiale problematieken zoals de verzuring van de oceanen, waarbij voortgebouwd kan worden op bestaande samenwerkingsverbanden zoals de Galway Verklaring (trans-Atlantische alliantie voor marien onderzoek).

Het menselijk potentieel op focusgebieden van onderzoek en innovatie dient verder ondersteund te worden (o.a. door Marie Skłodowska-Curie-acties; zie ook *Pirlet et al., 2015*) teneinde de vaardigheidskloof te dichten (onderzoek en vaardigheden afstemmen op arbeidsmarkt), waarbij vandaag de dag passende opgeleide arbeidskrachten voor de nieuwste technologieën vaak ontbreken. De ontwikkeling van vaardigheden in de blauwe economie en de samenwerking tussen het hoger onderwijs en de private sector kunnen verder ondersteund worden door 'kennisallianties' (nieuw onderdeel van het Erasmus-programma). Het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT) en zijn Kennis- en Innovatiegemeenschappen (EIT-KIC) (zie ook *Pirlet et al., 2015*) tenslotte brengen de belangrijkste spelers uit het hoger onderwijs, de onderzoekswereld en het bedrijfsleven samen om middels een volledige integratie van de kennisdriehoek innovatie te stimuleren. De Commissie onderzoekt of het oprichten van een KIC voor de blauwe economie na 2020 waardevol kan zijn.

Habitatrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna	
Relevante data	Document	21/05/1992
	Publicatie	22/07/1992
	Inwerkingtreding	10/06/1992
	Omzetting door België	21/12/2001; 14/10/2005; 5/03/2006
	Omzetting door Vlaanderen	21/10/1997; 15/05/2009
	Uiterste datum voor omzetting	10/06/1994
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams Gewest, interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Federaal: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu Vlaams: Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 21 december 2001 betreffende de soortenbescherming in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België Koninklijk besluit van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België Koninklijk besluit van 5 maart 2006 tot instelling van een gericht marien reservaat in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (aangehaald als: het Soortenbesluit)	

// abstract:

De Europese Habitatrichtlijn heeft als doel het in stand houden en het herstellen van bedreigde Europese natuurlijke habitats en wilde fauna en flora. De lidstaten dienen speciale beschermingszones (SBZ-H of 'habitatrichtlijngebieden') aan te duiden voor bepaalde habitats en soorten van communautair belang, die worden opgelijst in de Bijlagen I en II van de richtlijn. Deze habitatrichtlijngebieden maken samen met de 'vogelrichtlijngebieden' (zie [Vogelrichtlijn](#) (2009/147/EG) p. 91) deel uit van een Europees ecologisch Natura 2000-netwerk. De Habitatrichtlijn en het Natura 2000-netwerk resulteren uit de verplichtingen van de EU aangaande habitatbescherming in het kader van de [Bern Conventie](#) (p.22), waarbij de EU verdragspartij is. Het Emerald Network (Bern Conventie) en het Natura 2000-netwerk zijn bijgevolg gebaseerd op dezelfde principes, waarbij de eerste de facto een uitbreiding vormt naar niet-EU-lidstaten.

Er wordt gestreefd naar een gunstige staat van instandhouding (SVI) van de habitats die zijn opgenomen in Bijlage I, en van de soorten uit Bijlagen II en IV van deze richtlijn. Instandhoudingsdoelstellingen (IHD) bepalen de wetenschappelijke maatstaven waaraan de SVI moet worden getoetst.

De lidstaten zijn verplicht om voor de Habitatrichtlijn zesjaarlijks aan de Europese Commissie te rapporteren over de SVI van de habitattypen en soorten en over het resultaat van het gevoerde beleid.

Zwavelrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 1999/32/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende een vermindering van het zwavelgehalte van bepaalde vloeibare brandstoffen en tot wijziging van Richtlijn 93/12/EEG	
Relevante data	Document	26/04/1999
	Publicatie	11/05/1999
	Inwerkingtreding	11/05/1999
	Omzetting door België	7/03/2001
	Uiterste datum voor omzetting	1/07/2000
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 7 maart 2001 betreffende de benaming, de kenmerken en het zwavelgehalte van de gasolie voor de zeescheepvaart	

// abstract:

Het doel van deze richtlijn is de emissies van zwaveldioxide (SO₂), ten gevolge van de verbranding van bepaalde soorten vloeibare brandstoffen, te verminderen en aldus de schadelijke effecten van dergelijke emissies op de mens en het milieu terug te dringen. De emissies worden verminderd door grenswaarden vast te stellen voor het zwavelgehalte van die brandstoffen als voorwaarde voor het gebruik ervan op het grondgebied, de territoriale zee, de exclusieve economische zones en de zones met verontreinigingsbeheersing van de lidstaten.

Deze richtlijn werd geamendeerd door de Richtlijn 2005/33/EG waarin de Baltische Zee, de Noordzee en het Engels Kanaal werden aangeduid als controlegebieden voor zwavelemisssies (Sulphur Emission Control Areas; SECAs). De laatste richtlijn beperkt in deze regio's het maximale zwavelgehalte in brandstof tot 1,5%. De strengere reglementeringen voor de EU-wateren alsook voor de SECAs zullen de komende jaren in werking treden in het kader van Richtlijn 2012/33/EG, die de Richtlijn 1999/32/EG gedeeltelijk wijzigt.

Richtlijn havenontvangstvoorzieningen

Officiële verwijzing	Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen	
Relevante data	Document	27/11/2000
	Publicatie	28/12/2000
	Inwerkingtreding	28/12/2000
	Omzetting door België	1/09/2004
	Omzetting door Vlaanderen	14/03/2003; 17/02/2012
	Uiterste datum voor omzetting	28/12/2002
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden)	
Internationaal aanspreekpunt	Internationale Maritieme Organisatie (IMO)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 1 september 2004 betreffende de afgifte van scheepsafval en ladingresiduen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1973 houdende zeevaartinspectiereglement	
Implementatie op Vlaams niveau	Besluit van de Vlaamse regering van 14 maart 2003 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1997 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer	
	Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen (VLAREMA)	

// abstract:

Het doel van de richtlijn betreft het verminderen van illegale lozingen door schepen (lozing van scheepsafval en ladingresiduen) die gebruik maken van havens in de Gemeenschap, door de verbetering van de beschikbaarheid en het gebruik van havenontvangstvoorzieningen, teneinde bij te dragen aan de bescherming van het mariene milieu. Deze richtlijn voorziet in de tenuitvoerlegging van het 'Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (1973), zoals gewijzigd in het Protocol van 1978' (*MARPOL-Verdrag* p.38). Dit verdrag regelt welke afvalstoffen door schepen in het mariene milieu mogen worden geloosd en verplicht de verdragsluitende partijen om toereikende ontvangstvoorzieningen in de havens aan te bieden.

De Richtlijn 2000/59/EG stelt dat (1) iedere haven een afvalbeheerplan dient op te stellen; (2) iedere haven moet zorgen dat er adequate ontvangstvoorzieningen zijn voor het afval afkomstig van schepen die deze haven 'normaal' aanlopen; (3) alle schepen die een haven aanlopen hun scheepsgebonden afval moeten afgeven, tenzij men voldoende opslagcapaciteit heeft om een volgende haven aan te lopen. Het beginsel van de vervuiler betaalt wordt hierbij gehanteerd. De lidstaten staan in voor de naleving van de richtlijn door middel van gerichte inspecties.

Kaderrichtlijn water

Officiële verwijzing	Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid	
Relevante data	Document	23/10/2000
	Publicatie	22/12/2000
	Inwerkingtreding	22/12/2000
	Omzetting door België	23/06/2010
	Omzetting door Vlaanderen	18/07/2003
	Uiterste datum voor omzetting	22/12/2003
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams gewest, overgangswater, kustwateren (i.e. oppervlaktewateren, gelegen aan de landzijde van een lijn waarvan elk punt zich op een afstand bevindt van één zeemijl zeewaarts van het dichtstbijzijnde punt van de basislijn, zo nodig uitgebreid tot de buitengrens van een overgangswater) Voor chemische toestand uitbreiding met territoriale zee	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Voor het Vlaams Gewest en de interne wateren: Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (secretariaat CIW = Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)) Voor de 1-mijlszone zeewaart van de basislijn en de territoriale zee: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 23 juni 2010 betreffende de vaststelling van een kader voor het bereiken van een goede oppervlaktewatertoestand	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	

// abstract:

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) bepaalt dat alle Europese 'natuurlijke' oppervlaktewateren in 2015 minimaal in een goede ecologische (GET) en een goede chemische (GCT) toestand moeten verkeren. Voor 'sterk veranderde' of 'kunstmatige' oppervlaktewateren zijn de ecologische doelstellingen aangepast en spreekt men van een goed ecologisch potentieel (GEP). De termijn (2015) om deze doelstellingen te bereiken, kan onder voorwaarden worden verlengd tot maximaal twee bijwerkingen van het stroomgebiedbeheerplan (2021/2027). Voor de GET reikt de KRW tot 1 nautische mijl zeewaarts van de basislijn en voor de GCT tot 12 nautische mijl zeewaarts van de basislijn.

De GET dient aan de hand van 5 biologische kwaliteitselementen omschreven te worden, namelijk fytoplankton of fyto benthos, macroalgen, bedektzadigen (zeegrassen of planten in slikken en schorren), ongewervelde bodemfauna en vissen (in overgangswateren). De grenswaarden tussen de twee belangrijkste ecologische toestandsklassen (zeer goed/goed en goed/matig) zijn juridisch vastgelegd in de Beschikking 2008/915/EG. Het niet halen van de grenswaarde tussen een goede en matige toestand vereist het nemen van maatregelen ter verbetering van de milieutoestand. Ook de grenswaarden voor milieuvervuulende chemische stoffen worden juridisch vastgelegd in de *Dochterrichtlijn prioritaire stoffen* (2008/105/EG; p.88).

Om de doelstellingen van de KRW te behalen, dienen de lidstaten zesjaarlijks stroomgebiedbeheerplannen op te stellen. Dit gebeurde voor een eerste maal voor de periode 2010-2015. De volgende versie van de beheerplannen zal betrekking hebben op de periode 2016-2021, en zullen eveneens uitvoering geven aan de *Overstromingsrichtlijn* (2007/60/EG; p.86). Alle oppervlaktewateren van de Belgische kustzone behoren tot het internationaal stroomgebieddistrict van de Schelde: conform de bevoegdheden van de Vlaamse en federale overheid zijn de stroomgebiedbeheerplannen opgesplitst in een stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde en een stroomgebiedbeheerplan voor de Belgische kustwateren. De coördinatie tussen de behorende overheden van het stroomgebieddistrict (Nederland, Frankrijk, de drie gewesten en de federale overheid van België) vindt plaats via de Internationale Scheldec commissie (ISC) en op Belgisch niveau via het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM).

Richtlijn veilig laden en lossen

Officiële verwijzing	Richtlijn 2001/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot vaststelling van geharmoniseerde voorschriften en procedures voor veilig laden en lossen van bulkschepen	
Relevante data	Document	4/12/2001
	Publicatie	16/01/2002
	Inwerkingtreding	5/02/2002
	Omzetting door België	19/03/2004
	Omzetting door Vlaanderen	17/03/2006
	Uiterste datum voor omzetting	4/08/2003
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden)	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 19 maart 2004 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1973 houdende zeevaartinspectiereglement	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 17 maart 2006 tot omzetting van Richtlijn 2001/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot vaststelling van geharmoniseerde voorschriften en procedures voor het veilig laden en lossen van bulkschepen	

// abstract:

Het doel van de richtlijn is het verhogen van de veiligheid van bulkschepen die voor het laden of lossen van vaste bulkclading terminals in de lidstaten aandoen. Hierbij worden risico's van buitensporige spanning en beschadiging van de structuur van het schip tijdens het laden of lossen beperkt door het vaststellen van (1) geharmoniseerde geschiktheidsvereisten voor deze schepen en terminals, en (2) geharmoniseerde procedures voor samenwerking en communicatie tussen deze schepen en terminals.

De bevoegde autoriteiten van de lidstaten hebben het recht de laad- en losverrichtingen te beëindigen als de veiligheid van het schip of de bemanning in gevaar gebracht wordt. Bij het overtreden van verplichtingen, vermeld in deze richtlijn, moet elke lidstaat voorzien in doeltreffende sancties. De driejaarlijkse rapportage van de lidstaten laat de Commissie toe de toepassing van de richtlijn te evalueren.

Monitoringrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad	
Relevante data	Document	27/06/2002
	Publicatie	5/08/2002
	Inwerkingtreding	5/08/2002
	Omzetting door België	17/09/2005
	Omzetting door Vlaanderen	16/06/2006
	Uiterste datum voor omzetting	5/02/2005
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 17 september 2005 tot omzetting van richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van richtlijn 93/75/EEG van de Raad	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum	

// abstract:

Het doel van deze richtlijn is een monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart in te stellen om de veiligheid en de efficiëntie van het zeeverkeer in de EU te verhogen. De maatregelen hebben als doel de reactie van de autoriteiten op incidenten, ongevallen en potentieel gevaarlijke situaties op zee (opsporings- en reddingsoperaties inbegrepen) te verbeteren, en bij te dragen tot het voorkomen en het opsporen van verontreiniging door schepen.

De richtlijn omvat regelgeving aangaande (1) de melding en monitoring van schepen; (2) de aanmelding van gevaarlijke of verontreinigende stoffen aan boord van schepen en (3) de monitoring van risicoschepen en interventie in geval van incidenten en ongevallen op zee.

Richtlijn scheepsverontreiniging

Officiële verwijzing	Richtlijn 2005/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 inzake verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken	
Relevante data	Document	7/09/2005
	Publicatie	30/09/2005
	Inwerkingtreding	1/10/2005
	Omzetting door België	19/12/2006; 6/02/2007; 13/03/2011
	Uiterste datum voor omzetting	1/03/2007
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren (incl. binnenwateren), territoriale zee, exclusieve economische zone, volle zee	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Implementatie op federaal niveau	<p>Wet van 19 december 2006 tot wijziging van de wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van verontreiniging van de zee door schepen met betrekking tot aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet</p> <p>Wet van 6 februari 2007 tot wijziging van de wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van verontreiniging van de zee door schepen met betrekking tot aangelegenheden als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet</p> <p>Wet van 13 maart 2011 houdende diverse bepalingen betreffende Mobiliteit</p>	

// abstract:

De materiële normen voor lozingen van verontreinigende stoffen vanaf schepen zijn in alle lidstaten gebaseerd op het *MARPOL-Verdrag* (p.38). Deze regels worden echter dagelijks door een zeer groot aantal in Gemeenschapswateren varende schepen genegeerd, zonder dat men hiertegen optreedt. De implementatie door de lidstaten van MARPOL 73/78 verloopt bovendien niet uniform, daarom is er behoefte aan harmonisatie op Gemeenschapsniveau, ook op het gebied van sancties in geval van illegale lozingen.

Het doel van deze richtlijn bestaat er bijgevolg in de internationale normen inzake de verontreiniging vanaf schepen in het Gemeenschapsrecht op te nemen en ervoor te zorgen dat de personen verantwoordelijk voor de lozingen passende sancties opgelegd krijgen, om aldus de veiligheid van de zeevaart te verbeteren en het mariene milieu beter te beschermen. De richtlijn behandelt de verschillende acties die ondernomen moeten worden ten aanzien van schepen in een haven van een lidstaat enerzijds en schepen op doorvaart anderzijds.

Richtlijn havenveiligheid

Officiële verwijzing	Richtlijn 2005/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende het verhogen van de veiligheid van havens	
Relevante data	Document	26/10/2005
	Publicatie	25/11/2005
	Inwerkingtreding	15/12/2005
	Omzetting door België	5/02/2007
	Uiterste datum voor omzetting	15/06/2007
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	Lidstaten die een haven hebben waarin zich één of meer havenfaciliteiten bevinden die onder een overeenkomstig Verordening (EG) nr. 725/2004 goedgekeurd veiligheidsplan voor havenfaciliteiten vallen. Dit zijn: België, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Frankrijk, Finland, Griekenland, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Slovenië, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden)	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Nationale Autoriteit voor de Maritieme Beveiliging	
Implementatie op federaal niveau	Wet van 5 februari 2007 betreffende de maritieme beveiliging	

// abstract:

Het hoofddoel van deze richtlijn is het invoeren van communautaire maatregelen ter verhoging van de havenveiligheid ten aanzien van de dreiging van incidenten. Het is een aanvulling op 'Verordening (EG) nr. 725/2004 (p.94) betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten'. De maatregelen omvatten gemeenschappelijke basisregels inzake havenveiligheidsmaatregelen, een implementatiemechanisme voor deze regels, alsook de nodige mechanismen voor een adequate en regelmatige supervisie van de havenveiligheidsplannen en de implementatie ervan.

De lidstaten dienen een autoriteit voor havenveiligheid aan te stellen die verantwoordelijk is voor de opstelling en de uitvoering van havenveiligheidsplannen, die zijn gebaseerd op de bevindingen van havenveiligheidsbeoordelingen. De richtlijn beschrijft in detail de eisen die zeker dienen te worden opgenomen bij de opstelling van deze havenveiligheidsbeoordelingen en -plannen. De richtlijn stelt ook dat lidstaten een systeem van veiligheidsniveaus dienen te implementeren voor havens en dat voor elke haven een havenveiligheidsfunctionaris dient te worden aangesteld die het contactpunt vormt inzake havenveiligheidskwesaties.

Zwemwaterrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG	
Relevante data	Document	15/02/2006
	Publicatie	4/03/2006
	Inwerkingtreding	24/03/2006
	Omzetting door Vlaanderen	21/03/2008
	Uiterste datum voor omzetting	24/03/2008
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams Gewest, interne wateren	
Europees aanspreekpunt	Europees Milieuagentschap (EMA)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid; Afdeling Toezicht Volksgezondheid (analyses uitbesteed aan Vlaamse Milieumaatschappij (VMM))	
Implementatie op Vlaams niveau	Besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2008 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot aanduiding van de oppervlaktewateren bestemd voor de productie van drinkwater categorieën A1, A2 en A3, zwemwater, viswater en schelpdierwater, ter omzetting van Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van Richtlijn 76/160/EEG	

// abstract:

De Zwemwaterrichtlijn stelt bepalingen vast voor de controle en de indeling van de zwemwaterkwaliteit, het beheer ervan en het verstrekken van informatie over de kwaliteit aan het brede publiek. De richtlijn heeft tot doel het behouden, het beschermen en het verbeteren van de waterkwaliteit en het beschermen van de volksgezondheid, complementair aan de *Kaderrichtlijn water* (2000/60/EG; p.77).

De richtlijn heeft betrekking op oppervlaktewater (inclusief kustwateren) waar, naar verwachting, grote aantallen mensen zullen zwemmen, waar zwemmen niet permanent verboden is of waarvoor geen permanent negatief zwemadvies bestaat. De richtlijn verplicht lidstaten jaarlijks alle zwemwateren aan te wijzen en de duur van het badseizoen te bepalen. Deze aanwijzing brengt met zich mee dat de desbetreffende wateren systematisch dienen te worden beoordeeld op hun kwaliteit, overeenkomstig de in deze richtlijn opgenomen parameters en de beschreven analysemethoden en periodiciteiten.

Op basis van de resultaten van de zwemwaterkwaliteitsbeoordeling dienen de lidstaten de zwemwaterkwaliteit onder te brengen in vier categorieën: slecht, aanvaardbaar, goed en uitstekend. De lidstaten dienen de nodige maatregelen te nemen zodat aan het einde van het badseizoen in 2015 alle zwemwateren ten minste een aanvaardbare kwaliteit hebben. De richtlijn specificeert de maatregelen die door de lidstaten moeten worden getroffen ten aanzien van wateren die als (tijdelijk) slecht zijn beoordeeld.

De lidstaten worden verder geacht zwemwaterprofielen op te stellen overeenkomstig deze richtlijn. De richtlijn bevat daarnaast onder andere bepalingen omtrent beheersmaatregelen voor uitzonderlijke omstandigheden (i.e. onverwacht negatief effect op kwaliteit), samenwerking inzake grensoverschrijdende wateren, publieksparticipatie en de voorlichting van het publiek.

Richtlijn veterinaire rechtelijke voorschriften aquacultuur

Officiële verwijzing	Richtlijn 2006/88/EG van de Raad van 24 oktober 2006 betreffende veterinaire rechtelijke voorschriften voor aquacultuurdieren en de producten daarvan en betreffende de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten bij waterdieren	
Relevante data	Document	24/10/2006
	Publicatie	24/11/2006
	Inwerkingtreding	14/12/2006
	Omzetting door België	9/11/2009
	Uiterste datum voor omzetting	1/05/2008
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 9 november 2009 betreffende veterinaire rechtelijke voorschriften voor aquacultuurdieren en de producten daarvan en betreffende de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten bij waterdieren	

// abstract:

In deze richtlijn worden de volgende zaken behandeld:

- De veterinaire rechtelijke voorschriften voor het in de handel brengen, de invoer en de doorvoer van aquacultuurdieren en de producten daarvan;
- De minimale preventieve maatregelen om de bevoegde autoriteiten, de exploitanten van aquacultuurproductiebedrijven en andere bij deze sector betrokken personen beter bewust te maken van en voor te bereiden op ziekten bij aquacultuurdieren;
- De minimale bestrijdingsmaatregelen die bij een verdenking of het uitbreken van bepaalde ziekten bij waterdieren worden toegepast.

Deze richtlijn is niet van toepassing op in niet-commerciële aquaria gekweekte waterdieren voor sierdoeleinden, in het wild gevangen of verzamelde waterdieren die rechtstreeks voor de voedselketen bestemd zijn, en voor de productie van vismeel, visvoer, visolie en soortgelijke producten gevangen waterdieren.

Schelpdierwaterrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2006/113/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 inzake de vereiste kwaliteit van schelpdierwater	
Relevante data	Document	12/12/2006
	Publicatie	17/12/2006
	Inwerkingtreding	16/01/2007
	Omzetting door België	17/02/1984 (omzetting 79/923/EEG)
	Omzetting door Vlaanderen	8/12/1998 (omzetting 79/923/EEG)
	Uiterste datum voor omzetting	6/11/1981 (cfr. 79/923/EEG)
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Door de kuststaat aangewezen kustwateren en brakke wateren	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 17 februari 1984 tot vaststelling van de algemene immissienormen waaraan schelpdierwater dient te voldoen	
Implementatie op Vlaams niveau	Besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998 tot aanduiding van de oppervlaktewateren bestemd voor de productie van drinkwater categorie A1, A2 en A3, zwemwater, viswater en schelpdierwater	
Opmerking	Richtlijn 2006/113/EG betreft een gecodificeerde versie van Richtlijn 79/923/EEG	

// abstract:

Deze richtlijn heeft als doel bij te dragen tot de verbetering van de kwaliteit van schelpdierwater. De reglementering is van toepassing op de kustwateren en brakke wateren die door de lidstaten zijn aangewezen als wateren die bescherming of verbetering nodig hebben om geschikt te zijn voor het leven en de groei van schelpdieren (weekdieren behorende tot de plaatkieuwigen en buikpotigen). Op die manier kan bijgedragen worden tot een goede kwaliteit van de schelpdierproducten die bestemd zijn voor rechtstreekse menselijke consumptie.

De lidstaten volgen voor de aangewezen wateren parameters op die werden vastgelegd in deze richtlijn. Programma's dienen te worden opgesteld teneinde de verontreiniging te verminderen. De lidstaten verbinden zich ertoe dat de wateren die ze hebben aangewezen binnen de zes jaar zullen voldoen aan de waarden die ze hebben vastgesteld. Afwijkingen tegenover de in de richtlijn vooropgestelde voorwaarden zijn toegelaten indien uitzonderlijke meteorologische of geografische omstandigheden dit verantwoorden.

Inspire-richtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Inspire)	
Relevante data	Document	14/03/2007
	Publicatie	25/04/2007
	Inwerkingtreding	15/05/2007
	Omzetting door België	15/12/2011
	Omzetting door Vlaanderen	20/02/2009
	Uiterste datum voor omzetting	14/05/2009
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV) - wetgevende en beleidscoördinator Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC) - technische coördinator Eurostat - implementatiecoördinator	
Bevoegde instantie in België	Federaal: Nationaal Geografisch Instituut (NGI) Vlaams: Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV)	
Implementatie op federaal niveau	Wet van 15 december 2011 tot omzetting van de Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen (GDI-decreet)	

// abstract:

Het doel van deze richtlijn is het vaststellen van algemene regels voor de oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap ter ondersteuning van het communautaire milieubeleid en beleidsmaatregelen of activiteiten die van invloed kunnen zijn op het milieu.

De lidstaten zorgen ervoor dat metagegevens worden opgesteld en bijgewerkt voor de verzameling van ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot de ruimtelijke gegevens vermeld in de richtlijn. Dit betreft onder meer mariene gegevens zoals hydrografische elementen, beschermde gebieden, digitale hoogtemodellen voor oceaanooppervlakken, bathymetrie, etc.

De richtlijn stelt dat lidstaten netwerkdiensten dienen op te richten en te exploiteren (zoek-, raadpleeg-, download-, verwerkingsdiensten), en bepaalt dat de overheidsinstanties de technische mogelijkheid dienen te krijgen om hun verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten te koppelen aan dit netwerk. De richtlijn maakt tevens melding van de omstandigheden waarbij de publieke toegankelijkheid van de ruimtelijke gegevens en diensten mag beperkt worden. Verder worden nog enkele punten besproken met betrekking tot gegevensuitwisseling.

Overstromingsrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's	
Relevante data	Document	23/10/2007
	Publicatie	6/11/2007
	Inwerkingtreding	26/11/2007
	Omzetting door Vlaanderen	16/07/2010
	Uiterste datum voor omzetting	25/11/2009
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams Gewest, overgangswater, kustwateren (i.e. oppervlaktewateren, gelegen aan de landzijde van een lijn waarvan elk punt zich op een afstand bevindt van één zeemijl zeewaarts van het dichtstbijzijnde punt van de basislijn, zo nodig uitgebreid tot de buitengrens van een overgangswater)	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 16 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	

// abstract:

Deze richtlijn beoogt een kader vast te stellen voor de beoordeling en het beheer van overstromingsrisico's. Dit om de negatieve gevolgen te beperken die overstromingen met zich meebrengen met betrekking tot de gezondheid van de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid. De lidstaten dienen te bekijken voor welke gebieden een potentieel significant overstromingsrisico bestaat (overstromingsrisicobeoordeling), en moeten voor deze regio's overstromingsrisicokaarten en beheerplannen opstellen.

De plannen en maatregelen die tot stand komen in het kader van deze richtlijn moeten worden afgestemd op de [Kaderrichtlijn water](#) (2000/60/EG; p.77). Verder dienen lidstaten de actieve participatie van de betrokken partijen te stimuleren bij het opstellen, het toetsen en het bijstellen van de overstromingsrisicobeheerplannen.

Kaderrichtlijn mariene strategie

Officiële verwijzing	Richtlijn 2008/56/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie)	
Relevante data	Document	17/06/2008
	Publicatie	25/06/2008
	Inwerkingtreding	15/07/2008
	Omzetting door België	23/06/2010
	Uiterste datum voor omzetting	15/07/2010
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 23 juni 2010 betreffende de mariene strategie voor de Belgische Zeegebieden	

// abstract:

De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS; 2008/56/EG) is de milieupijler van het *geïntegreerd maritiem beleid* (COM (2007) 575; p.66) van de Europese Unie. De KRMS beoogt het behalen van de goede milieutoestand (GMT) van de Europese mariene wateren tegen 2020 alsook de bescherming van de hulpbronnen waarvan economische en sociale activiteiten afhankelijk zijn. Hiertoe dienen de lidstaten mariene strategieën uit te werken, rekening houdend met de eigen socio-economische en regelgevende situatie, waarbij regionale samenwerking moet resulteren in een samenhang van de in het kader van deze richtlijn noodzakelijke maatregelen. Deze strategieën dienen het proces van milieu-integratie in andere beleidsdomeinen te bevorderen. Op deze manier wordt de ecosysteemgerichte benadering op het beheer van menselijke activiteiten (volgens het voorzorgsprincipe) in een wetgevend kader verankerd, waarbij de concepten 'milieubescherming' en 'duurzaamheid' centraal staan.

De GMT wordt in artikel 9 van deze richtlijn omschreven op basis van 11 descriptor. De lidstaten dienen voor elk van deze descriptor indicatoren met daaraan gekoppelde streefwaarden uit te werken. De Europese Unie ondersteunt de lidstaten in het opstellen van de methodologie van de indicatoren door middel van een technisch rapport en wetenschappelijke adviezen per descriptor. Op basis van deze wetenschappelijke adviezen werd Beschikking 2010/477/EU gepubliceerd, met verdere inhoudelijke bepalingen van de criteria en de methodologische standaarden in uitvoering van de KRMS en de bepaling van GMT van de mariene wateren.

Dochterrichtlijn prioritaire stoffen

Officiële verwijzing	Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG	
Relevante data	Document	16/12/2008
	Publicatie	24/12/2008
	Inwerkingtreding	13/01/2009
	Omzetting door België	23/06/2010
	Omzetting door Vlaanderen	21/05/2010; 23/12/2010
	Uiterste datum voor omzetting	13/07/2010
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams Gewest, interne wateren, territoriale zee	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Voor het Vlaams Gewest en de interne wateren: Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (secretariaat CIW = Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)) Voor de 1-mijlszone zeevaart van de basislijn en de territoriale zee: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 23 juni 2010 betreffende de vaststelling van een kader voor het bereiken van een goede oppervlaktewatertoestand	
Implementatie op Vlaams niveau	Besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 2010 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, voor wat betreft de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater Decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (-> wijzigt o.a. Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid)	

// abstract:

De richtlijn bepaalt milieukwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen met als doel een goede waterkwaliteit te bekomen. De richtlijn geeft invulling aan artikel 16 van de *Kaderrichtlijn water* (2000/60/EG; p.77). Hierin staat aangegeven dat op Europees niveau verdere specifieke maatregelen voor milieukwaliteitsnormen moeten worden vastgelegd, met de bedoeling bij te dragen aan een goede chemische toestand van het oppervlaktewater door de verontreiniging door prioritaire stoffen geleidelijk te verminderen en emissies, lozingen en verliezen van prioritaire gevaarlijke stoffen stop te zetten of geleidelijk te beëindigen. De lijst van prioritaire stoffen bestaat uit 45 verschillende stoffen (cf. Beschikking nr. 2455/2001/EG en Richtlijn 2013/39/EU), waarvan er 21 als prioritair gevaarlijk worden beschouwd. Uiterlijk in 2018 controleert de Commissie of er op gebied van emissies, lozingen en verliezen vorderingen werden gemaakt.

De richtlijn legt de milieukwaliteitsnormen vast, bespreekt de actiepunten met betrekking tot het aanwijzen van mengzones aan lozingspunten en beschrijft het inventariseren van emissies, lozingen en verliezen op het niveau van stroomgebiedsdistricten. Verder wordt bepaald onder welke voorwaarden, in geval van grensoverschrijdende verontreiniging, een overschrijding van de milieukwaliteitsnorm geen inbreuk vormt op de richtlijn.

Richtlijn opleidingsniveau zeevarenden

Officiële verwijzing	Richtlijn 2008/106/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake het minimum opleidingsniveau van zeevarenden (herschikking)	
Relevante data	Document	19/11/2008
	Publicatie	3/12/2008
	Inwerkingtreding	23/12/2008
	Omzetting door België	24/05/2006 (omzetting 2001/25/EG)
	Uiterste datum voor omzetting	n.v.t. (cfr. 2001/25/EG)
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 24 mei 2006 inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor zeevarenden	
Opmerking	Richtlijn 2008/106/EG betreft een herschikking van Richtlijn 2001/25/EG	

// abstract:

Deze richtlijn heeft als doel ervoor te zorgen dat zeevarenden (op schepen zoals bedoeld in de richtlijn) ten minste een opleiding hebben genoten die voldoet aan de eisen van het [STCW-Verdrag](#) (p.47), en houder zijn van een bewijs van beroepsbekwaamheid dan wel van een passend vaarbevoegdheidsbewijs in het belang van de veiligheid op zee. Schepen, ongeacht onder welke vlag zij varen, zijn in de havens van een lidstaat onderworpen aan havenstaatcontrole cf. [MvO-Parijs](#) (p.14) en [Havenstaatcontrole-richtlijn](#) (2009/16/EG; p.90).

Havenstaatcontrolerichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2009/16/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende havenstaatcontrole	
Relevante data	Document	23/04/2009
	Publicatie	28/05/2009
	Inwerkingtreding	17/06/2009
	Omzetting door België	22/12/2010
	Omzetting door Vlaanderen	6/07/2012; 13/07/2012; 30/11/2012
	Uiterste datum voor omzetting	31/12/2010
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden)	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE) Het Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid (EMSA) heeft de technische verantwoordelijkheid om havenstaatcontrole op EU-niveau te monitoren	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 22 december 2010 betreffende havenstaatcontrole	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 6 juli 2012 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen naar de havens en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 tot wijziging van verscheidene besluiten bij het Scheepvaartbegeleidingsdecreet Decreet van 30 november 2012 tot wijziging van het decreet van 19 april 1995 betreffende de organisatie en de werking van de loodsdiens van het Vlaamse Gewest en betreffende de brevetten van havenloods en bootman	

// abstract:

Het doel van deze richtlijn is bij te dragen tot een sterke vermindering van het aantal schepen die niet voldoen aan de normen en die vallen onder de jurisdictie van de lidstaten. Eerst en vooral moet deze richtlijn de naleving verbeteren van relevante internationale en communautaire wetgeving op het gebied van de veiligheid van de zee (*COLREGs-Verdrag* p.28; *STCW-Verdrag* p.47), maritieme beveiliging (*SOLAS-Verdrag* p.46), bescherming van het mariene milieu (*MARPOL-Verdrag* p.38) en de leef- en werkomstandigheden aan boord van schepen, ongeacht onder welke vlag zij varen. Daarnaast is er ook voorzien in gemeenschappelijke criteria voor de controle van schepen door de havenstaat en een harmonisering van de verschillende inspectie- en aanhoudingsprocedures. Ten slotte dient er een havenstaatcontrolestelsel toegepast te worden dat is gebaseerd op de inspecties die worden verricht in de Gemeenschap en in het onder het *Memorandum van Overeenstemming van Parijs* (p.14) vallende gebied. Hierbij wordt beoogd alle schepen te inspecteren met een regelmaat bepaald door het risicoprofiel van het betrokken schip, waarbij schepen met een hoger risicoprofiel vaker en grondiger worden geïnspecteerd.

Vogelrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand	
Relevante data	Document	30/11/2009
	Publicatie	26/01/2010
	Inwerkingtreding	15/02/2010
	Omzetting door België	21/12/2001; 14/10/2005; 5/03/2006 (omzetting 79/409/EEG)
	Omzetting door Vlaanderen	21/10/1997 (omzetting 79/409/EEG); 15/05/2009 (gedeeltelijke omzetting)
	Uiterste datum voor omzetting	n.v.t. (cfr. 79/409/EEG)
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
(Juridisch) bereik op BNZ	Vlaams Gewest, interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Zeewaarts van de basislijn: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu Landswaarts van de basislijn: Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 21 december 2001 betreffende de soortenbescherming in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België Koninklijk besluit van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België Koninklijk besluit van 5 maart 2006 tot instelling van een gericht marien reservaat in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	
Implementatie op Vlaams niveau	Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (aangehaald als: het Soortenbesluit)	
Opmerking	Richtlijn 2009/147/EG betreft een codificatie van Richtlijn 79/409/EEG	

// abstract:

De Europese Vogelrichtlijn beoogt de bescherming van alle in het wild voorkomende vogelsoorten. Deze richtlijn betreft een gecodificeerde versie van de Vogelrichtlijn van 1979 (79/409/EEG), weliswaar met het behoud van de toen gestelde omzettingstermijnen.

Voor de leefgebieden van de vogelsoorten uit Bijlage I en de soorten die als broedvogel, doortrekker of overwinteraar in een bepaald gebied in internationaal belangrijke aantallen voorkomen, worden speciale beschermingsmaatregelen getroffen. Elke lidstaat dient speciale beschermingszones (SBZ-V of 'vogelrichtlijngebieden') aan te wijzen die samen met de 'habitatrictlijngebieden' (zie [Habitatrictlijn](#) 92/43/EEG; p.74) deel uitmaken van het Europees ecologisch Natura 2000-netwerk. Lidstaten zijn verplicht om voor de Vogelrichtlijn zesjaarlijks over de staat van instandhouding (SVI) van de soorten en over het resultaat van het gevoerde beleid te rapporteren aan de Commissie.

Meldingsrichtlijn

Officiële verwijzing	Richtlijn 2010/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen in en/of vertrekken uit havens van de lidstaten en tot intrekking van Richtlijn 2002/6/EG	
Relevante data	Document	20/10/2010
	Publicatie	29/10/2010
	Inwerkingtreding	19/05/2012
	Omzetting door België	15/08/2012; 3/10/2013
	Uiterste datum voor omzetting	19/05/2012
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 15 augustus 2012 tot goedkeuring van de standaard voor de verschaffing van veiligheidsinlichtingen voorafgaand aan het aandoen van een Belgische haven Ministerieel besluit van 3 oktober 2013 tot wijziging van het ministerieel besluit van 22 juli 1998 betreffende de aangiften inzake douane en accijnzen	

// abstract:

Het doel van de Meldingsrichtlijn is de vereenvoudiging en de harmonisatie van de verschillende administratieve procedures die van toepassing zijn op het zeevervoer door middel van de invoering van een elektronische overdracht van gegevens (uiterlijk tegen 1 juni 2015) en de rationalisatie van de meldingsformaliteiten. Waar mogelijk moet daarbij worden voortgebouwd op de internationale normen die in het kader van het *FAL-Verdrag* (p. 32) zijn ontwikkeld.

De richtlijn omvat bepalingen omtrent het tijdstip van het verstrekken van de vereiste informatie, de elektronische verzending van data via één elektronisch platform waarin SafeSeaNet, e-douane en andere elektronische systemen worden gekoppeld, de uitwisseling van gegevens tussen lidstaten en bevoegde autoriteiten via het SafeSeaNet-systeem, het vertrouwelijk behandelen van bepaalde gegevens en de vrijstelling van bepaalde schepen van de verplichting om FAL-formulieren in te dienen.

Richtlijn maritieme ruimtelijke planning

Officiële verwijzing	Richtlijn 2014/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke planning	
Relevante data	Document	23/07/2014
	Publicatie	28/08/2014
	Inwerkingtreding	17/09/2014
	Omzetting door België	20/03/2014*
	Uiterste datum voor omzetting	18/09/2016
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Richtlijn	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Bevoegde instantie in België	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, DG Leefmilieu, Dienst Marien Milieu	
Implementatie op federaal niveau	Koninklijk besluit van 20 maart 2014 tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan*	

* Koninklijk besluit van 20 maart 2014 reeds in werking voor de publicatie van Richtlijn 2014/89/EU (cf. Art. 4§6 van de richtlijn).

// abstract:

Deze richtlijn stelt een kader vast voor maritieme ruimtelijke planning dat erop gericht is de duurzame groei van maritieme economieën, de duurzame ontwikkeling van mariene gebieden en het duurzame gebruik van natuurlijke mariene hulpbronnen te bevorderen. In het [geïntegreerd maritiem beleid](#) (COM (2007) 575; p.66) werd maritieme ruimtelijke ordening omschreven als een sleutelinstrument voor duurzame besluitvorming binnen een geïntegreerd bestuurskader.

Elke lidstaat dient een maritiem ruimtelijk plan op te stellen die rekening houdt met (1) de wisselwerking tussen land en zee, (2) de bijzonderheden van mariene regio's, (3) relevante bestaande en toekomstige activiteiten en gebruiksfuncties en hun effecten op het milieu en (4) de natuurlijke rijkdommen. De lidstaten houden bij de opstelling van het marien ruimtelijk plan rekening met socio-economische en ecologische aspecten teneinde duurzame ontwikkeling en groei in de maritieme sector te ondersteunen, en hanteren hierbij een ecosysteemgerichte benadering. De grensoverschrijdende samenwerking tussen de lidstaten (en derde landen) is van groot belang binnen deze ontwikkelingen.

Verordening beveiliging schepen en havenfaciliteiten

Officiële verwijzing	Verordening (EG) nr. 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten	
Relevante data	Document	31/03/2004
	Publicatie	29/04/2004
	Inwerkingtreding	1/07/2004
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Nationale Autoriteit voor de Maritieme Beveiliging	

// abstract:

Deze verordening stipuleert maatregelen voor de verbetering van de beveiliging van de in de internationale handel en voor binnenlands verkeer gebruikte schepen en bijbehorende havenfaciliteiten, tegen het gevaar van opzettelijke ongeoorloofde acties. Verder wordt een basis gelegd voor een geharmoniseerde interpretatie en implementatie van, en communautaire controle op, de speciale maatregelen ter verbetering van de maritieme beveiliging in het kader van het *SOLAS-Verdrag* (p.46) en de internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (ISPS-Code).

Voor de internationale scheepvaart passen de lidstaten vanaf 1 juli 2004 de speciale maatregelen toe van het SOLAS-Verdrag en deel A van de ISPS-Code ter verbetering van de maritieme beveiliging. Vanaf 1 juli 2005 passen de lidstaten deze maatregelen toe met betrekking tot de binnenlandse zeescheepvaart. De lidstaten moesten na een verplichte risicoanalyse van de beveiliging tegen 1 juli 2007 besluiten in hoeverre zij de bepalingen van deze verordening op de verschillende categorieën schepen, maatschappijen en havenfaciliteiten zouden toepassen.

De verordening behandelt verder de verschaffing van inlichtingen en regelingen op beveiligingsgebied overeenkomstig bepaalde voorschriften van het SOLAS-Verdrag en de ISPS-Code. Zo worden ondermeer een aantal veiligheidsinlichtingen vastgelegd die een schip moet bezorgen aan de bevoegde autoriteit voor maritieme beveiliging bij het aandoen van een haven. De bevoegde autoriteit staat eveneens in voor de certificaatcontrole zoals vastgelegd in het SOLAS-Verdrag. Verder dienen lidstaten onder andere een centrale instantie voor maritieme beveiliging aan te wijzen en een nationaal programma voor implementatie vast te stellen. Met behulp van inspecties dient men de toepassing van de verordening te controleren.

Verordening uitheemse soorten in aquacultuur

Officiële verwijzing	Verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007 inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur	
Relevante data	Document	11/06/2007
	Publicatie	28/06/2007
	Inwerkingtreding	18/07/2007
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten (van toepassing op alle aquacultuuractiviteiten ongeacht grootte, kenmerken of aquatisch systeem)	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Bevoegde instantie in België	Zeewaarts van de basislijn: Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu Landwaarts van de basislijn: Vlaamse overheid; beleidsdomein Landbouw en Visserij	

// abstract:

Deze verordening schept een kader om de mogelijke impact van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in aquacultuuractiviteiten op de aquatische habitats te evalueren en tot een minimum te beperken. Op die manier tracht men te komen tot een duurzame ontwikkeling van de aquacultuursector. De lidstaten moeten alle nodige maatregelen treffen om een negatieve invloed op de biodiversiteit als gevolg van de introductie of translocatie van aquatische organismen en niet-doelsoorten in de aquacultuur en van de verspreiding van deze soorten in het wild, te voorkomen. Elke lidstaat dient tevens een bevoegde autoriteit met een raadgevend comité (wetenschappelijk advies) aan te stellen. De verordening stipuleert de regelgeving en de procedure voor de vergunning voor aquacultuurbedrijven bij de introductie van een uitheemse soort of een translocatie van een plaatselijk niet-voorkomende soort. Verder bepaalt de verordening de voorwaarden voor introducties en translocaties die moeten gevolgd worden na afgifte van de vergunning (bv. quarantaine of proefuitzettingen). Ten slotte dienen lidstaten een register bij te houden van alle introducties en translocaties met een historisch overzicht van alle aanvragen en de bijhorende documentatie.

Verordening visserijgegevens

Officiële verwijzing	Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad van 25 februari 2008 betreffende de instelling van een communautair kader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid	
Relevante data	Document	25/02/2008
	Publicatie	5/03/2008
	Inwerkingtreding	12/03/2008
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Landbouw en Visserij	

// abstract:

Deze verordening genereert een kader voor de verzameling en het beheer van biologische, technische, milieu- en socio-economische gegevens over de visserijsector, alsook voor de inwinning van wetenschappelijke adviezen, die voor de tenuitvoerlegging van het *gemeenschappelijk visserijbeleid* (GVB) (Verordening (EG) nr. 1380/2013; p.99) noodzakelijk zijn. De communautaire programma's worden opgesteld door de Commissie die hierin wordt bijgestaan door het Comité voor de visserij en de aquacultuur. Hierop baseren de lidstaten de nationale programma's. Beide programma's worden voor een periode van drie jaar vastgesteld. De verordening regelt verschillende aspecten van deze programma's zoals de samenwerking en coördinatie, de goedkeuring en beoordeling, de communautaire financiële bijdrage, de eisen van het proces van gegevensverzameling, etc. De regelgeving met betrekking tot het gegevensbeheer zoals de gegevensopslag, kwaliteitscontrole en validering komt eveneens aan bod. Verder worden regels bepaald voor het gebruik (voor wetenschappelijke analyse) van gegevens over de visserijsector in het kader van het GVB. De vaststelling van de uitvoeringsbepalingen van deze verordening gebeurt door Verordening (EG) nr. 665/2009.

Verordening IOO-visserij

Officiële verwijzing	Verordening (EG) nr. 1005/2008 van de Raad van 29 september 2008 houdende de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen, tot wijziging van Verordeningen (EEG) nr. 2847/93, (EG) nr. 1936/2001 en (EG) nr. 601/2004 en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 1093/94 en (EG) nr. 1447/1999	
Relevante data	Document	29/07/2008
	Publicatie	29/10/2008
	Inwerkingtreding	29/10/2008
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Landbouw en Visserij	

// abstract:

Deze verordening legt een communautair systeem vast om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij) te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen. De verordening stipuleert welke activiteiten vallen onder IOO-visserij. Verder komen de voorwaarden aan bod waaronder vissersvaartuigen van derde landen toegang hebben tot een haven van een lidstaat, alsook de regelgeving omtrent de inspectie van deze schepen in de havens. Er wordt een vangstcertificatenregeling voorzien voor de in- en uitvoer van visserijproducten om de invoer van IOO-visserijproducten te voorkomen. De verordening werkt tevens een communautair alarmeringssysteem uit voor wanneer er gegronde twijfel is over de naleving van de regels door vissersvaartuigen of visserijproducten uit bepaalde derde landen. Ook de regelgeving met betrekking tot de identificatie van vissersvaartuigen die IOO-visserij bedrijven wordt vastgelegd, waarbij de desbetreffende schepen kunnen opgenomen worden in een communautaire lijst van IOO-vaartuigen. Verder worden niet-meewerkende derde landen geïdentificeerd en opgenomen in een lijst. Er worden eveneens maatregelen voorzien voor vissersvaartuigen en staten die bij IOO-visserij betrokken zijn. Ten slotte legt de verordening de sancties vast en wordt bepaald welke regels men dient te volgen bij de waarneming van IOO-visserij.

Verordening dubbelwandige olietankers

Officiële verwijzing	Verordening (EU) nr. 530/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2012 betreffende het versneld invoeren van de vereisten inzake een dubbelwandige uitvoering of een gelijkwaardig ontwerp voor enkelwandige olietankschepen	
Relevante data	Document	13/06/2012
	Publicatie	30/06/2012
	Inwerkingtreding	20/07/2012
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	

// abstract:

Het doel van deze verordening is een versnelde infaseringsregeling voor de toepassing van de vereisten inzake een dubbelwandige uitvoering of een gelijkwaardig ontwerp van [MARPOL 73/78](#) (p.38) op enkelwandige olietankschepen, en het verbieden van het vervoer naar of vanuit havens in de lidstaten van zware oliesoorten in enkelwandige olietankschepen. Deze verordening is van toepassing op olietankschepen met een draagvermogen van 5.000 ton en meer. Er wordt vastgelegd aan welke eisen schepen moeten voldoen (dubbelwandige uitvoering of een gelijkwaardig ontwerp voor enkelwandige olietankschepen) als ze onder de vlag van een lidstaat geëxploiteerd worden of havens of offshore terminals die onder de rechtsbevoegdheid van een lidstaat vallen, binnenvaren. Enkelwandige olietankschepen die ouder zijn dan 15 jaar moeten voldoen aan de keuringsregeling scheepvaart. Er kunnen vrijstellingen gegend worden als het schip zich in moeilijkheden bevindt of gerepareerd moet worden.

Verordening gemeenschappelijk visserijbeleid

Officiële verwijzing	Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1954/2003 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 2371/2002 en (EG) nr. 639/2004 van de Raad en Besluit 2004/585/EG van de Raad	
Relevante data	Document	11/12/2013
	Publicatie	28/12/2013
	Inwerkingtreding	1/01/2014
	Vervaldag	31/12/2022 (heroverweging)
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten - communautaire wateren	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE)	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Landbouw en Visserij	

// abstract:

Het beheer van de visserijactiviteiten op Europees niveau (DG MARE) gebeurt via het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) gezien het grensoverschrijdend karakter van deze activiteiten. Het GVB streeft naar een duurzame exploitatie van de levende aquatische hulpbronnen op economisch, ecologisch en sociaal vlak. De maatregelen dienen ervoor te zorgen dat visbestanden zich tegen 2015 op een niveau bevinden dat in overeenstemming is met het beginsel van de 'maximale duurzame opbrengst' (MDO) (conform het art. 61 lid 3 van het *VN-Zeerechtverdrag (UNCLOS)* (p.50) en zoals vooropgesteld tijdens de wereldtop over duurzame ontwikkeling in Johannesburg in 2002). Het streven naar een duurzame exploitatie van levende mariene hulpbronnen maakt dat het GVB een prominent onderdeel vormt binnen het vlaggenschipinitiatief 'Een efficiënt gebruik van hulpbronnen' van de Europese 2020-strategie.

Het GVB heeft specifiek tot doel:

- De teruggooi geleidelijk te elimineren (aanlandingsverplichting) en optimaal gebruik te maken van ongewenste vangsten;
- De visserijsector (in brede zin) economisch levensvatbaar en concurrerend maken;
- De vangscapaciteit en -mogelijkheid op elkaar af te stemmen;
- De ontwikkeling van een duurzame aquacultuur te bevorderen;
- Bij te dragen tot de levensstandaard voor degenen die van visserijactiviteiten afhankelijk zijn;
- Bij te dragen tot een efficiënte en transparante interne markt voor visserij- en aquacultuurproducten;
- Rekening te houden met de belangen van consumenten en producenten;
- De kustvisserij te stimuleren (socio-economisch aspect);
- Coherentie met de EU-milieuwetgeving (*Kaderrichtlijn mariene strategie* (2008/56/EG) p.87) te bewerkstelligen alsook een ecosysteemgerichte benadering toe te passen.

Verordening invasieve uitheemse soorten

Officiële verwijzing	Verordening (EG) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten	
Relevante data	Document	22/10/2014
	Publicatie	4/11/2014
	Inwerkingtreding	1/01/2015
Beleidsniveau	Europees	
Type instrument	Verordening	
Geografisch bereik	EU-lidstaten	
Juridisch bereik BNZ	Vlaams gewest, interne wateren, territoriale zee	
Europees aanspreekpunt	Directoraat-generaal Milieu (DG ENV)	
Bevoegde instantie in België	Voor mariene component: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	

// abstract:

Deze verordening heeft als doel regels te formuleren om de nadelige gevolgen op de biodiversiteit van zowel de opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen. Dit instrument is van toepassing op terrestrische soorten, zoetwatersoorten en mariene organismen.

Er wordt uitgegaan van een hiërarchische aanpak op drie niveau's: (1) preventie; (2) vroegtijdige detectie en snelle uitroeiing en (3) beheer van de wijdverspreide invasieve soorten. Hiertoe wordt een lijst opgesteld van de voor de EU zorgwekkende invasieve uitheemse soorten waarbij de criteria voor het al dan niet opnemen van een soort in de verordening worden beschreven (lidstaten kunnen een verzoek indienen tot opname van bepaalde soorten). Voor elke soort wordt een risicobeoordeling uitgevoerd (ecologisch, socio-economisch) in verband met het huidige en potentiële verspreidingsgebied welke van belang is in het kader van prioritisering. Lidstaten kunnen ook een nationale lijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten opstellen (optioneel), en indien aan de orde bepalen welke soorten een versterkte regionale samenwerking vereisen.

In het kader van de preventie worden verbodsbepalingen geformuleerd voor bepaalde praktijken zoals het verhandelen en kweken van uitheemse invasieve organismen. Elke lidstaat dient een vergunningssysteem op te zetten (vb. toelating voor onderzoek of ex situ bewaring) en een actieplan op te stellen betreffende de introductieroutes van invasieve uitheemse soorten. Voor de vroege detectie dient elke lidstaat een surveillancesysteem en controlesysteem op te zetten. Verder wordt de te volgen werkwijze voor uitroeiing in een vroeg stadium van invasie besproken, alsook de hierop voorziene uitzonderingen. Voor wijdverspreide soorten dienen de lidstaten doeltreffende beheersmaatregelen uit te werken, alsook passende herstelmaatregelen te voorzien om het herstel van het beschadigd ecosysteem te bevorderen.

DEEL 3

Federale regelgevende instrumenten

- Wetten

Wet zeevisserij in de territoriale zee

Officiële verwijzing	Wet van 19 augustus 1891 betreffende de zeevisserij in de territoriale zee	
Relevante data	Document	19/08/1891
	Publicatie	29/08/1891
	Inwerkingtreding	08/09/1891
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee	

// abstract:

Deze wet stipuleert welke activiteiten vallen onder 'visserij', i.e. het vangen of de poging tot vangen van vis, week- of schaaldieren en het vernietigen of wegnemen van kuit, van het broedsel en het oestergebroed. Verder wordt in de wet de regelgeving vastgelegd waaraan vissersschepen in de territoriale zee moeten voldoen. De personen die bevoegd zijn met de controle van deze regelgeving worden gestipuleerd. Mogelijke sancties in geval van overtredingen zijn het in beslag nemen van visserijproducten of het vistuig, of het aan de ketting leggen van het schip. Verder komt ook het visserijverbod voor vreemde vissersvaartuigen aan bod (onder voorbehoud van de rechten voor vreemde schepen die voortvloeien uit het 'Verdrag tot oprichting van de EU en het internationaal recht'). Ten slotte worden de straffen in geval van inbreuken op deze wet vastgelegd.

Polderwet

Officiële verwijzing	Wet van 3 juni 1957 betreffende de polders	
Relevante data	Document	3/06/1957
	Publicatie	21/06/1957
	Inwerkingtreding	1/01/1958
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Geografisch bereik	Volgens de wet bepaalt de Koning de uitgestrektheid van de aan de polderwetgeving onderworpen zones, alsook het gebied van elke polder	

// abstract:

Deze wet stipuleert dat polders openbare besturen zijn, ingesteld met het oog op de instandhouding, de drooglegging en de bevoeiing van de ingedijkte gronden die op de zee en de aan het getij onderhevige waterlopen zijn veroverd. De regelgeving met betrekking tot de afbakening van de polders en de oprichting en de werking van het bestuur komen aan bod. De wet bepaalt de bevoegdheden en de regels van de algemene vergadering (onder meer het aanleggen en verbeteren van de verdedigings-, droogleggings- of bevoeiingswerken en van de wegen) en regelt de bepalingen omtrent het stemrecht in de algemene vergadering. Iedere polder heeft een bestuur, bestaande uit een dijkgraaf, een adjunct-dijkgraaf en gezwoorenen, dat bevoegd is voor onder andere het dagelijks bestuur en toezicht op de belangen van de polder (in het bijzonder het onderhoud of het in stand houden van de verdedigings-, de droogleggings- of de bevoeiingswerken en van de wegen), het beheer van het polderdomein, etc. De wet bepaalt de regelgeving waaraan deze leden en het bestuur moeten voldoen. Verder komen ook de bevoegdheden en de bepaling van de functies van de ontvanger-griffier en de dijk- en sluiswachters aan bod. Op al de erven binnen het poldergebied kan een polderbelasting worden geheven volgens de regels vastgelegd in de wet. Het polderbestuur dient jaarlijks in maart of april en in september de volledige polder te schouwen om de uitgevoerde werken te inspecteren en hierover verslag uit te brengen volgens de vastgelegde bepalingen.

Wet exploratie en exploitatie niet-levende rijkdommen

Officiële verwijzing	Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	
Relevante data	Document	13/06/1969
	Publicatie	8/10/1969
	Inwerkingtreding	18/10/1969
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee, continentaal plat	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	

// abstract:

In deze wet wordt het continentaal plat van het Belgisch deel van de Noordzee afgebakend. Verder wordt de procedure gestipuleerd met betrekking tot de concessies voor de exploratie en exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen van de zeebodem en de ondergrond. Dit omvat onder meer het opstellen van een milieueffectenrapport, een milieueffectenbeoordeling, een continu onderzoek naar de impact van de desbetreffende activiteit op het mariene milieu en de afzettingen, etc. Indien uit het continu onderzoek blijkt dat er een onaanvaardbare impact is, kan de concessie geheel of gedeeltelijk opgeheven of geschorst worden. In de wet wordt een raadgevende commissie opgericht om de coördinatie te verzekeren tussen de administraties die betrokken zijn bij het beheer van de exploratie- en de exploitatieactiviteiten. De commissie staat onder meer in voor het onderzoeken van de concessieaanvragen, het formuleren van beleidsadviezen, het opvolgen van studies over zandwinning en het onderzoek van het driejaarlijks rapport.

Daarnaast komt ook de regelgeving aan bod voor het leggen van kabels of pijpleidingen en kunstmatige eilanden, installaties en andere inrichtingen. Rond de kunstmatige eilanden, installaties en andere inrichtingen kan een veiligheidszone worden ingesteld. Personen die misdrijven begaan op deze inrichtingen zijn onderworpen aan het Belgisch recht en kunnen in België vervolgd worden. Ten slotte duidt de wet de personen aan die bevoegd zijn om inbreuken op deze wet op te sporen en vast te stellen.

Wet op natuurbehoud

Officiële verwijzing	Wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud	
Relevante data	Document	12/07/1973
	Publicatie	11/09/1973
	Inwerkingtreding	21/09/1973
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Geografisch bereik	Hoofdstuk 9 van deze wet handelt specifiek over de maritieme duinstreek	
Bevoegde instantie in België	Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	

// abstract:

Hoofdstuk 9 van deze wet handelt over de bescherming, de ontwikkeling en het beheer van de maritieme duinstreek waarbij delen van de maritieme duinstreek als 'beschermde duingebied' kunnen aangeduid worden. Landbouwgronden kunnen eveneens beschermd worden als 'voor het duingebied belangrijk landbouwgebied'. Alle kustgemeenten moeten een inventaris aanleggen met duingebieden waar bestemmingswijzigingen of beperkende maatregelen wenselijk zijn. De regelgeving binnen de beschermde duingebieden, zoals een volledig bouwverbod, komt aan bod in de wet, alsook de mogelijke schadevergoedingen die dienen betaald te worden (als gevolg van onder meer dit bouwverbod). Ten slotte worden de sancties en de controle op de naleving van de wet vastgelegd.

Hoofdstuk 9 van deze wet komt overeen met het zogenaamde [Duinendecreet](#) (p.122).

Wet Belgische visserijzone

Officiële verwijzing	Wet van 10 oktober 1978 houdende vaststelling van een Belgische visserijzone	
Relevante data	Document	10/10/1978
	Publicatie	28/12/1978
	Inwerkingtreding	7/01/1979
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Exclusieve economische zone	

// abstract:

Deze wet bakent de nationale visserijzone af in het Belgische deel van de Noordzee waarvan de grenzen overeenkomen met die van de exclusieve economische zone. Het uitoefenen van de visserij in de visserijzone valt onder de rechtsmacht en de reglementering van België. Vreemde schepen mogen niet vissen in deze zone, onder voorbehoud van de rechten die voor vreemde schepen voortvloeien uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie en uit de terzake toepasselijke regels van het internationaal recht. De wet schetst de rechten van de Belgische overheid ten opzichte van vissersvaartuigen binnen de nationale visserijzone met betrekking tot onder meer de controle van visserijproducten en het vistuig. Verder worden maatregelen zoals het in beslag nemen van visserijproducten en het aan de ketting leggen van vaartuigen besproken, alsook de straffen in geval van inbreuken (bv. het verzetten tijdens de controle, onjuiste inlichtingen verstrekken, etc.).

Wet breedte territoriale zee

Officiële verwijzing	Wet van 6 oktober 1987 tot bepaling van de breedte van de territoriale zee van België	
Relevante data	Document	6/10/1987
	Publicatie	22/10/1987
	Inwerkingtreding	1/11/1987
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee	

// abstract:

In deze wet wordt de territoriale zee op het Belgisch deel van de Noordzee afgebakend.

Registratiewet

Officiële verwijzing	Wet van 21 december 1990 betreffende de registratie van zeeschepen	
Relevante data	Document	21/12/1990
	Publicatie	29/12/1990
	Inwerkingtreding	11/05/1996
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	

// abstract:

Deze wet handelt over de registratie van zeeschepen zodat deze onder de Belgische vlag mogen varen. De wet bepaalt welke zeeschepen moeten of mogen geregistreerd worden alsmede de voorwaarden waaraan de eigenaar, de reder of de exploitant dienen te voldoen. De wet stipuleert welke regels deze registratie inhoudt. Zo worden de voorwaarden opgelijst voor de doorhaling van de registratie (het vergaan of slopen van een schip, schip overgenomen door piraten, etc.). Verder komt de regelgeving voor de inschrijving in een buitenlands rompbevrachtingsregister aan bod, alsook de inschrijving van een buitenlands schip in het Belgische rompbevrachtingsregister. Een geregistreerd schip moet steeds onder de Belgische vlag varen en moet dit kunnen bewijzen door het voorleggen van een Belgische zeebrief. De naam en thuishaven van het schip worden ook geregistreerd en moeten duidelijk zichtbaar zijn op het schip. De wet stipuleert de sancties in geval van inbreuken en verwijst ten slotte naar de voorwaarden van zeebrieven voor pleziervaartuigen.

MARPOL-Wet

Officiële verwijzing	Wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van verontreiniging door schepen	
Relevante data	Document	6/04/1995
	Publicatie	27/06/1995
	Inwerkingtreding	7/07/1995
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Belgisch grondgebied, exclusieve economische zone (wordt verder uitgewerkt in art. 34 van de wet)	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Mobiliteit en Vervoer; DG Maritiem Vervoer	

// abstract:

Deze wet legt het *MARPOL-Verdrag* (p.38) in België tenuitvoer, en stipuleert de regelgeving voor schepen om verontreiniging door het lozen van schadelijke stoffen te voorkomen. De wet bepaalt aan welke eisen de bouw, de inrichting, de uitrusting en de werking van een schip onder Belgische vlag dient te voldoen, alsook dat een schip hiervan een certificaat moet hebben. Er kunnen eveneens regels worden opgelegd met betrekking tot de verpakking van de lading, de aanwezigheid van instructies, de registratieapparatuur, etc. De kapitein dient een logboek bij te houden over het vervoer, de behandeling en de lozing van schadelijke stoffen. Bepaalde schepen moeten ook een noodplan aan boord hebben. Verder komt de regelgeving met betrekking tot de toezicht en de controle op de naleving van deze wet aan bod. Ten slotte worden ook de beroepsprocedure en de strafbepalingen vastgelegd.

MMM-Wet

Officiële verwijzing	Wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	
Relevante data	Document	20/01/1999
	Publicatie	12/03/1999
	Inwerkingtreding	22/03/1999
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Territoriale zee, exclusieve economische zone, continentaal plat	
Bevoegde instantie in België	Federale overheid; FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu; DG Leefmilieu; Dienst Marien Milieu	

// abstract:

Deze wet heeft als doel het mariene milieu te beschermen en te herstellen in geval van schade en milieuverstoring. Om aan deze doelstelling te voldoen, voorziet de wet in een aantal instrumenten:

- Het instellen van beschermde mariene gebieden, inclusief maatregelen ter bescherming ervan (bv. een verbod op bepaalde activiteiten of het sluiten van een gebruikersovereenkomst);
- De bescherming van bepaalde mariene soorten in de zee. Hierbij komt eveneens het verbod op de introductie van niet-inheemse soorten of de jacht op zeezoogdieren of vogels aan bod;
- Een verbod op bepaalde activiteiten zoals het verbranden op zee, directe lozingen of het storten in zeegebieden (mits een aantal uitzonderingen zoals het storten van baggerspecie);
- Maatregelen om verontreiniging veroorzaakt door schepen (en exploitanten) te voorkomen en te beperken;
- De wet stelt welke activiteiten aan een machtiging of vergunning zijn onderworpen. Deze activiteiten (alsook een aantal activiteiten die vallen onder andere wetten) zijn onderhevig aan een milieueffectenbeoordeling op basis van een milieueffectenrapport en aan toezichtsprogramma's en permanente milieueffectenonderzoeken;
- Er worden een aantal noodmaatregelen opgelijst in geval van ernstig gevaar voor aantasting, hinder of verstoring van het mariene milieu;
- In geval van schade aan het milieu staat de vervuiler in voor het herstel.

Deze wet regelt eveneens de organisatie en de procedure (planningsproces, openbaar onderzoek, strategisch milieueffectenrapport en wijzigingsprocedure) van de mariene ruimtelijke planning (cfr. wet van 22 juli 2012).

Ten slotte komt de regelgeving met betrekking tot het toezicht en de controle alsook de strafbepalingen aan bod.

EEZ-Wet

Officiële verwijzing	Wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve zone van België in de Noordzee	
Relevante data	Document	22/04/1999
	Publicatie	10/07/1999
	Inwerkingtreding	20/07/1999
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Exclusieve economische zone	

// abstract:

In deze wet wordt de exclusieve economische zone (EEZ) op het Belgisch deel van de Noordzee afgebakend. Het rechtsregime in deze zone met betrekking tot onder meer de exploratie, de exploitatie en het beheer van de natuurlijke rijkdommen, de bouw van kunstmatige eilanden, het zeewetenschappelijk onderzoek en de bescherming en het behoud van het mariene milieu wordt vastgelegd. De wet stipuleert in meer detail de regelgeving in verband met de levende rijkdommen en visvangst en wijzigt hierbij bestaande wetten zoals de '[wet van 10 oktober 1978](#) houdende vaststelling van een Belgische visserijzone' (p.108) en de '[wet van 19 augustus 1891](#) betreffende de zeevisserij in de territoriale zee' (p.104). Voor de niet-levende rijkdommen worden wijzigingen aangebracht in de '[wet van 13 juni 1969](#) inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat' (p.106). Verder komen ook het douane-, fiscale, gezondheids- en immigratietoezicht in de EEZ aan bod. Hierbij worden onder andere een aantal bijkomende bevoegdheden vastgelegd in de aansluitende zone (eerste twaalf zeemijl van de EEZ), die grenst aan de territoriale zee.

Wet maritieme beveiliging

Officiële verwijzing	Wet van 5 februari 2007 betreffende de maritieme beveiliging	
Relevante data	Document	5/02/2007
	Publicatie	27/04/2007
	Inwerkingtreding	7/05/2007
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden, cfr. art. 3 van de wet)	
Bevoegde instantie in België	Nationale Autoriteit voor de Maritieme Beveiliging	

// abstract:

Deze wet regelt de implementatie van 'Verordening (EG) nr. 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten' (p.94) en de omzetting van 'Richtlijn 2005/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende het verhogen van de veiligheid van havens' (p.82). De wet regelt de maritieme beveiliging in havens. Er wordt een nationale autoriteit voor maritieme beveiliging opgericht die onder meer belast is met het algemeen beleid inzake de maritieme beveiliging, de ontwikkeling van standaarden, de controle op de naleving, het verstrekken van adviezen, de coördinatie van studies, de implementatie van internationale en EU-regelgeving, etc. Daarnaast wordt voor elke haven ook een lokaal comité voor maritieme beveiliging opgericht (controle van echtheid van geleverde inlichtingen, veiligheidsbeoordelingen, etc.) en een maritieme beveiligingsfunctionaris aangesteld (lokaal contactpersoon). In de wet worden 3 beveiligingsniveaus voor de havenbeveiligingszones gedefinieerd en worden de regels omtrent de veiligheidsbeoordeling uitgeschreven. Verder stipuleert de wet aan welke punten het havenbeveiligingsplan moet voldoen, dat door elke haven onder toezicht van het betrokken lokaal comité dient opgesteld te worden. Ten slotte komen de informatie- en gegevensuitwisseling, het toezicht op de bepalingen van deze wet en de sancties aan bod.

Piraterijwet

Officiële verwijzing	Wet van 30 december 2009 betreffende de strijd tegen piraterij op zee	
Relevante data	Document	30/12/2009
	Publicatie	14/01/2010
	Inwerkingtreding	14/01/2010
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Aanspreekpunt in België	Kustwacht	

// abstract:

Deze wet stipuleert de misdrijven die als piraterij beschouwd worden. Het betreft onder meer iedere onwettige daad van geweld, bedreiging, aanhouding of plundering die door de bemanning of de passagiers van een particulier schip voor persoonlijke doeleinden wordt gepleegd. De wet regelt de straffen die op daden van piraterij staan. Verder komen de maatregelen aan bod die commandanten van Belgische oorlogsschepen kunnen nemen om piraterij te voorkomen of te stoppen, zoals het begeleiden van schepen, misdrijven van piraterij opsporen en processen-verbaal opstellen, zich aan boord begeven van schepen die het voorwerp zijn van piraterij, etc.

Wet schepen die bijstand behoeven

Officiële verwijzing	Wet van 27 juli 2011 betreffende de bevoegde instantie voor de opvang van schepen die bijstand behoeven	
Relevante data	Document	27/07/2011
	Publicatie	12/08/2011
	Inwerkingtreding	30/11/2010
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Bevoegde instantie in België	Gouverneur West-Vlaanderen (bevoegd voor coördinatie hulpverlening via Kustwacht)	

// abstract:

Deze wet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de *Monitoringrichtlijn* (2002/59/EG; p.79). De wet wijst de gouverneur van West-Vlaanderen aan als de bevoegde instantie voor de opvang van schepen die bijstand behoeven. De bevoegde instantie wordt bijgestaan door vertegenwoordigers van de federale overheidsdiensten met bevoegdheden op zee en treedt op als de maritieme veiligheid of de bescherming van het mariene milieu in het gedrang komt. Verder bepaalt de wet de procedures en regels die de bevoegde instantie dient te volgen. Er wordt beschreven aan welke specificaties de plannen voor de opvang van schepen dienen te voldoen (identificatiegegevens bevoegde instantie, informatie over kustlijn, beoordelingsprocedures, middelen en uitrusting hulpverlening, etc.). Deze operationele plannen kaderen in het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en het Vlaams Gewest betreffende de oprichting en de samenwerking in een structuur Kustwacht. Ten slotte beslist de bevoegde instantie over de aanvaarding van een schip in een toevluchtsoord.

Wet onderzoek scheepvaartongevallen

Officiële verwijzing	Wet van 2 juni 2012 betreffende de federale instantie voor onderzoek van scheepvaartongevallen	
Relevante data	Document	2/06/2012
	Publicatie	18/06/2012
	Inwerkingtreding	17/06/2011
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Juridische bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee, exclusieve economische zone (zie art. 4 voor toepassing van deze wet)	
Bevoegde instantie in België	Federale instantie voor onderzoek van scheepvaartongevallen (FOSO)	

// abstract:

Deze wet tracht de maritieme veiligheid te verhogen en verontreiniging door schepen te voorkomen door een veiligheidsonderzoek in te stellen bij scheepvaartongevallen. Hiervoor wordt een onderzoeksinstantie opgericht onder de benaming 'federale instantie voor onderzoek van scheepvaartongevallen' (FOSO). De wet bepaalt de werking en regelgeving waaraan de FOSO moet voldoen, alsook de voorwaarden van het veiligheidsonderzoek dat door hen wordt gevoerd. De FOSO is bevoegd om veiligheidsaanbevelingen te doen en herstelmaatregelen te nemen. Verder komt ook de afstemming met andere betrokken staten in het veiligheidsonderzoek en de financiering door schepen en havens aan bod.

Wet exploratie en exploitatie rijkdommen buiten EEZ

Officiële verwijzing	Wet van 17 augustus 2013 betreffende de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceaانبodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtmacht	
Relevante data	Document	17/08/2013
	Publicatie	16/09/2013
	Inwerkingtreding	26/09/2013
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Bevoegde instantie in België	FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	

// abstract:

De wet van 17 augustus 2013 voorziet dat de koning uitwerking dient te geven aan de regels, voorschriften en procedures inzake de exploratie en de exploitatie van mariene rijkdommen voorbij de grenzen van de nationale rechtmacht en de hiermee gepaard gaande prospectie zoals vastgesteld door de Internationale Zeebodemautoriteit. Tijdens het uitvoeren van de activiteiten dienen het beginsel van het preventief handelen, het voorzorgsbeginsel, het beginsel van het duurzaam beheer, het beginsel dat de vervuiler betaalt en het herstelbeginsel centraal te staan. Verder beschrijft de wet wat de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid inhouden en worden eveneens strafbepalingen geformuleerd.

Wet cultureel erfgoed onder water

Officiële verwijzing	Wet van 4 april 2014 betreffende bescherming van het cultureel erfgoed onder water	
Relevante data	Document	4/04/2014
	Publicatie	18/04/2014
	Inwerkingtreding	1/06/2014
Beleidsniveau	Federaal	
Type instrument	Wet	
Juridische bereik op BNZ	Territoriale zee, exclusieve economische zone en Belgisch continentaal plat (voor de twee laatsten enkel vondsten die zich ruim 100 jaar onder water bevinden)	
Bevoegde instantie in België	Gouverneur West-Vlaanderen (ontvanger)	

// abstract:

Deze wet heeft als doel het cultureel onderwatererfgoed te beschermen. De wetsartikelen hebben betrekking op vondsten in de territoriale zee, alsook op vondsten in de exclusieve economische zone en op het continentaal plat indien die zich minstens 100 jaar onder water bevinden. Installaties die nog worden gebruikt, inclusief pijpleidingen en kabels, vallen buiten de invloed van deze wet.

Er wordt beschreven hoe door de vinder met de vondsten in kwestie dient te worden omgegaan, i.e. melden van de vondsten, verbod op intentioneel bovenhalen van vondsten zonder machtiging, verbod op het verrichten van werkzaamheden zonder toestemming van de vlaggenstaat, tenzij er onmiddellijk gevaar heerst. De ontvanger van het cultureel erfgoed onder water dient een elektronisch publiek register te ontwikkelen. Tenzij het opnemen van een bepaalde vondst risico's of gevaar kan opleveren (vb. plunderen, beschadiging), worden alle vondsten hierin opgenomen.

De ontvanger stelt per vondst een onderzoeksrapport op inclusief een gemotiveerd advies aan de minister om de vondst al dan niet als cultureel erfgoed te beschouwen. Indien de vondst niet als erfgoed wordt beschouwd, wordt de eigendom van de vondst overgedragen aan de vinder.

De wet beschrijft hoe de bewaring (in situ, niet in situ) van het erfgoed dient te gebeuren en welke maatregelen in acht genomen moeten worden. Een persoon kan, mits bewijsmateriaal, het eigendomsrecht terug opeisen tot negen maanden na de bekendmaking van het erfgoed, mits vergoeding van de kosten gemaakt met het oog op de bescherming ervan. Op gelijkaardige wijze kan een openbaar bestuur, een instelling van openbaar nut of een erkend museum te kennen geven dat zij eigenaar wensen te worden van een erkende vondst. Indien er in de eerste negen maanden door niemand aanspraak wordt gemaakt op het erfgoed kan de vondst overgedragen worden aan de vinder.

DEEL 4

Vlaamse regelgevende instrumenten

- Decreten

Duinendecreet

Officiële verwijzing	Decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van kustduinen	
Relevante data	Document	14/07/1993
	Publicatie	31/08/1993
	Inwerkingtreding	10/09/1993
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografisch bereik	Vlaams Gewest	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Maritieme duinstreek)	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid; beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	

// abstract:

Zie *wet van 12 juli 1973* op het natuurbehoud (p.107).

Loodsdecreet

Officiële verwijzing	Decreet van 19 april 1995 betreffende de organisatie en de werking van de loodsdienst van het Vlaamse Gewest en betreffende de brevetten van havenloods en bootman	
Relevante data	Document	19/04/1995
	Publicatie	05/09/1995
	Inwerkingtreding	15/09/1995
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
(Juridisch) bereik op BNZ	Interne wateren, territoriale zee (cfr. art. 4 en 5 van de wet)	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid; beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	

// abstract:

Het decreet bepaalt welke informatie loodsen in het geval van onveilige schepen of mogelijke schade aan het mariene milieu, in het kader van de havenstaatcontrole, dienen door te geven aan de bevoegde instantie van de federale overheid. Verder stipuleert het decreet de organisatie en het toepassingsgebied van de loodsdienst, waarbij zowel het gewone loodsen als het 'loodsen op afstand' aan bod komen. Daarnaast legt het decreet gebieden en categorieën van vaartuigen vast waarvoor men verplicht een loods aan boord dient te nemen en worden de voorwaarden voor het verkrijgen van een vrijstelling beschreven. Het decreet voorziet in een verdere uitwerking inzake de uitvoering van de loodstaken waarbij onder meer bepaald wordt dat de loods optreedt als adviseur van de gezagvoerder. Het decreet stipuleert eveneens de vaststelling en inning van de loodsgelden en andere vergoedingen (bv. de verkeersbegeleidingsvergoeding). Verder wordt ook de regelgeving met betrekking tot de brevetten van havenloods, bootsman en diepzeeloods bepaald. Ten slotte komen de strafbepalingen in geval van inbreuken op dit decreet aan bod.

Havendecreet

Officiële verwijzing	Decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens	
Relevante data	Document	2/03/1999
	Publicatie	8/04/1999
	Inwerkingtreding	18/04/1999
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografisch bereik	Vlaams Gewest	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Havengebieden en maritieme toegangswegen, cfr. art. 2 van deze wet)	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid, beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	

// abstract:

In dit decreet worden de statuten en de bevoegdheden van de havenbedrijven vastgelegd. Daarnaast komt ook de regelgeving met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven aan bod. Het toezicht, de controle en de financiële bepalingen van deze havenbedrijven worden eveneens bepaald in dit decreet met onder meer de aanstelling van gewestelijke havencommissarissen. Verder komt de samenwerking tussen de havenbedrijven en het Vlaamse gewest met betrekking tot het havenbeleid en het subregionaal havenbeleid aan bod. Het decreet legt de financiering vast voor onder meer de aanleg, de instandhouding, het onderhoud en de exploitatie van de maritieme toegangswegen en de basisinfrastructuur; de kanaaldokken en zwaaikommen; het verwerken van specie; de haveninterne basisinfrastructuur; etc. Het havendecreet brengt ten slotte aanzienlijke wijzigingen aan in de 'wet van 19 juni 1978 betreffende het beheer van het linkerschelde-oevergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen'.

Decreet bescherming varend erfgoed

Officiële verwijzing	Decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed	
Relevante data	Document	29/03/2002
	Publicatie	18/05/2002
	Inwerkingtreding	28/05/2002
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografisch bereik	Vlaams Gewest	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid; beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed; Agentschap Onroerend Erfgoed	

// abstract:

Dit decreet heeft betrekking op het nautisch erfgoed (schepen, boten en drijvende inrichtingen met inbegrip van hun uitrusting en van hun voortstuwingsmiddelen) waarvan het behoud van algemeen belang is wegens hun historische, wetenschappelijke, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde. Het decreet behandelt zowel de regelgeving van de voorlopige als de definitieve bescherming van dit varend erfgoed. Een lijst van het definitief beschermd varend erfgoed wordt bijgehouden door het Vlaams agentschap, belast met de taken van beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed. Daarnaast regelt het decreet eveneens het beheer van dit varend erfgoed en kan voor beschermd varend erfgoed een beheersprogramma met beheersdoelstellingen worden opgesteld. De Vlaamse regering kan een beheerspremieregeling vaststellen met het oog op de verwezenlijking van de beheersprogramma's. Ten slotte komt ook de handhaving van dit decreet aan bod.

Decreet integraal waterbeleid

Officiële verwijzing	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid	
Relevante data	Document	18/07/2003
	Publicatie	14/11/2003
	Inwerkingtreding	24/11/2003
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografisch bereik	Vlaams Gewest	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (secretariaat CIW = Vlaamse Milieumaatschappij (VMM))	

// abstract:

De contouren van het Vlaams waterbeleid worden vastgelegd in het decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003. Het decreet vormt eveneens de doorvertaling van Europese wetgeving zoals de *Kaderrichtlijn water* (2000/60/EG; p.77) en de *Overstromingsrichtlijn* (2007/60/EG; p.86) naar de Vlaamse wetgeving. Hierbij worden de doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid vastgelegd en worden een aantal instrumenten (zoals oeverzones en de watertoets) in het leven geroepen. Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt hoe de watersystemen ingedeeld worden in stroomgebieden en stroomgebieddistricten, bekkens en deelbekkens. Het schrijft ook voor hoe de overlegstructuren er moeten uitzien, hoe de verschillende niveaus het waterbeleid voorbereiden en opvolgen en hoe de bevolking hierin inspraak krijgt. Ten slotte vertaalt het decreet de bijzondere verplichtingen van de Europese Kaderrichtlijn Water.

Het decreet Integraal Waterbeleid is een kaderdecreet en bevat enkel de grote lijnen voor het beleid. De uitvoeringsbesluiten maken het beleid concreet.

Scheepvaartbegeleidingsdecreet

Officiële verwijzing	Decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum	
Relevante data	Document	16/06/2006
	Publicatie	26/10/2006
	Inwerkingtreding	5/11/2006
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografische bereik	Vlaams Gewest	
(Juridisch) bereik op BNZ	(Wateren waar het verkeersbegeleidingssysteem (VBS) wordt georganiseerd, cfr. art. 2 van de wet)	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid; beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	

// abstract:

Dit decreet bepaalt de taken, bevoegdheden en organisatie met betrekking tot het begeleiden van de scheepvaart. Hierbij komt de organisatie en het beheer van het verkeersbegeleidingssysteem (VBS) aan bod dat binnen het VBS-werkingsgebied het scheepvaartverkeer van en naar de havens, waterwegen en lig- en ankerplaatsen, coördineert. Het VBS omvat onder meer de melding en het beheer van gegevens via een centraal beheerssysteem. Het decreet stipuleert eveneens de regelgeving omtrent de begeleiding van vaartuigen in het VBS-werkingsgebied, waarbij het VBS onder andere instaat voor een informatiedienst, een navigatie-assistentiedienst, een verkeersorganisatiedienst en een loodsdienst. Verder kan het VBS, in overleg met het havenbedrijf, maatregelen nemen om het verkeer naar, van en in de havens en op de waterwegen op elkaar af te stellen. De vaarwegmarkering en de verkeerstekens in het VBS-werkingsgebied maken integraal deel uit van het VBS. Het decreet bepaalt ook de vergoeding die dient betaald te worden voor het gebruik van de dienstverlening van het VBS. Daarnaast worden de taken en de statuten van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) vastgelegd inzake het optreden bij scheepvaartincidenten in het door de Vlaamse regering aangewezen opsporings- en reddingsgebied. Het decreet beschrijft ten slotte sancties voor overtredingen en wijst de instanties aan die verantwoordelijk zijn voor de opsporing en vaststelling van deze misdrijven.

Decreet landbouw- en visserijbeleid

Officiële verwijzing	Decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid	
Relevante data	Document	28/06/2013
	Publicatie	12/09/2013
	Inwerkingtreding	1/01/2014
Beleidsniveau	Vlaams	
Type instrument	Decreet	
Geografisch bereik	Vlaams Gewest	
(Juridisch) bereik op BNZ	Belgische vissersvaartuigen in de communautaire wateren en in de volle zee en andere vissersvaartuigen in de territoriale zee en de exclusieve economische zone	
Bevoegde instantie in Vlaanderen	Vlaamse overheid; beleidsdomein Landbouw en Visserij	

// abstract:

Dit decreet regelt het beleid van onder meer de aquacultuur en de zeevisserij. Hierbij worden de bevoegdheden van de Vlaamse regering met betrekking tot het visserijbeleid gestipuleerd en komt ook het financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) aan bod. Voor de zeevisserij staat de Vlaamse regering in voor: de instandhouding, het beheer en de exploitatie van levende aquatische organismen; de beperking van de milieu-impact; de toegang tot water en aquatische bestanden; het beleid en het beheer van de vlootcapaciteit; het marktbeleid; de controleregelingen (inclusief de controle op illegale, ongemelde en ongereguleerde (*IOO-*) visserij p.97) en de handhaving. Het decreet behandelt verder de oprichting en de werking van het Fonds voor landbouw en visserij. Bij de controle en sanctiebepalingen komt onder meer de regelgeving met betrekking tot de handhaving van het zeevisserijbeleid aan bod. Mogelijke sancties in het geval van inbreuken zijn het aan de ketting leggen van het schip, het in beslag nemen van visserijproducten, het vistuig en andere productiemiddelen, etc.

